

Ferrari, Ognibene. Omniboni Ferrarii, medici ac philosophi De Arte medica infantium libri quatuor. Quorum duo priores De tuenda eorum sanitate, posteriores de curandis morbis agunt ...

Brixiae , apud Franciscum, et Pet. Mariam fratres, de Marchettis, 1577.

Cote : 6151 (1)

OMNIBONI
FERRARII

Handwritten signature

6151

MEDICI AC PHILOSOPHI
DE ARTE MEDICA

INFANTIVM,

LIBRI QVATVOR.

QVORVM DVO PRIORES DE
tuenda eorum sanitate, posteriores de cu-
randis Morbis agunt.

AD EXCELLENTISSIMVM CELEBERRIMVMQVE
Philosophorum ac Medicorum Veronensium
Collegium.

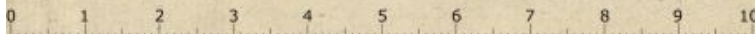


B R I X I AE,

Apud Franciscum, & Pet. Mariam fratres, de Marchettis.

M. D. LXXVII.

C





EXCELLENTISSIMO
CELEBERRIMOQ. MEDICORVM
AC PHILOSOPHORVM VERONEN-
SIVM COLLEGIO

OMNIBONVS FERRARIVS MEDICVS,
ET PHILOSOPHVS
S. P. D.



PRIMO Cuiq; Viri excellentissimi, duo po-
tissimum in omni vita debent esse propo-
sita. Primum, vt cum se natum ad agen-
dum semper aliquid nobilitate hominis di-
gnum intelligat, inertiam vitet, ne otio sese
tradens marcescat, vitamq; silentio transeat. Alterum,
vt de se benemeritis gratum se, ac memorem præbeat,
cumq; ab aliis hominibus, qui vel adhuc viuunt, vel na-
turæ iam concesserunt, innumerabilia acceperit beneficia,
ipse quoque ad humani generis vtilitatem, aliquid, quod
& præsentibus, & futuris prodesse queat, in medium pro-
ferat. Cum igitur animaduernerem veteres, qui ad hunc
vsque diem de tuenda infantium sanitate scripserunt, de
morbis nutricis, re admodum infantium valetudini neces-
saria, nihil, aut certe parum scripsisse, neque de morbis sin-
gulis, qui illi ætati solent euenire, plenè, aut methodicè
curationem propriam tradidisse. Inter recentiores autem,

etſi quidam nonnulla tetigerunt, multa tamen, quæ vel
ad nutricem, vel ad infantum curam, & morbos per-
tinent, prætermiſſiſſe, aut modicè, aut laconicè, potius
de illis locutos fuiſſe, operepretium me facturum exiſti-
maui, ſi munus hoc diligentius ipſe pertractarem. Itaque
quatuor libris à me ſummis vigiliis, laboribusq; & quàm
maxima potui, diligentia conſcriptis, hanc medicina par-
tem totam complexus ſum. Quos quidem libros cum in
lucem ad communem omnium uſum, & commodum eſ-
ſem editurus, mentiniſſemq; me ſeptimum iam annum in
hac illuſtri, ac celeberrima patria veſtra commorantem,
miſiſta à vobis, cum ſingulis, tum vniuerſis beneuolentiæ,
atque humanitatis officia percepſſe, eos vobis, & excellen-
tiſſimo Collegio veſtro dicare conſtitui, vt & grati animi,
& ſingularis meæ ergà vos obſeruantia in perpetuum eſ-
ſent teſtes; atque eiſdem Collegii, cui nullum aliud in to-
ta Europa, vel nobilitate, vel eruditione, vel privilegiis,
atque ſecirco etiam auctoritate eſt anteponendum, præ-
ſidio muniti, tutiores, & grauioribus in manus hominum
prodirent. Nunc igitur, viri clariſſimi, & præſtantiſſimi,
pro ſumma humanitate, quam ſemper in vno quoque
veſtrum expertus ſum, lucubrationes hæc noſtras benignè,
vt ſoliti eſtis, ſuſcipite, & in exiguo munere magnum er-
gà vos largientis amorem, ac beneuolentiam complecti-
mini. Valere. Veronæ Kal. Martii. 1577.

OMNIBONVS FERRARIVS

MEDICVS, ET PHILOSOPHVS

CANDIDIS LECTORIBVS.

S. D.



CVM FIERI plerunque soleat, ut quæ in una-
 quaque arte scripta quotidie in publicum pro-
 deant, ea non ab eius peritis modo, sed à quam-
 plurimis etiam aliarum studiosis interdum legan-
 tur. Nos in hoc opere nostro scribendo, in quo
 artem medicam infantium tradere sumus conati, quo ea facilius
 ab omnibus percipi posset, dedimus operam ut tritis hodie, &
 apud medicos usitatis uocabulis, ac dicendi formis in loco utere-
 mur, nè medicum professi inanem potius nobis cultæ latinæ lin-
 guæ plausum, quam solidum alijs utilis ad uitam scientiæ nostræ
 fructum querere uoluissè uideremur. Quo quidem factum est, ut
 ad maiorem etiamnum quorumuis cognitionem, qui in horum li-
 brorum lectionem inciderent, auctorum nomina, libros, eorumque
 capita, unde maxima ex parte hæc mutuati sumus, quod ea in
 margine, propter eius angustias commodè integra perscribi non po-
 tuerant, in tabella quadam seorsum adiuncta explicata haberi uo-
 luerimus. Quod si hunc laborem nostrum uobis aliqua ex parte
 satisfecisse, & profuisse senserimus, D. O. M. concedente, metho-
 dum de tuenda senum ualetudine, & curandis eorum affectibus,
 quam præ manibus habemus, alacriori animo absoluemus. Valete
 nostri memores.

ABBREVIATA SIC VIX LEGITO

<i>Aet. lib. 4. cap. 7.</i>	<i>Aetius libro quarto capite septimo.</i>
<i>Gal. lib. de causis morborum cap. 7.</i>	<i>Galenus libro de causis morborum capite septimo.</i>
<i>Gal. 1. de sanit. tuen. cap. 7.</i>	<i>Galenus libro primo de sanitate tuenda capite septimo.</i>
<i>Gal. quod ani. mor. temp. corporis sequant.</i>	<i>Galenus quod animi mores corporis temperaturam sequantur.</i>
<i>Gal. 5. de simpl. med. fac. cap. 21.</i>	<i>Galenus libro quinto de simplicium medicamentorum facultate ca. uigesimo primo.</i>
<i>Aul. Cel. lib. 12.</i>	<i>Aulus Celius libro duodecimo.</i>
<i>Virg. lib. 4. Aeneid.</i>	<i>Virgilius libro quarto Aeneidos.</i>
<i>Auic. 1. F. 1. doc. 1. cap. 2.</i>	<i>Auicenna libro primo Fen. tertia doctrina prima capite secundo.</i>
<i>Paul. 4. cap. 2.</i>	<i>Paulus Aegineta libro 4 capite secundo.</i>
<i>Gal. 6. de anat. adminis. cap. 1.</i>	<i>Galenus libro sexto de anatomicis administrationibus capite primo.</i>
<i>Gal. 1. de semine cap. 7.</i>	<i>Galenus libro primo de semine capite septimo.</i>
<i>Gal. lib. 3. de alim. fac. ca. 15.</i>	<i>Galenus libro tertio de alimentorum facultate capite decimo quinto.</i>
<i>Gal. de succor. bon. & uit. cap. 8.</i>	<i>Galenus de succorum bonitate, & uitio capite octauo.</i>
<i>Gal. 6. de morb. uulg. com. 5.</i>	<i>Galenus libro sexto de morbis uulgaribus commentario quinto.</i>
<i>Hip. 6. de morb. uulg. com. 4.</i>	<i>Hippocrates libro sexto de morbis uulgaribus commentario quarto.</i>
<i>Gal. de uenae sectione ad Eras. cap. 5.</i>	<i>Galenus de uenae sectione ad Erasistratum capite quinto.</i>
<i>Auic. 3. F. 20. tract. 1. cap. 11.</i>	<i>Auicenna libro tertio Fen. uigesima, tractatu primo cap. undecimo.</i>
<i>Orib. lib. 5. cap. 3.</i>	<i>Oribasius libro quinto capite tertio.</i>
<i>Hip. 1. aphor. 20.</i>	<i>Hippocrates libro primo aphorismorum aphorismo uigesimo.</i>

- Gal. 1. ad Glaur. cap. 14.* Galenus libro primo ad Glauconem capite quartodecimo.
- Gal. de par. pilæ exer. cap. 1.* Galenus de parua pilæ exercitatione capite primo.
- Hip. 2. de uict. rat. acut.* Hippocrates libro secundo de uictus ratione in morbis acutis.
- Auic. trac. 2. de remed. noc. acci. ex aere cap. prop.* Auicenna tractatu secundo de remedijs nocumentorum accidentium ex aere capite proprio.
- Marf. Fici. lib. 2. de uita cap. 11.* Marsilius Ficinus libro secundo de uita capite undecimo.
- Cicero 2. de diuin. cir. m.* Cicero libro secundo de diuinatione circa medium.
- Gal. lib. 11. de usu part. cap. 8.* Galenus libro undecimo de usu partium capite octauo.
- Gal. lib. 8. met. med. cap. 91.* Galenus libro octauo methodi medendi capite nonagesimo primo.
- Gal. lib. 1. de comp. med. sec. loc. cap. 9.* Galenus libro primo de cõpositione medicamentorũ secundũ locos cap. nono.
- Plinius lib. 20. cap. 3.* Plinius libro uigesimo, capite tertio.
- Albertus magnus de mineralibus, lib. 2. tract. 2. cap. 17.* Albertus magnus de mineralibus libro secundo, tractatu secundo capite decimo septimo.
- Gal. lib. de atra bile cap. 5. circa finem.* Galenus libro de atra bile capite quinto circa finem.
- Gal. lib. prorrhet. 3. com. 69.* Galenus libro prorrhetici Hippocratis tertio commentario 69.
- Gal. lib. 3. prognost. com. 34.* Galenus libro tertio prognosticorũ Hipp. commentario trigesimo quarto.
- Gal. lib. 4. aphor. 57. in com.* Galenus libro quarto aphorismorũ aphorismo. 57. in commento.
- Hip. lib. 5. prognost. tex. 15.* Hippocrates libro tertio prognosticorũ textu decimo quinto.
- Gal. lib. 2. de sympt. caus. cap. 4.* Galenus libro secundo de symptomatum causis capite quarto.

*Auic. lib. 3. f. 10. cap. de Auicenna libro tertio Pen. x. capite de
sign. asthm. signis asthmatis.*

*Gal. lib. 1. de loc. affec. Galenus libro primo de locis affectis ca
cap. 4. pite quarto.*

*Gal. 3. de natur. fac. cap. 15. Galenus libro tertio de naturalibus fa
cultatibus capite decimo quinto.*

Gal. lib. finit. med. Galenus finitionis medicæ.

*Alexander tral. lib. 9. cap. 2. Alexander tralianus libro nono capite
secundo.*

*Arist. lib. 5. de nat. anim. Aristoteles libro quinto de natura ani
cap. 19. malium capite decimo nono.*

*Gal. lib. 2. de natu. huma. Galenus libro secundo de natura huma
tex. 13. na textu tertiodecimo.*

*Gal. lib. de tum. præter nat. Galenus libro de tumoribus præter na
cap. 17. & 18. turam capite 17. & 18.*

*Cor. Cels. lib. 6. cap. 18. Cornelius Celsus libro sexto capite de
cimo octauo.*



INDEX OMNIUM Capitum.

QVAE IN HISCE QVATVOR Libris de Morbis infantum tractantur.

Capita		Page
I	D E electione nutricis	2
II	De lacte nutricis	5
III	De uictus ratione nutricis	6
III	De cibo, & potu nutricis	8
V	De somno, & uigilia nutricis	10
VI	De coitu nutricis uitando	11
VII	De exercitatione nutricis	12
VIII	De curatione morborum nutricis	13
IX	De tumefactione, et dolore mamarū ob lactis redūditiā.	14
X	De rimis papillarum nutricis	16
XI	De lacte nimis crasso	18
XII	De lacte nimis aquoso	21
XIII	De paucō uel diminuto lacte nutricis	22
XIII	De lacte imminuto à qualitate calida	23
XV	De diminutione lactis à qualitate frigida	25
XVI	De lacte imminuto propter nimiam lubricitatem alui	27
XVII	De imminutione lactis ob penuriam	30
XVIII	De lacte ob aliquem terrorem deperdito, uel imminuto	31
XIX	De coagulatione lactis in casei substantiam	32
XX	De coagulatione lactis in grumos	34
XXI	De suppuratione mammarum	36
XXII	De ratione siccandi lac post ablactationem infantis	37

CAPITA SECUNDI LIBRI.

I	D E electione aeris	40
II	De infantum acre, qui non habent optimum temperamentum	42
III	De incisione umbilici	43
III	De nutritione infantis	ead.
V	De cibo infantis	44
VI	De frictione inunctione infantis	46



VII	De balneo infantis	47
VIII	De fasciando infante	48
IX	De modo cubandi infantis	50
X	De somno ex ploratu infantis conciliando	53
XI	De nutritione seu cibo infantis ab initio dentium productionis usque ad biennium.	55
XII	De lactis, & cibi infantis mutatione	56
XIII	De regimine infantis à dentium productione, usque ad lactis remotionem.	58
XIII	De remotione infantis à lacte	61
XV	De ijs quæ pertinent tam ad animi mores, quàm ad tuendam sanitatem infantis.	63

CAP. TERTII LIBRI.

I	D E natura infantium	66
II	De lactea crusta	69
III	De erysipellate	70
IIII	De herpete exquisita	74
V	De herpete exedente	76
VI	De herpete miliarì	78
VII	De achoribus	81
VIII	De fauis	84
IX	De tineâ	85
X	De siriasi	87
XI	De inflatione capitis ab aquâ extra cranium.	88
XII	De inflatione capitis ab aquâ intra cranium	91
XIII	De inflatione capitis a flatu	93
XIIII	De terribili somno	94
XV	De uigilijs	95
XVI	De epilepsia	97
XVII	De paralyfi	100
XVIII	De convulsione	101
XIX	De oculorum infusione	105
XX	De strabismo	107
XXI	De palpebrarum crassitie, & pilorum casu	109
XXII	De prurigine palpebrarum	110
XXIII	De dolore aurium	112
XXIIII	De auribus uermimosiis	114
XXV	De sternutatione	115

I N D E X.

XXVI	De destillatione, & catarrho	117
XXVII	De rimis labiorum	119
XXVIII	De gingivarum pruriginē ex dentium productione	120
XIX	De gingivarum abscessibus ex dentium productione	122
XXX	De superflua carne ex dentitione orta	123
XXXI	De uesticulis gingivarum	124
XXXII	De dolore dentis	125
XXXIII	De apthhis	127
XXXIII	De incisione filetti sub lingua infantis	130
XXXV	De ranunculo	131

CAPITA QVARTI LIBRI.

I	DE tonsillarum Columellæque inflammatione	134
II	De tussi ex destillatione	137
III	De asthmate	141
IIII	De stomachi debilitate	143
V	De uomitu	145
VI	De singultu	147
VII	De colico siue ventris dolore	151
VIII	De fluxu ventris	152
IX	De dysenteria	155
X	De reuesmo	158
XI	De alui constrictione	160
XII	De inflatione ventris	161
XIII	De lumbricis	164
XIIII	De inflammatione umbelici	170
XV	De tumore seu eminentia umbelici	172
XVI	De calculo uesticæ	174
XVII	De urinae incontinentia	176
XVIII	De retentione urinae	178
XIX	De hernia, siue tumore inguinis.	181
XX	De procidentia ani	182
XXI	De intertrigine coxarum	184
XXII	De papulis siue uariolis	187
XXIII	De scabie	189
XXIIII	De febre	193
XXV	De ambustis	194

F I N I S.

ANTONII GROTTAE.

PRAEMIA summa sibi Venus, & Lucina petebant,

Quod primæ humani causâ forent generis:

At Natura inquit, meruit FERRARIUS illa;

Quo sine quid prosunt munia vestra mihi?

PHOEBE tuas habuit semper rarissimas artes;

Dic precor; hoc nostro tempore numquis habet?

OMNIBONI numeros, medicas atque inspic chartas;

Tu tibi iam poteris dicere, si quis habet.





OMNIBONI FERRARI
MEDICI AC PHILOSOPHI
DE ARTE MEDICA
INFANTIVM.

LIBER PRIMVS.



P R A E F A T I O.



CRIPTVRVS *Artis medicae partem, quae infantium curam habet, & quam Graeci paedotrophichin uocant, eam in duas praecipuas partes diuidendam putavi, unam scilicet, quae ad tuendam sanitatem, & alteram, quae ad curationes morborum pertinet; Quae ad tuendam sanitatem attinet, in duos libros diuisa est; quorum primus erit pro ipsius tuenda infantis sanitate, de electione, uictus ratione, & curatione morborum nutricis, cum multi morbi, tam in intemperie, quam in solutione continuitatis, infantibus eueniant, tum propter earum egritudines, tum etiam propter malam uictus rationem, ex qua lac corrumpitur, & generantur*

in

Aetius lib. 4.
cap. 7.Gal de can-
sa morb. c. 7Gal. lib. 1. de
sanit. tuen.
cap. 7.

in ipsis infantibus uarij morbi: Quandoquidem pleræq; nu-
trices ineptis utentes cibis, uitiosum lac efficiunt; & ex hoc
diuersis morbis infantes, qui etiam optimam structuram
adepti sunt, obijciunt, cum enim infantium corpora mollia
sint, ac penè fluxibilia facile inuertuntur; cum & in exitu a
matricis utero, non rectè ab obstetricibus excipiuntur, & non
commodè fascijs inuoluuntur, ac deinceps à nutricibus sine
modo, aut attolluntur, aut reponuntur, & dùm lactantur, &
& dùm lauuantur, & dùm fascijs alligantur. Secundus erit
pro ipsa tuenda sanitate, de uictus ratione, & educatione in-
fantis: Etenim ex malo regimine alteratur substantia, & de-
prauatur figura; sed ratione uictus, & tuendæ sanitatis me-
thodo adhibita, hoc facile euitari poterit, & huiusmodi homo,
qui arti sanitatis tuendæ traditur educandus, fortunatus utiq;
erit, si statim editus in lucem ei committatur; Alteram
uero partem in duos alios pariter diuisi libros, qui ambo
erunt de medendis ipsis morbis particularibus, qui solent ip-
sis infantibus contingere, unuscuiusq; uero sigillatim ex
rationali methodo curationem apponam.

DE ELECTIONE NUTRICIS.

CAP. I.

Cum satis compertum sit ægritudines corporis tem-
peraturam sequi, alijs enim pituitosi, alijs biliosi, alijs
sanguinei, & alijs melancholici morbis corripuntur, &
cùm

cum animi etiam mores eandem temperaturam sequi Gal. quod
 Galenus doceat; propterea semper mater nutricibus prefe-
 rendae est, nisi ex lactis defectu, aut corruptione, aut agri-
 tudine, aut malis moribus hoc prohibeatur. Etenim
 unusquisque sibi persuadet laudabilioribus moribus orna-
 tam esse matrem, quam nutricem; Qui matris lacte
 pueri aluntur, ij iam non solum consueto, uerum etiam
 maxime proprio utuntur alimento. Lac. n. purioris san-
 guinis menstrui parti, ex qua fetus in utero alitur, affine
 est, & nimis inhumanum, & monstrosum esse uidetur
 in uisceribus genuisse, & aluisse filium, postea eum alieno
 lacte nutricandum tradere. Infans enim a nutritio-
 ne, & materna custodia separatus, non facile sustinet ea,
 quae necessario accidunt eius uictui, sicuti plantae, dum in
 eodem loco, in quo natae sunt persistunt, aeris ambientis
 iniurias facile ferunt, sed alio translatae, radicibus non-
 dum bene firmatis facile exarescunt; uel ut haedi lacte
 ouillo, nutriti pilum gignunt teneriorem; Et agni la-
 cte caprarum aliti lanam ferunt duriores; eodem mo-
 do filij aliquando cum alieno lacte aluntur, magis amant
 nutricem, quam matrem; prout exemplo Cornelij Sci-
 pionis patet, qui cum anno ab urbe condita D. 11. ex
 bello contra Antiochum uictor Romam redisset (ut scri-
 ptum legimus) decem strenuos suos milites ex causa
 uestalium morte condemnauit, unde a Scipione Afri-
 cano eius fratre pro mitiore sententia assidue frustra cum
 deprecatus fuisset, ac clementer postea precibus unius filiae
 suae Nutricis condemnatis pepercisset, a nonnullis interro-
 gatus,

gatus, quare gratiam ipsam potius suæ nutricis filiæ, quàm intuitu Scipionis Africani matris filij concessisset; sic respon-
disse fertur: Ego magis mihi iudico esse matrem quæ, et si non
me peperit, per triennium me nutrit, quàm quæ me pepe-
rit, & postea dereliquit. Ex Aulo Gellio etiam sumitur
Phauorinus Philosophus, cùm audisset à matre cuiusdam
nobilis puerperæ parcendum esse ei, & adhibendas puero nu-
trices, nè ad dolores, quos in enitendo tulisset, munus quoq;
nutritionis graue ac difficile accederet, dixisse, oro te mulier
sine eam totam, integram esse matrem filij sui, quod est enim
hoc contrà naturam imperfectum, atq; dimidiatum matris
genus; peperisse, ac statim ab se se abiecisse: immanissimæ etiã
feræ filios suos alunt, unde Virgilius, Hyrcanæq; admorunt
ubera tigris. Verùm si mater erit aliqua legitima de causa
impedita, tunc ad electionem nutricis erit properandum,
quæ debet habere has conditiones: Primum ut sit iuuenis, in
qua ætate, si erit ab annis 25. usq; ad 35. melius erit, quoniã
ea est salubrior, & fortior alijs; deinde boni coloris, qui indi-
cat sanitatem; figuræ satis concinnæ; Etenim figura exterior
significat semper compositionem interiorem; Si enim concinna
est, semper bonum est signum, pectoris, lati, fortis, musculosi,
& carnosi, non adipe abundantis, ut facile possit abundare lac-
te, & sustinere ea incommoda, quæ lactantibus solent acci-
dere, & eligenda omni studio, & diligentia est; quæ iàm bis
peperit masculum, & non fæminam, & non abortit, & se-
mel saltem lactauit, quia sic in ea lac facile non corrumpi-
tur, & magis assueta est in similibus. Postremò debet esse
bonis moribus prædita, non iracunda, non melancholica, non
plena

plena mærore, aut tristitia, non stolidi, passionibus enim, & qualitates istæ corrumpunt, & permutant temperamentum lactentis, lac autem eius erit explorandum, eo modo, quo in sequenti capite, declaratur.

D E L A C T E N U T R I C I S.

C A P. I I.

LA C optimum, & præstantissimum est, quod gustanti, olfacienti, suave, intuenti candidum, æquabile, ac liquidum, crassum, aut caseosum, aut liquidum, & serosum, ac liuidum, tum consistentia ipsa, colore, in æquabile uidebitur, idem gustantibus amarorem, aut salsedinem, aut qualitatem quampiam extraneam exhibebit; tale uero, nec olfacienti, suave erit; Lac etiam probari potest hoc pacto, lac in uas nitreum infuso coaguli portio misceatur, digitis, agitur, atque ita permittatur, donec cogatur, deinde inspicatur, utrum minor sit pars, quæ in caseum concreuit, quam ea, quæ in serum abiit, quod si sit utile erit lac, si contra erit concoctu difficile, quod uero æquam utriusque portionem habebit, id erit probatissimum: illud etiam commendatur, quod in unguem pollicis stillatum, & in lucem spectatum, ungue inclinato, nec citò, nec tardè defluit. Præterea inter bonitates, & optimas partes, lactis copia est necessaria pro nutritione infantis; si igitur una tantum nutrix lacte abundauerit, multò salubrius infans unius naturæ lacte nutrietur, quam diuersarum; nam si non abundauerit plures conueniunt nutrices.

Gal. 1. de lact. nut. tuen. c. 9.

Orib. lib. 3. cap. 3.

D E

DE VICTVS RATIONE NUTRICIS.

CAP. III.

Sic facta electione nutricis . quantum equorum equites ,
 crurum, & manuum, brachiorumue sagittarij curam ha-
 bere quotidie uideantur . tantam saltem ipsi nutricis, cerebri,
 cordis, & iecinoris rationem, habere conuenit, imò tanto ma-
 iorem, quanto nobiliora, & magis ad uitam necessaria hæc
 membra, quàm illa sunt, & his frequentius, quàm illis utun-
 tur, & maius beneficium afferunt; Etenim sanguis efficitur
 à naturali uirtute, quæ in iecinore uiget, cuius tenuissima pars
 in cordis uirtutem uitalem fluit, et exinde spiritus lucidissimi
 orti ad cerebri arcem, & animalis facultatem ascendunt, &
 sic per tres earum uirtutes tribus inferuentibus truncis in quo-
 libet ipso principali membro, uno scilicet ex aorta arteria in
 corde, ex caua uena in iecore, & dorsi medulla in cerebro uni-
 uersum corpus regitur, & nutritur, & calor innatus, ac spiri-
 tus ipsi, ex quibus efficitur, digeritur, expurgatur, & dilucida-
 tur sanguis, qui postea, si bonus est, conuertitur in optimum
 lac, si uero uitiosus in pessimum, qualis enim est sanguis, ta-
 les sunt spiritus, & tale uerò est lac, qualis est sanguis. Pro-
 pterea in primis caput eius quotidie exonerato uentre, & nare
 mane à pituita expurgata pectat, & fricet, adeò ut sordes à
 cute abstergantur, abluat caput eius, etiam saltem semel in
 hebdomada, illud attendens, ut a lotionem ipsa diligenter ex-
 sicceetur caput, & in lixiuosi cerebrum ualde humidum ha-
 bet ebulliendum curet chamæmeli, baccharæ, maioranæ, ro-
 sarum, stæchados an. M. I. agarici in lineo panniculo ligati

3.1. Et prohibendum est omni ingenio, ne aeris frigiditas, & humiditas lædat caput ipsum, & præcipuè in die ablutionis; stomachus etiam si frigidus sit calidus arte, cum pannis ex optima, & molli lana contextis, & purpureo colore tinctis, uel leporina pelle, aut uulturis custodiatur. Cor autem, iecur, thorax, pedes, & ut breuiter omnia dicam, totum corpus semper calidum conseruandum est, nisi à maxima caliditate iecoris, & cordis, uel à nimia caliditate ambientis; Aliud indicetur; diligentissimèq; prouidendum est. ut optime fiant concoctiones, nutrimentiue, neq; ab aromatibus, neq; ab alijs qualitatibus adeò sit calidum, aut frigidum, ut adurat, uel infrigidet sanguinem, uel inducat aliquam obstructionem in ipsis membris; Et cum surgit mane à lectulo, expurget thorcem, per palatum à pituita, & caput, prout dictum est, per nares, & omnia alia corporis excrementa. Operæ pretium est autem cauere, ne lac in grumos, uel in congelatam, uel nimis spissam substantiam conuertatur ut euitet, tum in cibo, & potu, tum in alijs rebus, ea, quæ augent, & generant pituitam; Ac etiam ne augeatur atra bilis, caueat à cibis in sequenti capitulo declarandis, & ab ira, à timore, à dolore, à tenebris, & à similibus, quoniam si sanguis efficitur melancholicus, & lac sibi simile gignit, & facile in mammis generat ulcera cancrofa, & apostemata perniciofa, & multa alia seu in infantibus accidentia.

DE

Gal. 1. de sa-
nit. tuen. c. 9.

IN primis de nutrice ipsa non parum solliciti esse debemus; quid edat, quid bibat, quo pacto in somno, uenere, exercitatione uel se habeat; propterea in primis statim diebus, quibus lactare incipit, si infans de recenti natus sit, cibum leuem, boni succi, & facilis concoctionis accipiat, ueluti sunt carnes uitulorum, hœdorum, agnorum, ueruecum, & pullorum galinaceorum, & auium terrestrium. Comedat panem bene fermentatum, elaboratumq̃, & satis coctum. Bibat ius prædictarum carniū, uel aquam cum seminibus coriandrorum decoctam; Euitet uinum, nè lac nimis spissum ex ipsa potatione uini factum, cum difficultate in mox natis infantibus descendat per angustas partes gutturis, & pronocet distillationem à capite; Euitet omnia olera, & præcipue syluestria, etenim nullum boni succi est, ne lacte deprauato incidat in aliquam ægritudinem simul cum infantulo, prout liquet ex Galeno, hoc pulcherrimo exemplo, dicente; nam lac quidem, quod uitiosus est succi, non adeo succum probum gignit; cui rei argumento fuit is infans, qui cum priore nutrice mortua, alterius prauis succi lac suxisset, totum corpus multis ulceribus habuit refertum, utebatur autem secunda hæc nutrix in agro syluestribus oleribus propter annonæ caritatem, quæ ueris tempore acciderat. Postea transactis primis diebus inter olera comedere poterit lactucam, mentam, fœniculum, spinachiâ, atriplicem, boraginem, saluiam, & petroselinum, quippe eorum qualitate adiuuat generationem lactis. cum autem pau-
cis

Gal. lib. 3. de
alim. fac. c.
15.

eis diebus peractis infans fortior, & solidior fit, solidiorem, & fortio- rem cibum, moderate tamen, nutrix comedere incipiat, & cibus saltem bis in die sumendus est, adeo ut famem cibus, & sitim potus expectet, fastidium, & nimiam saturitatem fugiat, & cibos nimis crassos, viscosos, & frigidos, ne augeatur sanguis pituitosus; Nec non ut pariter melancholicus sanguis non augeatur, hortor ut diligentissime caueat à cibus nimis duris, siccis, salis, acris, acutis, ueteribus, uitis, assatis, & fritis, à pane non bene fermentato, azimo, à carnibus bouinis ceruinis, leporinis, caseis ueteribus, leguminibus, ab eruca, à brassica, ab allijs, à cæpis, à porris, & à uino nigro spisso, turbido, & crasso, cum enim sanguis melancholicus superabundauerit facile in diuersas ægri- tudines diurnas, & perniciosas incurret. Inter fructus autem euitet fugaces, quoniam facile putrescunt, & comedat æstatis tempore nuces, auellanas, amygdalas, & cucurbitas; Autumno uuas, & ficus, præsertim cum exactam maturitatem fuerint adeptæ. Hyberno autem tempore mala cydonea, pyra, & poma cocta, & etiam castaneas coctas; sunt enim ex his, quorum arbores ferunt, ferè succi mali ex capis castaneis, glandibus, quas uocant, quæ si rectè eas conficiat uenterculus, alibiles sũt, ac crassi succi, minimè tamè mali; Et in uero comedere inter olera etiam lupulos, & asparagos poterit; Bibat uerò uinum non fumosum, satis maturum, & colore rubrum, & adeo temperatum, ne in cruditatem, aut ebrietatem incidat; nam infans ex ipsa ebrietate, aut cruditate facillime ægrotabit, & præcipue ijs morbis, qui à materia cruda petunt caput.

Gal. de succorũ bon. & uic. cap. 8.

IN somno autem oportet, ut nutrix sit temperata, ita tamē, ut possit facere bonas concoctiones, caueat somnum diurnū post cibum, replet enim caput uaporibus crudis à cibo eleuatis, & prouocat destillationem à capite, dormiat noctu saltem per horas septem, & si oportuerit nocturno tempore, ob infantis uigilantiam, uigilare, mane stomacho ieiuno, dormiente alumno, dormiat, usq; ad digestionem, idq; si fieri poterit ante solis ortum, quoniam oriente sole alteratur, & agitur aer, & sic alterantur etiam, & agitantur humores nostri, & præcipue sanguis, ex qua alteratione, & agitatione, secundum humorum prædominium facilius in somno propter caloris concentrationem generantur diuersæ egritudines: sed omni studio, & diligentia euitet uigilias noctis, & præcipue post cœnam; Etenim in nocte melancholia, & pituita quæ frigidissima, & crassæ sunt dominantur; At in uigilia naturali calido ad cutem profuso, uiscera frigidiora euadunt, & sic augentur per ipsas uigilias humores ipsi frigidissimi. Per somnum autem ad centrum reuocatur calor naturalis. Evidenter enim uigilans caldior exterius; interius autem frigidior, dormiens e contrario, scilicet (ueluti dictum est) calor ad centrum reuocatus, & adeo ut in nocte per ipsam proprietatem caloris innati iuuatur comestorum concoctio, & sic diminutio generationis pituitæ, & melancholiæ, quæ duo horribilia monstra sunt in corporibus nostris, & præcipue in nutrice perniciofa, ueluti nauigantibus Scylla, & Charybdis omni assiduitate nitanda

Gal. 6. de
morbis vulg.
com. 5.

Hippi. 6. de
morbis vulg.
com. 4.

da; Dormire igitur à cæna conuenit saltem per horam, & in diluculo è lectulo surgere; Etenim in aurora mouetur (ut dictum est) aer per ipsum solis ortum, & sic pariter per aerem humores. Propterea in uigiliarum tempore per motum ad ipsas uigilias pertinentem, magis attenuantur, & clariores fiunt spiritus; spiritus uerò clarum efficiunt sanguinem, ac proinde ipsum lac, & ut uno uerbo dicam, dies uigilijs, & nox somno tribuatur.

DE COITU NUTRICIS VITANDO

C A P. VI.

MVSAS Poetæ uirgines esse uolunt, etenim coitus rationi, & ingenio, quo diuinæ utuntur, aduersatur, euacuat enim de substantia spirituum, propterea debilitat cerebrum, & nè dicam ueluti dixit Epicurus, uenereorum nullus est usus salubris, cum est superfluum (prout dicitur semper in nutrice) renes, hepar, stomachum, & præcordia ledit, adeo ut membra ipsa labefactata sanguine, & nutrimentum per uenas aquosum, nimisq; serosum transmittant; quo nutrici, & infanti præcipue, nihil perniciosius esse potest; Consulo igitur, ut ipsa nutrix à coitu omnino se abstineat, & a consuetudine uiri, & ab omnibus cibis bellarijs; quoniam ipsi uenerem, & menses prouocant, & per fluxionem ipsorum mensium sæpè deprauatur lac; Menses enim uiri consuetudine prouocantur, & lac odoris gratiam in deterius mutat; Quin etiam aliquæ (scilicet nutrices) in utero concipiunt, quo nocentius puello adhuc lactenti nihil est; Interim

Gal. 1. de fæ.
nic. tuen. c. 9.

Gal. de uenæ
sect. ad l. 1. cap. 5.

B 2 enim

Anic. 3. F. 10
rac. 1. c. 11.

Anic. ibid.

enim quicquid sanguinis est optimum in foru, et coitu absumi
tur, Auicenna coitum similem comitiali morbo indicauit, &
quandoq; superat in ipso coitu cholera, & melancholia, &
accidit ei vertigo à debilitate, & in illis in quorum cor-
pore sunt humores mali cholerici, mouetur post coitum horri-
pilatio.

DE EXERCITATIONE NUTRICIS.

CAP. VII.

Orib. lib. 5.
cap. 3.Gal. 5. de sa-
nit. tuen. c. 3.

2. 4. 17

NUTRIX Otium tanquam horribile monstrum, ex quo
pituita, & humores frigidissimi augentur, et generantur,
omni cura, & cogitatione fugiat nisi maior urgeat necessitas, et
exonerato uentre, si fieri possit, antequàm lactet infans, exer-
ceat se bis in die, mane, & uesperis ante cibum, cum ea exer-
citatione, quæ ad mulieres pertinet, & præcipue ut infans me-
liori chymo alatur cum partibus supernis, etenim lac facilius
ea modo expurgatur, & digeritur, ueluti texendo, molendo
pannos, uel inuolucra infantis abluendo mundando uestes, uel
cubiculum à sordibus expurgando, uel panem elaborando, co-
quendoq; uel gestando infantem si trimestris, uel quadri-
stris est, uel manibus ad conciliandum somnum, in cunis in-
fantem ipsum agitando, mouendoq; uel etiam deambulando
domi parumper; Exercitatio enim ipsa mirum in modum
confert; nam exercitatione inferiorum iuantur partes pe-
toris.

DE

DE CURATIONE MORBORUM NUTRICIS.

CAP. VIII.

P R A E F A T I O.

PRIVS QVA M De curatione morborum nutricis uerba faciam, pauca, ad faciliorem cognitionem huiusce artis declaranda perneccessaria mihi uidentur; Ac primum nostri instituti esse de morbis tantummodò scribere, qui etsi nutrici contingunt, tamen non sunt diuturni, nec eo tempore imminet periculum mortis. Secundo de his, qui dùm afficiunt nutrice, nihilominus ipsa nutrix, uel lactat infantem, sine multo eius nocumento, uel lactatura est infra paucos dies. Tertiò de ijs morbis, qui sola uictus ratione, ex arte bene instituta facile, uel paucis localibus adhibitis, curandi sunt. Quartò de his, qui pertinet ad tuendã sanitatẽ infantis. Quintò & ultimò de his, qui nõ indigent ad eorum curationem, neq̃ missione sanguinis, neq̃ medicamentis ualdè exiccantibus, & calefacientibus; Etenim ex ijs remedijs facile extinguitur, uel exterminatur lac, sed tantummodo de ijs pertractare, qui facile sanantur medicinis benedictis in primo, uel secundo gradu, quæ leniter euacuant, sine nocumento, ueluti est casia fistula, manna, syrupus ex pluribus infusionibus rosarum, uel uiolarum, uel florum persicarum, diaprunum, electuarium lenitiuum, diasena, agaricus, & reubarbarus. Verùm in ijs affectionibus, quibus, uel misso sanguinis, uel remedia à caliditate, aut à frigidityte ualdè exiccantia conueniunt, tùm quoniam his ablatiis occasionibus propter periculum defectus lactis, et periculum mortis, necesse est eligere aliam nutricem, tùm etiam, quia ab alijs

Gal. 5. de
simpl. med.
fac. cap. 22.Gal. de ueng
sect. ad Eras.
cap. 5.

alijs clarissimis uiris fusius, & separatim de omnibus ijs mor-
bis pertractatum, & scriptum est; propterea de ijs tanquam
superfluis in hoc opere nihil dicam.

DE TUMEF ACTIONE, ET DOLORE MAMMARUM
OB LACTIS REDUNDANTIAM.
CAP. VIII.

DEFINI
TIO MOR
BI CAV-
SAE SI-
GNA.

Auic. 3. Fen.
11. cap. 3.
[PROGNO
STICA.

VICTVS
RATIO.

AFFECTIO Hæc in matre, uel nutrice contingere so-
let, ut plurimum post partum, quæ nihil aliud est, quàm
a multiplicatione sanguinis, copiosa conuersio lactis, ex qua
in ipsis mammis fit tumor, & tensio dolorosa, tum propter ci-
bi insueti abundantiam, tum propter sanguineum cor-
poris temperamentum, & signa manifesta sunt, & per-
cipi poterunt tum uisu, & tactu, tum etiam ipsius nu-
triciis sermone; propterea quantum ad partem progno-
sticam prædicere conuenit, lac quando superfluit pluri-
mum nocet, & apostemata gignit, & affert etiam alias
ægritudines; igitur in primis, secundum ipsam indicationem,
debet nutrix parumper de suo cibo subtrahere, ut lactis exube-
rantia minuatur, & comedere cibos tum minus alentes, tum
etiam in minore quantitate, & qui sint facilis concoctionis, &
boni succi, et bibere aquam coctâ cum seminibus coriandrorû,
uel iura carniû pullorum, uel uitulorum, & quotidie aluum
exonerare fecibus, uel spôte, uel arte clysterijs communibus, al-
ternis diebus positis, & hoc modo paratis, R. bliti, maluarum,
mercurialis matrum uiolarum, fursurum, an. M. I. bulliant
omnia simul in s. q. a. postea colentur, & s. a. fiat decoctio, de
qua decoctione R. libram unam, & uncias duas, olei oliuarum
com

communis ꝛnc. 3. uitelli unius oui. salis q. s. misce, & fiat cly-
 ster, postea parum se exerceat, & præcipue deambulando do-
 mi, ieiuno, stomacho, quoniam exercitatione inferiorum iu-
 uantur magis partes, quæ circa thoracē sunt, & aeris calidita-
 tem, & frigiditatem fugiat: sed quia in primis debemus seda-
 re dolorem; dolor. n. ipse dissoluit uirtutem, & prohibet mebra
 à suis operationibus naturalibus: Quapropter ad māmillas fiat
 infra scriptæ fomentationes pro sedatione doloris R. uini rubri,
 lib. s. olei rosati omphacini, aceti an. ꝛnc. 3. aquæ fontis lib. I.
 misce, & lento igne in uase æneo parum omnia calefiant, po-
 stea cum sponsia infusa & benè compressa stomacho ieiuno s. a.
 fiant fomentationes ad mammillas bis in die per horam unā,
 antè cibum: Aut lentes aqua marina, uel muria, coquito, &
 cum ipsa decoctione calida mammas abluito, & postea lentes
 ipsas contusas, & in formam emplastei redactas, apponito, &
 si dolor etiam non sedabitur, tunc R. dactylorum contusorum,
 numero I 0. pul. florum chamæmeli rosarū rubrarū, an. M. I.
 olei rosati completi ꝛnc. 2. sapæ q. s. ad incorporandū misce, &
 fiat emplastrū, & calidum apponatur. & perseverante dolore,
 neq. ab adultis, neq. ab infante emulgere conuenit mammas do-
 lentes nutricis: Nā ex ipsa emulsione plus materie attrahitur
 ad locū affectū. Postea si abundantiā lactis cōstringere uolueris
 emplastrū infra descriptū, ad māmās appone, R. aluminis ꝛnc.
 4. psyllij coriandrū an. ꝛnc. I. s. portulacæ M. I. cōterēda cō-
 terātur, deinde cū oleo ros. omphacino, & aceto an. partes æqua-
 les q. s. ad incorporandū misce, et s. a. fiat emplastrū, & appona-
 tur, uel alio modo, R. lapidis pyritis cōruti lib. s. aceti fortiss olei
 ros. omphacini an. ꝛnc. 3. misce, et apponatur, et si his peractis,
 tumor,

Gal. de san.
tuen. cap. 3.Auic. 1. Fen.
2. doct. 3. c.
22.MEDICA-
MENTO -
RVM RA
TIO.

Aetius 4. c. 6

Paul' ægin.
lib. 3 cap. 3
ex auth. Isera
al.

tumor, uel durities mammarū non tollatur. (abundantia enim lactis, hac uictus ratione seruata, statim primo, uel in secundo die diminui solet) cataplasma infrā notatum appone. *R.* summatum petroselini, fœniculi, mentæ, foliorum caulium an. *M. S.* incidantur omnia parumper, deinde in mortario cum medulla unius panis frumentacei, optimè contundantur, & adde pinguedinis anseris recentis unc. 4. mellis q. s. ad incorporandum misce, & fiat cataplasma, & calidum apponatur. Verum post sedationem doloris à peritis mulieribus, uel à semetipsa quotidie mammæ nutricis leniter exugantur. Postea etsi expedit hoc in morbo, sectionem uenæ adhibere, ea tamen in nutrice, quæ lactare uult, prohibenda est, quia ex-terminat lac.

DE RIMIS PAPILLARVM NUTRICIS.

C A P. I X.

DEFINITIONE MORBI. **I**NTER Morbos, qui ualde papillas mammarum nutricis infestant, sunt rimæ, quæ nihil aliud sunt, quàm parua scissura ipsarum papillarum, & ægrotatio ipsa, græco nomine diaphia dicitur, & ut plurimum in muliere, quæ paulò antè peperit, & lactare incipit, generatur. Et sæpè causam, & originem trahit ab exiccante acrimonia, & mordacitate humorum contentorum in ipso lacte, uel à mala complexione sicca totius corporis, & hoc rarò euenit, nihilominus si à mala complexione totius sicca proueniant ipsæ rimæ, macies per uniuersum corpus apparebit, & tunc, cum ipse morbus indicet diuturnitatem, & indigeat humectatione, & tempus hu-
mectan

meētandi sit longum, & ipsa complexio in hæclicam facile
 conuertatur, hic de ipso pertractare non opus est, sed alia nutrix
 lactet infantem. Si uero ex ipsa humorum acrimonia fiant,
 apparebunt fissuræ ipsæ, sinè tumore, & tensione ab ipsa tan-
 tummodo qualitate sicca humorum ortæ; causa enim omniū
 fissurarum est siccitas, in cute adeò donec scindatur, & illa sic-
 citas, aut propter complexionem singularem, aut propter
 malitiam humorum mittentium materiam exsiccantem acu-
 tam. Et cum ipsa ægritudo sit multi tædij, & doloris causa,
 adeò ut cum infans papillam in ore suscipit, dolores acutissimi
 excitentur, propterea ubi recentes fuerint, confestim eas curare
 tentandum est; Nam cum prorogatur earum cura, induran-
 tur, & fiunt callosæ, & diuturniores, adeò ut chirurgiam ad-
 hibere oporteat, & aliquandò in ulcera cancrosa conuertantur.
 In primis igitur aer inclinet ad humidum magis, quàm ad sic-
 cum, & in caliditate temperatum, somnus conuenit longior so-
 lito, & ab exercitatione uacet. Victus humidus conuenit, ut
 liquida ueluti cremor ptisanæ, & pinguis, seu glutinosa, & fa-
 cilis concoctionis, ut sunt carnes elixæ gallinarum, pullorum,
 uitulorum, hædorum, agnorum, ueruecum, auium aquatiliū,
 & præcipue earum iura pinguis; Inter olera comedere poterit
 maluam, spinachiam, boraginem, & endiuia, oua recentia,
 & sordilia, & reliqui cibi exhibeantur cum butyro, uel adipe
 anseris, aut gallinæ, aut oleo amigdalorum dulcium parati.
 Inter fructus, poma dulcia, mala cidonia, & pyra cocta co-
 medere poterit. Bibat uinum tenue album, quod non susti-
 neat aquæ misionem; Euitet in cibo omnia acris, aspera, sal-
 sa, mordacia, astringentia, cruda, & sicca, uel quæ nimia cali-
 ditate,

 Auic. 4. Ven.
 7. trac. 3. c. 5.

 PROGNO-
 STICA.

 VICTVS
 RATIO.

MED. RA- ditate, aut frigidityte siccitatem generant. Ad diminu-
TIO. dam verò abundantiam acrimoniae, & humoris serositatem,
suscipiat infra scriptum bolum, per horam unam ante cibum,
R. casiae nuper extractae 3. x. diacatholicon 3. 2. misce, &
cum saccharo. f. b. vel alio modo in forma potabili, R. Syru-
pi rosati solutiui unc. 4. decoctionis maluarum. q. f. ad dis-
soluendum misce, & fiat potio; vel pro diuitibus alio modo;
R. manna electa masticina unc. 3. decoctionis praedictae. q.
f. ad dissoluendum misce, & f. p. vel R. reubarbari electi,
& mundi in puluerem resoluti. 3. I. sacchari rosati unc. s.
misce, & cum saccharo f. b. Verum in illo die, in quo susci-
pit potionem, vel bolum ipsum, alia nutrix lactet infantem;
sequenti autem die inungat papillas oleo balsamino, aut è lu-
teis ouorum tepido, vel pomata, vel adipe hircino, vel succo
aparine; vel alio modo, R. mellis, butyri recentis, olei amyg-
dalarum dulcium an. unc. s. misce, & simul omnia opti-
mè conquassentur; postea inunge, vel R. olei rosati completi.
unc. 3. & in mortario plumbeo infundito, & cum pistillo
plumbeo terito, donec oleum crassum, & subnigrum redda-
tur, & ex ipso quotidie bis, vel ter inunge papillas ipsas.

DE LACTE NIMIS CRASSO.

CAP. XL

DEFINI-
TIO MOR-
BI.
CAUSAE.
SIGNA.

SI Nutrix lac habeat nimis crassum hic affectus dicitur
a latinis lactis concretio pituitosa, quae generatur aliquan-
do propter otium, aliquando propter ambientem aerem, ali-
quando propter cibum, et potum crassae substantiae, vel propter
rationem temperamentum; Et percipitur ex signis istis; tum ex
diffi-

difficultate digestionis, & excretionis per ventrem infantis,
 & excessu in crassitie ipsius lactis, tum etiam ex consistentia
 ipsius, ut percipitur visu, si de ipso super ungulam mulgeas
 guttam, quæ si fluit est subtile, si verò unguis inclinetur, &
 non currat est crassum. Et de parte prognostica sciendum
 est infanti aliquando ex difficultate digestionis, & excretio-
 nis ipsius alimenti nimis crassi per ventrem accidere crudita-
 tem humorum, & abundantiam eorum, & conversionem in
 casei substantiam lactis ipsi nutrici, ex qua postea infantes fa-
 cillimè incurrunt in perniciosas ægitudines. Crassus enim
 lac abscessus, & furunculos circa infantis corpus generat. Nu-
 trix igitur degat in aere calido, & sicco, & accipiat cibum
 digestibilem, & qui modicè nutrire possit, cuiusmodi sunt car-
 nes vitulinæ, & pullorum gallinaceorum, & hædorum, & si
 milium elixæ, Bibat vinum aqua temperatum, vel paucarū
 virium, & moderate, Euitet carnes porcinas, bouinas, & om-
 nia caseosa, unctuosæ, acrida, & acetosa, legumina, pulies, oua
 elixæ, & præcipuè dura. Et inter olera comedere poterit lactu-
 cam, spinachiam atriplicem, Etenim boni, maliq; succi in me-
 dio sunt, hyssopumq; petroselinum, fœniculum, mentam, & ci-
 choream, & radices raphani. Ex fructibus comedat nuges,
 amygdalas, & auellanas, & temperato utatur exercitio, &
 præcipuè deambulando, exercitatione enim inferiorum iuuan-
 tur partes pectoris, & non dormiat in die post cibum, sed noctu
 utatur somno temperato, & præstat quotidie in manè bis, aut
 ter, prius manibus proprijs, aut ore alieno, aut proprio cū illo vi-
 treo instrumēto; capite, de imminutione lactis, delineato, nō aut
 ab alumno emulgere māmas, postea papillā infanti tribuere,

Aul. 1. p. 3.
 doc. 1. cap. 2.

A. 1. 1. 1.
 Actius 4. ca.

5.
 PROGNO-
 STICA.

Actius 4. ca.

VICTVS
 RATIO.

Gal. 1. 1. 1.
 de hum. locum

Gal. de suc.
 bonit. & vit.
 cap. 3.

Gal. 5. de
 sanit. tuen.
 cap. 3.

MEDICA-
MENT. R. A.
TIO.

Galien. 5. de
simplimed.
fac. cap. 1. r.

ut crassities eius, sic per ipsam emulsionem euacuetur, & lacte
in melius purgato nutriatur infans, donec ad equalitatem sub-
stantia ipsius lactis reducat. Præterea pro ut nobis indi-
cat morbus ad calefaciendum, & attenuandum, quotidie ma-
ne sumat per septem dies continuos hunc syrupum in diluculo,
& post assumptionem ipsius per horam dormiat. R. oximellis
simplicis. ꝑ. i. s. decoctionis infra scriptæ ꝑ. i. 3. misce pro
uno syrupo, & sic pro alijs R. hyssopi, mentastri, origani, pule-
gij, cichoreæ an. M. I. seminum anisorum drag. 3. bulliant
omnia simul in f. q. aquæ usq. ad tertias, postea f. a. coletur
& colatura usui seruetur in uase uitreo cooperto, ad diluendū
syrupum, & illud attendant studiosi, in præmissam uictus ra-
tionem, tantummodò per septem dies continuos seruabunt, si-
ne alijs remedijs localibus, lac facile reducet ad equalitatem.
Verum si in his diebus non euenerit equalitas, dicente Galeno,
quod in uitioso lacte debemus semper sanguinem contemplari,
& si pituitosus est, medicamenta requirit, ex calefacientia, aut
primo, aut secundo ordine, non tamen desiccantia. Laudo
igitur post assumptionem ipsorum syruporum, ut exhibeatur
nutrici per horam unam, antè cibum, bolus iste. R. electuarij
lenitiui, drag. 10. agarici præparati drag. 2. misce, & cū sac-
charo f. b. uel alio modo, per horas tres antè cibum, R. reubar-
bari electi, & mundi, in puluerem redacti drag. 1. agarici tro-
chiscati drag. 1. sacchari rosati ꝑ. i. misce & f. b. uel in
forma potionis, R. syrupi rosati solutui ꝑ. i. 3. agarici præ-
parati drag. 2. decoctionis florum, et fructuum cordialium q.
s. ad dissoluendum misce, & f. p.

DE

DE LACTE NIMIS AQUOSO.

C A P. XII.

ET SI contigerit ex continuis, & uehementibus exerci- CAVSÆ
tationibus, et laboribus attenuantibus, uel ex cibis calidis,
ex aromatibus, falsamentis, uel ex subtiliatiuis, uel lubricis, uel DEFINI-
ab ambiente aere, uel à prædominio ipsius temperamenti, lac- TIO MOR-
ipsum fieri nimis aquosum, egritudo ipsa, uocatur, lactis BI.
fusio biliosa, à qua sumitur indicatio, prò ut signa indicabunt SIGNA.
ex macie infantis, ex pluribus excretionibus biliosis cum mor-
dacitate per uentrem, & per urinam citrinam, & ex fluxione
lactis guttæ, super unguem positæ, tunc quoniam periculum
est, nè infans ex ipso lacte ducatur, uel ad febrem biliosam, uel
ad dysenteriam, uel lienteriam, uel si acrius fiat lac, appetitus PROGNO-
deficiat, & pustulæ acerrimæ in corpore fiant alterius nutricis STICA.
lac exhibeatur infanti. Quoniam autem Galenus ait, ipsum Aetius lib. 4.
sanguinem in uitioso lacte contemplari oportere, & si est bilio- e. 6.
sus primam purgationem desiderat mox uictum: propterea Gal. 5. de.
in primis capiat hunc bolum, manè per horam unam ante cibū simpl. med.
Iac. cap. 21.
MED. RA-
TIO.
R. electuarij lenitiui drag. 9. diacatholicon drag. 3. misce, &
cum saccharo f. b. uel alio modo in forma potabili, R. syrupi
de pluribus infusionibus rosarum ꝑnc. 3. diacatholicon drag.
4. aquæ endiuie q. s. ad dissoluendum misce, & f. p. Postea
per dies septem continuos quotidie in diluculo capiat loco syru-
pi cremoris ptisanæ cyathum unum, cum iure carniū disso-
luti; Et si opus fuerit, etiam post assumptionem ipsius ptisanæ,
exhibeatur bolus iste R. reubarbari electi, & mundi contriti
drag. 1. sacchari rossi ꝑnc. s. misce, & cum saccharo q. s.

VICTVS q. s. fiat bolus, & ipsum sumat per horas quinque ante cibū. Quā
RATIO. tum attinet ad victus rationem, pro ut nobis affectio indi-
 dicat, degat in aere potius declinante ad frigiditatem, quā
 ad caliditatem ipsa nutrix, et ab exercitio remoueatur, et quie-
 scat, & dormiat somnū longiorē solito; pro cibo panē comedat,
 sine sale elaboratū, & temperatē coctum, sed satis fermentatū,
 et carnes hēdinas, vitulinas, ueruecinas, et bubulas etiā, et oua
 elixa; Bibat uinū dulce, mustū coctū, caueat postea ab aromati-
 bus, à salsamentis à fructibus fugacibus ab oleribus omnibus,
 rater lactucam, spinachiam, atriplicem, boraginem, mal-
 uam, petroselinum, & mentam, & ab his, quæ facile con-
 uertuntur in bilem, & sunt difficilis concoctionis, & mali
 succi. Vltimo loco, si erit neceffe, inungantur mammil-
 læ oleo lumbricorum terrestrium, & ab adultis, non au-
 tem ab infante exugendum est lac, nè in casei substan-
 tiam coalescat, una uice tantumquāq; die, donec ad aliquam
 crassitiem, seu equalitatem substantia ipsius lactis deueniat.

DE PAUCO, VEL DIMINUTO
 LACTE NUTRICIS.

CAP. XIII.

**DEFINI-
 TIO MOR-
 BI.
 PROGNO-
 STICA.
 Auic. 3. f. 12.
 cap. 2.
 CAUSAE.**

SI uerò contigerit lac paucum, vel diminutum esse, affe-
 ctio hæc, dicitur lactis defectus, expedit, quoniam hic mor-
 bus magis infanti nocet, quā nutrici, alterius lac exhibere,
 donec denuo abundet; postea considerandum est, si causa est
 in toto corpore nutricis; Lac. n. multiplicatur, multiplica-
 tione boni sanguinis. Igitur hæc affectio erit necessario a di-
 minuta boni sanguinis generatione, ueluti ob qualitatem ca-
 lidam,

lidam, vel frigidam, tum à cibo, tum ab aere, tum à ratione temperamenti diminuentem, vel ob aliquam, immodicam, sanguinis, & aliorum humorum euacuationem præcedentem, uel a fluxu corporis, impediēte boni sanguinis generationem, vel ob penuriam alimentorum, uel ob aliquam expergefactionem. Prætereà illud attendendum est, si diminutionis causa ipsa est tantummodò in mammillis ipsius nutricis, vel si adest in una tantum, vel in ambabus; Quippe si erit in una tantum, alterius mammillæ lac exhiberi poterit, donec altera curetur; si uerò erit in ambabus, tunc remedijs localibus erit utendum, secundum rationem morbi, loci, & SIGNA. temporis, prout signa ex visu, & tactu indicabunt, & ut docetur in arte chirurgica. Nam ut plurimum morbi mammæ infestantes ad ipsam chirurgiam pertinent, de quibus nunc mihi non est scribendum.

DE LACTE IMMINUTO

QUALITATE CALIDA.

CAP. XIII.

IMMINUTIO Lactis à mala intemperie totius corporis calida, à qua sumitur indicatio istius affectionis, & que SIGNA. percipitur a macie, & à colore, vel citrino, vel pallido nutricis, & ab excrementis biliosis, & amaritudine ipsius lactis, tunc ipsa nutrix degat in aere temperatæ frigiditatis, si VICTVS tamen hoc toleret anni tempus, & quiescat, & exercita- RATIO. tione vacet, caueat ab aromatibus, a salitis cibis, ab acribus, ab allio, à porris, à cæpis, à fructibus horarijs, siue fugacibus, quia facile putrescunt, & conuertuntur in bilem.

bilem, & ab omnibus calefacientibus, & crudis, & difficilis
 concoctionis; Et cibum consuetudine leuiorem capiat ex car-
 nibus boni succi, & facili concoctionis, & in iure carniū co-
 ctam comedat lactucam, spinachiam, cucurbitam, atriplicem,
 portulacam, & semina earum, panem comedat sine sale bene
 fermentatum, & optime coctum; Bibat iura carniū, uel
 aquam cum seminibus anisorum, uel coriandrorum coctam;
 Alius exoneretur quotidie, uel sponte, uel arte, alternis die-
 bus, cum clystere communi descripto in capitulo 8. ad quem
 habeatur relatio, & quotidie mane, loco syrupi, sumat sequens
 MEDIC. decoctum, per dies septem continuos, & etiam per quindecim
 RATIO. dies, si opus fuerit, donec abundet lac R. radicum petroselini,
 foliorum lactucae, scariolae, spinachiae, atriplicis, mētae, endiuiae,
 ordeimundi an. M. s. seminum anisorum drag. 3. bulliant
 omnia simul in f. q. aquae usq. ad tertias, postea colentur, & in
 uase uitreo cooperto seruetur ipsa decoctio, de qua, pro qua, ui-
 ce sumat uncias sex in diluculo, et statim per horam dormiat,
 et si opus fuerit, fiat ipsa decoctio dulcis, ut stomachum ali-
 quando delectet, uel modico saccharo, uel cum iulep uiolato q. s.
 postea ut (si corpus plethoricum sit) aliquid materiae detraha-
 tur, post assumptionem decoctorum praemissorum septem, su-
 mat bolum casiae, uel potionem mannae, uel syrupum ex pluri-
 bus infusionibus rosarum hoc modo paratum. R. casiae recen-
 ter extractae drag. 10. electuarij de sebesten drag. 2. pulueris
 anisorum drag. 2. misce, & cum saccharo f. b. & exhibeatur
 matutino tempore per horam unam ante cibum, uel R. man-
 nae electae masticinae unc. 3. & cum decoctione superscripta
 q. s. misce, & f. p. uel alio modo R. syrupi ex pluribus infusioni-
 bus

bus rosarum, unc. 3. diacatholicon drag. 4. decoctionis præ
ordinate q. s. ad dissoluendum misce, & f. p. & exhibeatur
per horas tres, antè cibum, Et à proprietate in omni extermin-
natione, aut diminutione lactis, laudo ut nutrix ubera ouiu,
uel caprarum, cum ipso lacte comedat. Et Aetius dicit bi-
bat zytum, & eadem die mammillæ lacte replebuntur. &
zytum ipsum nihil aliud est, quàm potus ex ordeo aqua re-
soluto.

Auic. 1. f. 3.
doc. 1. cap. 3.

Aetius 4. ca.
6.

f. 3. 1. 1008
2. 1008

DE DIMINUTIONE LACTIS A QUALITATE

FRIGIDA. CAP. XV.

Si signa prout crassities, & albedo totius corporis, & ex-
crementa decolorata, & pituitosa indicabunt causam de-
fectus lactis esse à materia frigida, à qua sumitur istius af-
fectionis indicatio, tunc alienum lac præbere infanti necesse
est, & ab adultis exugende sæpè sunt mamme, ut lac facile
redeat, & abundet; deinde eligatur aer ad caliditatem uer-
gens, & nutrix exerceat se in aliquo opere faciundo, & præ-
sertim cum partibus supernis, ut lac digestum facilius exeat;
Bibat uinum album, satis maturum, sed paucarum uirium,
& cibus utatur boni succi, & facilis concoctionis, cum oleri-
bus aperitiuis, uelut; semina, radices, & summitates fœniculi,
anethi, nigellæ, & petroselini. Aluus lubrica sit, & quotidie
euacuetur à facibus, uel spontè, uel arte, alternis diebus, cly-
stere communi, in capitulo octauo huiusce libri, descripto, ad
quem se conferre poterit; Et in diluculo sumat quotidie per
dies septem, inferius scriptum decoctum, loco syrupi. R. semi-
num

SIGNA.

VICTVS
RATIO.

Auic. 1. f. 3.
doc. 1. cap. 3.

MEDIC.
RATIO.

num anethi, anisorum, fœnu græci, porri an. ꝛnc. I. summi-
 tatum fœniculi, anethi, mentæ, radicum petroselini, melan-
 thij, seu nigellæ an. M. I. bulliant omnia, prius incisa parum
 per. & semina parum contusa, in s. q. aquæ usq. ad tertias po-
 ste à coletur, & fiat expressio; deinde cum saccharo q. s. iterū
 bulliat unica leni ebullitione. & s. a. fiat decoctio, & in uase
 uitreo cooperto seruetur; cuius decoctionis sumat singulis die-
 bus, mane ꝛnc. 6. postea si lac non abundauerit, applicentur
 uentose, sine scarificatione, sub mammillis, absq. multa com-
 pressionem, deinde si opus fuerit, expedit bis in die per horā unā,
 ante cibum facere fomentationes, ad mammillas cum spungia
 infusa in decoctione ista R. florum chamæmeli, rosarum, men-
 tæ, meliloti, pulegij, thymi, anethi, an. M. I. seminum lini ani-
 sorum, fœnu græci an. drag. 2. bulliant simul in s. q. uini albi,
 postea s. a. fiant fomentationes ad ipsas mammas, & statim
 post ipsas fomentationes inungatur mamma oleis istis calidis,
 R. olei nardini, chamæmelini, lumbricorum terrestrium an.
 ꝛnc. I. misce, & moderatè calidis inunge, ultimo loco, si opus
 fuerit, fiant etiam ad ipsas mammillas fricationes leniter. A
 proprietate uerò quidam experti sunt puluerem uermium ter-
 restrium, in uino albo per nonnullos dies continuos sumptum,
 & repperunt remedium optimum. Laudatur etiam à pro-
 prietate sisamum tritum, uel raphanum cum uino sumptum.
 Præterea commendat Aetius à proprietate lapidem gala-
 critem pro amuleto ad alligatum, uel in iure pulli, uel in uino
 dissolutum, & potatum. Existente uerò corpore plethorico,
 uel cachochymo, laudo, ut mediocriter expurgetur medicina
 benedicta, ut natura à plenitudine, & multitudine humorū
 suble-

subleuata, possit facilius abundare lacte. Propter à post as-
sumptionem decoctorum præmissorum septē, sumat hunc bo-
lum R. electuarij lenitiui drag. 10. agarici præparati drag. 2.
misce, & cum saccharo f. b. uel alio modo in forma potabili;
Decoctionis florum, & fructuum cordialium q. s. misce et f. p.
uel R. reubarbari electi, et mundi, in puluerem resoluti, drag.
1. spica grana 3. contrita subtiliter, agarici præparati drag. 1.
sacchari rosati ꝑnc. 1. misce, & cum saccharo q. s. f. b. &
exhibeatur per horas quinq; antè cibum, mane; Vbi uero ob
aliquam sanguinis immodicam euacuationem lactis immi-
nutio prouenerit, indiget sola uictus ratione boni sacci hume-
tante, & excofaciente.

DE LACTE IMMINUTO PROPTER NIMIAM
LUBRICITATEM ALUI
CAP. XVI.

VBI Defectus lactis euenerit propter nimiam lubrici-
tatem alui, citrà cruentas deiectiones, & citrà fe-
brem, cerebri, uentriculi, iecinoris, & intestinorum imbe-
cillitatem, & breuiter citrà symptomaticam excretionem.
Etenim de his morbis, cum ipsis symptomatibus coniunctis,
in quibus nutrix infanti præbere lac non potest, nec debet, nec
breui tempore præbitura est; non sum scripturus; sed tantum-
modo de alui profluuiò à multitudine malorum humorum
in corpore nutricis contentorum pertractabo. Id autem
græcè dicitur Διαγοία, & originem trahit, uel ab otio, uel à prætermis-
sa exercitatione, uel etiam à copia ci-
borum,

SIGNA.

Hip. 1. apho-
rum 20.Gal. 1. ad
glauco. ca. 4.
homo. 1. quod
1. 950. 351PROGNO-
STICA.VICTVS
RATIO.Aetius lib. 9
cap. 51.

borum, & potuum ingestorum à bile, uel à pituita excitato-
rum, ut signa in excrementis indicabunt; si à bile crocea, &
biliosa sine mora exhibunt, si à pituita alba, & pituitosa. Pro-
pterea dicente Hippocrate, quæ indicantur, & iudicata sunt,
integre, neq; mouere, neq; nouare, aliquid oportet, sine medica-
mentis, sine aliter irritando, sed sinere oportet. Tota igitur
curatio naturæ permittenda est; Et tantummodo uictus ra-
tionem s. a. instituere; sic enim purgatur corpus. Verum si
profluuium ipsum in termino dierum septem integre nec iudi-
catur, nec iudicatum est; ad id, quod deficit, supplere conue-
nit, quia spatium, & perseverantia ipsius periculosa est. Ete-
nim aliquando tormina, & febres excitat, & uires absomit;
transactis igitur diebus sex, uel septem, si adhuc perseveret
profluuium cum signis biliosis a quibus sumitur indicatio istius
morbi, uictus ratio instituenda erit, hoc pacto. In primis eli-
gatur aer potius ad frigidum, & siccum, quàm ad calidum,
& humidum uergens, somni sint longiores solito in nocte, &
caueat a diurnis, simplices fricationes conueniunt in hoc gene-
re morbi, propterea suppleant loco exercitationis, comedat pa-
nem bene fermentatum, & optimè elaboratum, & coctum,
& fercula in iure pedum uitulorum, et caprum castratorum
ex chondro, oryza, & halica cum malocidonio, uel mespilo, uel
tragacantha in panniculo inuoluta, decocta, & citrà carnes
prædictas comedere etiam poterit, carnes capreolorum, leporum,
& pullorum gallinaceorum, & uitellos ouorum assos, & ace-
to intinctos, & in primo cibo confectiones ex cornis, sorbis,
mispilis, & diacydonitem, sine speciebus conueniunt; Bibat
unum tenue, aquosum, nigrum, & astringens, sed bibat pau-

cum, multus enim potus facit supernatare cibum in stomacho, & alui profluuijs infestissimus existit, conuenit etiam lac ouillum, & caprinum in quo lapides igniti extincti sint, parumper calefactum, tum in potione sumptum, tum in clysterijs. At ijs non obstantibus, perseverante profluuiio sumat per septem dies continuos, si opus fuerit, syrupum hunc in diluculo Aetius lib. 9
cap. 49.

R. Syrupi de myrto, de endiuia, miuæ cydoneorum an. ꝯnc. MEDIC.
RATIO.

s. aquarum plātaginis, endiuie, an. ꝯnc. I. s. misce pro uno syrupo, & sic pro alijs. Nec non quotidie inungatur uenter totus oleis istis, R. olei de cydonijs, de myrto an. ꝯnc. I. misce, & calidis inunge bis in die, per horam unam ante cibum, ueluti dictum est; Et emplastrum de diaphenicon moderate calidum q. s. stomacho applicetur. Præterea, si opus fuerit, etiam post assumptionem ipsorum syruporum, laudo ut capiat per duos, aut tres dies continuos, uel alternis diebus, si uires sunt imbecillæ, bolum hunc R. reubarbari electi, et mundi, contriti drag. s. sacchari rosati ꝯnc. s. misce, & f. b. & hoc, mane, horis quinque, ante cibum. Porro si à pituitosa materia proueniet alui fluor, tunc uictus ratio uergat ad calidum, & siccum, & inunctio uentris fiat hoc pacto R. olei de mēta, de absinthio, de cydonijs, an. ꝯnc. I. misce, & calidis inunge; Et syrupus sic instituatur. R. Syrupi de rosis siccis, de menta, miuæ cydoneorum an. ꝯnc. s. pulueris spodij drag. I. aquarum menta, absyntij an. ꝯnc. I. s. misce pro syrupo, & post assumptionem syruporum quinque, euacuetur humor, peccans modo præscripto, postea à mane, & uespere ante cibum, sicut ego sæpissime expertus sum, ad constringendum tantum, quotidie sumat per tres, uel quatuor dies unam ex istis pilulis R.

tro

trochiscorum de carabe; trochiscorum de spodio, cum semini-
bus acetosæ, suffuf de granis myrti, descript. Mesue an. scrup.
I. s. conterantur omnia subtiliter, postea cum miua cydoneo-
rum, reformentur pillula quinq; & inaurantur, uel unam
ex istis alijs quotidie sumat, R. pulueris reubarbari, agarici
an. drag. s. misce, & cum miua cydoniorum reformentur p.
3. & inaurantur.

DE IMMINUTIONE LACTIS OB

PENURIAM. CAP. XVII.

SIGNA.

PROGNO-
STICA.Hip. 1. apho.
51.VICTVS
RATIO.

QUANDO ob penuriam alimentorum fit imminutio
lactis, indicatio manifesta est, ex macie ipsius nutricis;
propterea tunc infanti (Etenim, ex emulsione frequenti ma-
marum magis lac exsiccatur, & uires nutricis magis debili-
tantur) lac alienum exhibeatur, & nutrici alimentum boni
succi, & facili concoctionis præbere debemus, id uero paula-
tim facere oportet. Nam plurimum, atq; repente replere pe-
riculosum; quoniam omne nimium est natura inimicum, &
præcipue cum uires sunt imbecilles, sed quod paulatim fit, tu-
tum est. Et laudo ut quotidie in mane sumat cremorem pti-
sanæ, in iure carniū decoctum, loco syrupi per quatuordecim
dies continuos, & post eius assumptionem per horam dor-
miam, & fiant fricationes lento modo, quotidie per totum cor-
pus stomacho ieiuno: Et aluus, uel sponte, uel arte clystere
communi exoneretur, & mundetur à fecibus, & in aere mo-
deratæ caliditatis degat, uitans ambientis frigiditatem, & à
caloribus, & exercitatione uacet, & dormiat longiorem con-
suetu

fuertudine somnum, nitans diurnum; Et ne lac in totum nu-
trix deperdat ab alijs, uel a semetipsa, cum quodam uitreo,
& paruo instrumento, gratia huiusce emulsionis facto ut in
Italia fit, in eius osculo prius papilla mamillae immisa, & eius
fistula ore proprio suscepta poterit his quotidie emulgere mam-
mas, donec lac facilius abundet: cuius forma ad claram om-
nium intelligentiam hic delineata apparet.



**DE LACTE OB ALIQUEM TERROREM
DEPERDITO VEL IMMINUTO.
CAP. XVIII.**

Si per somnum, uel per tonitruum, uel per terræmotum,
uel per casum, uel per armorum strepitum aliquo modo ex-
pergefacta, uel ut dicitur græcè *εὐσινος*, nutrix lac
deperdat, uel imminutum habeat, statim exerceat se
bra

CAUSAE.

MEDIC.
RATIO.

brachijs, & manibus ualide; Postea mammilla fricentur,
 & sub ipsis uentose applicentur, sine scarificatione, & fomen-
 tentur fomentationibus, & inunctionibus, assignatis in capi-
 tulo, de diminutione lactis à qualitate frigida, ad quod reuer-
 tatur; & exhibeatur ei cyathus unus uini maluatici, cum mo-
 dico pane in ipso madefacto, & prius ingesto, quia uinum op-
 timum, generosumq; letificat cor nostrum. Deinde si fieri
 poterit, urgente necessitate, nutrix omni ingenio à mœrore su-
 bleuetur, uel musico concentu, & harmonia, uel colloquijs,
 uel iucundis spectris, uel spe aliqua. Nàm Galenus ait, mul-
 tos sola letitia morbos euasisse; postea uero infans ad lactan-
 dum applicetur ad mammas: lac enim per terrorem ipsum cō-
 strictum reddetur. Nec non exhibere etiam potest electua-
 riū letitiæ Galeni drag. I. cum uino maluatico, uel iure pulli
 sumptam, pro una uice tantum.

Gal. de par.
 pil. exerc. c. 1

DE COAGVLATIONE LACTIS IN
 CASEI SUBSTANTIAM.
 CAP. XIX.

DEFINI-
 TIO MOR

BI.
 Auic. 3. f. 12.
 cap. 4.

GAZYAO

Gal. 3. de a-
 lim. fac. cap.
 16.

COAGVLATIO Lactis in substantiam casei, cum nil
 aliud sit, quàm seiunctio crassæ substantiæ à seræ lactis;
 Etsi dicat Auicenna, quandoq; lac coagulatur in casei natu-
 ram, in mammilla propter caliditatem exsiccatiuam, & quā-
 doq; etiam propter frigiditatem congelatiuam; nihilominus
 mea quidem sententia, coagulatio ipsa, tantummodo fit à ca-
 liditate; Etenim ut ipsum lac coaguletur, opus est, ut pars
 serosa segregetur, & separatio ipsa necesse est, ut fiat à cali-
 ditate, ut testatur Galenus; Propterea sequitur non à frigi-

ditate fieri coagulationem, lac uero in grumos congelatum, uel concretum bene fieri potest ab intemperie frigida; At non coagulatio ipsa in casei substantiam. Causa igitur tantummodò erunt a caliditate, a qua sumitur indicatio, prout ab aere ambiente, uel a corporis temperamento, uel a ratione uictus præterita, ueluti ex cibis calidis, cum aromatibus copiosis, & ex salsamentis, & similibus. Signum erit, si emulseris mammas, & lac concretum sit, & difficulter exeat, & ex difficultate digestionis in infante, & excretionis per uentrem. Tunc, quia, si statim caseatum lac non curatur. generat apostema in ipsis mammis, & exulcerationes. Et quoniam lac uitiatum est, alia nutrix lactet infantem, & interea ab aliqua muliere adulta, quotidie emulgeantur mammae nutricis bis, uel ter in die, ut lac exeat, & sic facilius fiat resolutio coagulationis. Deinde electo aere, magis ad frigidum, quam ad calidum declinante, parum exerceat se nutrix, tam cum inferioribus, quam cum superioribus partibus ad adiuuandum concoctionem, & nutrimenti distributionem per totum corpus. caueat a somno diurno, dormiat in nocte breuiorem somnum solito, Bibat aquam, uel cum seminibus coriandrorum, uel anisorum coctam, uel cum pauco cinnamomo, comedat cibos boni succi, & facili concoctionis, cuiusmodi sunt carnes uituli, ueruecis, pulli parui gallinacei, & auium terrestrium; caueat ab acribus, ab aromatibus, a caseosis, a salsamentis, ab acetosis, a fructibus fugacibus, & ab omnibus oleribus, & præcipue calefacientibus, & a leguminibus. Verum enim uero quia in quocumq; morbo semper adest, quod fit, & quod factum est; propterea ad prohibendam coagulationem, quæ fit R.

E
olei

CAUSAE.

SIGNVM.

Galj d alim.
fac. cap. 16.PROGNO
STICA.VICTVS
RATIO.MEDIC
RATIO

olei de menta, de chamæmelo, rosati an. ꝑ. i. misce. & ex ipsis oleis tepidis mamma inungantur bis in die, ante cibum, per horas duas; vel R. olei anethini, rutæ, cyprini, an. ꝑ. i. misce, & in mortario plumbeo ducantur, donec. s. a. fiat linimentum, & inunge, uel alio modo, R. foliorum mentæ, subtiliter in puluerem resolutorum, seminum coriandrorum contritorum, an. 3. 2. olei rosati ꝑ. i. ceræ liquefactæ q. s. misce, & s. a. fiat linimentum. Ad resoluendam uerò ipsam casei substantiam, quæ facta est. R. acetis fortissimi, olei rosati, succi apij, succi foenugræci, coaguli leporini an. ꝑ. i. misce, & omnia simul benè conquassentur; postea inunge. Et si ijs peractis, ipsius casei coagulatio nō resoluetur, applicetur cataplasma hoc propè scriptum, R. foliorum solatri, apij, caulium, an. M. s. omnia parum admodum incidantur, postea in mortario optimè contundantur; & adde pulueris myrrhæ, pulueris rosarum, pulueris ireos an. 3. 2. croci 3. 1. olei de ruta ꝑ. i. acetis fortissimi q. s. ad incorporandum misce, & s. a. fiat emplastrum & applicetur bis, uel ter in die, si opus fuerit.

DE CONGELATIONE LACTIS IN GRUMOS

C A P. XX.

DEFINITIONE MORBI.
CAUSAE.

IN Grumos congelatio lactis est illa affectio, quæ uocatur astrictio uniuersæ lactis substantiæ simul in grumos coactæ. Cause uerò proueniunt a mala uictus ratione frigida, a qua sumitur indicatio, ut in præcedenti capitulo dictum

Etum est; ueluti ex potionibus, & cibis crassis, & infrigi-
 dantibus, uel acetosis, acribusq, uel ex dormitione in locis fri-
 gidis, uel a corporis temperamento, uel ab aere ambiente, PROGNO-
STICA.
 & cum lac vitiatum sit, alia nutrix lactet infantem, et-
 enim lac ipsum facit obstructionem, & aquam inter cutem,
 & febrem. Apparebunt signa, tum ex difficultate egressio- SIGNA.
 nis ipsius lactis congelati, tum etiam ex difficultate digestio- Galj d alim.
fac. cap. 15.
 nis, & alui excretionis in infante. Igitur in primis aer tem-
 perate calidus eligatur, & nutrix utatur exercitatione ma- VICTVS
RATIO.
 ne, & vespere, ante cibum deambulando, uel manibus
 se exercendo in aliquo opere, prout dictum est in capitulo
 proprio huiusce libri. Aluus mundetur quotidie ab excre-
 mentis, uel sponte, uel arte, dormiat longiorem somnum
 consuetudine, & caueat a diurno; caueat etiam a cibis, uel
 potionibus frigidis, crassis, crudis, acribus, acetosis, & præ-
 cipue ab ijs, qui sunt difficilis concoctionis, & mali suc-
 ci; Bibat vinum album, tenue, & satismaturum;
 comedat panem bene elaboratum cum seminibus aniso-
 rum, uel foeniculi coctum, & carnes, quæ sunt facilis conco-
 ctionis, & boni succi, coctas cum radicibus hyeme, &
 cum summitatibus æstate fœniculi, petroselini, &
 mentæ. Postea ad resoluendam grumofam ipsam con- MEDIC.
RATIO.
 gelationem superfusio mammillarum, cum aqua calida,
 uel oleo dulci calido mirum in modum confert. Dein-
 de fiant fomentationes cum spongia ad ipsas mammas,
 bis in die, per horam unam ante cibum, ea ratio-
 ne qua descripta est in capitulo decimo quarto huius-
 ce libri, & statim fiant inunctiones oleis istis calidis. R.

E 2 olei

Aetius lib.
16. cap. 35.

PROCO
LACTE

ACUT

LIBRO

DE

DE

Gal. 10. de
simpl. med.
fac. cap. de
coagulo.

olei de lilio, de costo, anethino an. ꝑ. unc. I. misce, & calidis inun-
gantur mammae post fomentationes, & applicetur emplastrū
hoc; R. lentium decoctarum, muria, aut aqua marina, & in
mortario benè contusarum, lib. I. croci drag. 2. cumini deco-
cti q. s. misce, & fiat emplastrum, & calidum applicetur, uel
R. furfurum, farinae ordeis, erucæ siccae, & puluerizatae, fenu-
græci farinae, farinae seminum lini, anisorum, pulueris ruta
siccae, misce, & omnia simul bulliant, in aceto acutissimo, uni-
ca leui ebullitione; postea cum melle q. s. misce, & s. a. fiat em-
plastrum, & reiteretur ad mammas applicatio ipsius em-
plastri bis, aut ter in die, si opus fuerit. Ultimo loco exhi-
beatur leporni coaguli contriti, ad pondus unius drachmæ
pro quâq; uice in uino optimo maluatico ipsi nutritici stoma-
cho ieiuno, quoniam non solum lac, sed etiam concretum
sanguinem in uentrem dissoluit. Nec non ore proprio,
uel ab adultis bis in die emulgeantur mammae, donec
lac ad suam naturalem qualitatem redeat, postea lactet
infantem.

DE SUPPURATIONE MAMMARVM.

CAP. XXI.

SI uerò mammae ipsius nutriticis, uel ad suppurationem, uel
ad aliquam inflammationem deuenierint, tunc curandæ
sunt manu chirurgica, & quoniam aliquâdò inflammatio-
nes ipsæ sunt morbi diuturni, & difficilium curationum, pro-
pter humiditatem copiosam fluentem ad ipsas mammas, &
etiam propter conuersionem earum in peiores morbos, propte-
reâ

reà alia nutrix inuenienda est. Quamobrem de ipsis morbis hic non est scribendum, cum intentio mea sit tantummodò (ueluti dictum est cap. 7.) scribere de morbis, qui curari possint, lactante nutrice, uel lactatura infrà paucos dies, pro tuenda sanitate infantis. Etenim cum lac per multos dies, transit in cibum assuetum, infantis mutatio periculosa, & permolesta est. Præclare. n. inquit Hippocrates, cibos uerò, quibus uti non consueuerunt, etiam si mali non fuerint, molestè ferunt, consimili modo, & potus. Propterea à infantibus primo lacte assueti, difficile ab altera nutrice lac emulgent, adeò ut interdum aliqui ab hac necessitate coacti fame pereunt.

Hip. 2. de
uid. 1. rat.
acut.

DE RATIONE SICCANDI LAC POST
ABLACTATIONEM INFANTIS.

CAP. XXII.

POST QUAM Ablactatus fuerit infans, cum in matris nutricum congregetur, & continuè multiplicetur lac, quod nisi statim emulgeatur, aut siccetur, dolores in ipsis matris excitat, & aliquandò apostemata, & diffunditur per uniuersum corpus, & febres succendit. Propterea ipsius lactis siccandi rationem, quanquam ad infantis tuendam sanitatem non pertinet; nihilominus publicæ utilitatis gratia, hic docere non erit absurdum. In uictus igitur ratione conueniunt, quæ habent facultatem siccandi. Vnde aer frigidus eligatur, laboriosa exercitatione utatur, & præcipue cum partibus infernis, deambulando, aluum deiciat, Somnus

CAUSA.

PROGNO
STICA.

VICTVS
RATIO.

RATIO.
MEDIC.

mus sit breuior solito. Vinum moderate bibat subnigrum, & astringens; panem satis coctum, & carnes assas comedat. Vitet in cibo ea, quæ lactis generandi, & augendi uim habent, prout a nobis in libro hoc, capite. 3. antè ostensum est. Et si ut plurimum duobus, vel tribus diebus, sola victus ratio ad ipsius sufficiat exiccationem, nihilominus quia non semper sufficit, aliquid de ratione medicamentorum in medium adferre conueniens esse videtur; Quapropter in primis ter, aut quater, si mammae non doleant, (quoniam si dolent abstinere oportet) prima die manibus proprijs lac è mammis emulgeat; Secunda uerò die abstineat ab ipsa emulsione; Deindè oleo omphacino ipsa prima die mammamas inungat; secunda autem oleo myrtino, & masticino admisto inungere prestat. Verum si hæc non sufficiant cataplasma hoc apponito. R. farine fabarum unc. 2. pulueris foliorum myrti, mirrhæ, thuris, masticis an. drag. 2. albuminis euorum duorum misce, & fiat cataplasma. Præterea si opus fuerit, ut tuto, & citius exsiccetur ipsum lac, in tempore veris, & æstatis hunc bolum nutrice exhibere poterit. R. cassiæ recentè extra-ctæ. drag. 10. diacatholicon. drag. 2. misce, & cum saccharo fiat b. vel fiat ex electuario lenituo, vel cum manna electa fiat potio, aut cum syrupo ex pluribus infusionibus rosarum, & similibus. In autumnii uerò, uel hyemis tempestate exhibere poterit, horis quatuor antè cibum, pilulas istas, R. pilularum ex reubarbaro, & agarico Mesue an. scrup. 2. s. misce, & cum melle rosato reformentur pilule.

lule ꝑ. & inaurantur. Vtcrius urgente neceſſitate fiat miſſio ſanguinis ex vena cubiti dextri interna, vel ex ſaphena ſic enim ſtatim ſiccabitur lac, & facile prouocabuntur menſes.

OMNIBONI FERRARI

MEDICI AC PHILOSOPHI

DE ARTE MEDICA

М. П. МАШИНА

LIBRARY OF THE
MUSEUM OF NATURAL HISTORY

DEATH CERTIFICATE

С. А. М.

Das kleine non liquet

[Faint mirrored bleed-through from the reverse side of the page]



OMNIBONI FERRARII
MEDICI AC PHILOSOPHI
DE ARTE MEDICA
INFANTIVM.

LIBER SECVNDVS.

DE ELECTIONE AERIS.

CAP. I.



Gal. i. de fa-
nit. tu. c. 11.

IN Primis, quia aer est causa, sine qua uiuere non possumus, & ipsum optimum in pulmones attrahere, omnibus salubre est. Propterea eius nunc parua non habenda est ratio, & diligentia adhibenda, pro sanitate tuenda infantis. Iccirco optimum aerem (inquit Galenus) censeo, qui prorsus sit purus. Aer purus est, qui nec stagni, nec paludis halitu sit perturbatus, nec ex profundo specu pestilentem auram spirante infectus, nec qui ex cloacis, quae magnam aliquam urbem, aut numerosum exercitum purgent, uitium contraxerit; nec qui ex animantium, & olerum, aut leguminum putredine, aut fimo coinquinatur, nec qui ob stagnum, uel flumen uicinum nebulosus est, nec qui editis undique montibus in cauo loco clausus nullum recipit

recipit flatum. Si igitur infans natus sit, vel in ciuitate, vel in eius aliquo uico, vel ruri, vel in aliqua istis qualitatibus mali aeris infecta domo; tunc in alium salubriorem aerem re ducendus, & ibi educandus est; & semper in partibus supe-rioribus domus a terra, & humiditate eleuatis collocandus, nisi aliud indicetur; Et cubiculum ipsius a parte septentrio-
 nis debet fenestras habere clausas, nam aer septentrionis con-
 densat corpus, & prohibet resolutionem, & exprimere cere-
 brum, & uentrem; & propter illud sequitur ophthalmia, & tussis; Recte enim Hippocrates inquit. At si aquilo-
 nia fuerint, tussis, fauces, alui duræ, difficultates urinae, horrores, costarum dolores, & pectoris. Et a parte meridiei
 debent fenestras, hyberno, autumnali, & diurno tempore re-
 feratæ esse; tempore autem ueris, & aliquando in æstate, (venti enim austrini eo in tempore ut plurimum flant) de-
 bent esse clausæ, quia proprietas uenti australis facit dissolui
 humores, & ipsos facit ad profundum corporis fluere, & re-
 plere cerebrum vaporibus, unde sequuntur scotomia, & vertigo, & scabies, & furunculi. Et Hippocrates dicit, austri auditum hebetantes, caliginosi, caput grauantes, pigri, dissoluentes. A parte uero orientis, & occidentis quotidie hye-
 me aperiantur fenestras, manè orientales, & post meridiem occidentales, ut sol manè, & serò, tam in ascendendo, quam in descendendo loci partes illuminare, calefacere, & exsic-
 care humiditates valeat. Quippè uenti orientales, & oc-
 cidentales comparatione meridionalium, & septentriona-
 lium temperati sunt. Verum si orientales uenti in fine diei, & occidentales in principio flauerint, quoniam orientales
 F manè,

od. 1. q. 11.
 Auic. tract. 1.
 de rem. noc.
 acci. ex aere
 cap. 1. pprio.

Hip. 3. apho-
 rum. 1.

Auic. ibidē.

Hip. 3. apho-
 3.

Auic. 1. f.
 doc. 2. cap. 8.

mané, & occidentales serò flare solent, cùm hoc sit contrà eorum naturam, tunc fenestras claudendæ sunt. Et cùm dico, tempore hyemalis fenestras reſeratas esse debere, intelligendum est, ut tantum lux & caliditas penetrare possit, non autem aeris frigiditas, & humiditas. Propterea tempore, quo imbres abundauerint, & præcipue hyeme, siccitates. n. imbribus salubriores sunt; Ignis in cubiculo accendatur quotidie, et æstate ad euitandam intensissimam solis caliditatem, præter orientales fenestras, quæ quotidie debent summo mané aperiri, saltem per horas tres, & omnes aliæ claudi, post solis occasum; denuò aperiatur saltē occidentales, & orientales.

DE INFANTIVM AERE, QUI NON HABENT
OPTIMUM TEMPERAMENTVM.

CAP. II.

CVM Verò corpora infantium non habent optimum temperamentum, & quibus præcipue ab aliqua ex quatuor qualitatibus humorum, vel simplici, vel composita prædominantur, tunc secundum earum qualitatem (si contrarijs curantur) in aere cōtrario modo aduersari oportet. In quibus. n. infantibus aliqua exuperans qualitas dominatur, ijs utilisissimus aer est, qui ei qualitati maxime est aduersus, frigidus calidæ, calidus frigidæ, humidiori siccus, sicciori quā par est tantò humidior, quantò magis, siccitas ipsa modū excessit. Et eodem modo etiam observare oportet in tempestatibus anni, ueluti in tempore æstatis, in quo aer, ut plurimum, calidissimus, & siccus est, in locis frigore opaco præditis, cubandus est infans, et in hyeme, & tempore frigidissimo in lo-

gis

eis calidis, & sic de singulis, eo modo semper conseruanda est ratio aeris, constitutionis corporis, & temporum tempestatū.

DE INCISIONE UMBILICI.

CAP. III.

STATIM Cum infans natus sanus est, quod percipies, tū si mater per totū gestationis in utero tēpus, sana uixerit, & si in terrā positus eiulatū edit, cum conueniente firmitate, tū si in omnibus partibus, ac sensibus integer est. In primis igitur umbilicus acuto scalpro quatuor a uentre digitis refecetur, & prohibeatur, ne resectio fiat cū arundinibus, aut uitris pro ut antiqui utebātur, ne quid atteratur, et cōtētus in ipso sanguis grumosus exprimatur, et spongia detergatur. Deinde cū lana ligari munda debet, quæ sit retorta parump̄, & subtilit̄, ingeniose adeo ne doleat, uel talit̄ ne lædat, et pannus, seu petia infusa in oleo, est super ipsum ponenda, & propter ipsius umbilici incisionem, præceperunt sapientes, ut venarum citrinarum, & sanguinis draconis, & sarcocollæ, & cymini, & usneæ, & myrræ partes sumantur æquales, et tritæ umbilico superponantur cuminum inspergere super ipsius umbilici incisionē reprobāt, propter eius acrimoniam. Vltimo loco duplicatus ipse umbilicus, & lanæ inuolutus, lenit̄ in medio cōponatur.

Auic. lib. 1. f. 3. doc. 1. c. 1.

Auic. ibid.

Actius. lib. 4. cap. 3.

DE NUTRICATIONE INFANTIS.

CAP. IIII.

NUTRICATIO autē infantis, qui corporis habitu est optimo, in duas partes diuiditur. Vna est, quæ ab eius natali extēditur

F 2 usq̄

usq; quo priores dentes emiseric. Altera verò a dentium generatione ipsa usq; ad uiginti menses, vel ad biennium, quod spatium temporis communiter in usu est pro lactatione infantis; Qui enim lactent paulò plus ultra secundum sententiam Neotericorum tardiusculi sunt, disciplinæq; apprehendende parum idonei. Igitur de ipsa prima parte, quæ est usq; ad dentium productionem, nunc pertractare operæ prætium est. Et animaduertant studiosi, quòd intentio nostra, non est obstetrices omnia ad earum artem maximè necessaria docere; sed ea tantummodo, quæ potius pro tuenda sanitate infantis ad nutrices pertinet, & necessaria sunt pertractare. Quoniam statuo obstetrices ipsas instructas esse; prout ubiq; terrarum secundum consuetudinem regionum, prouinciarum uè, alijs atq; alijs modis instructæ inueniuntur; & hoc propter aeris, loci, et cibi rationem; Nihilominus docebimus ea, quæ erunt, prout dictum est, ad tuendam sanitatem infantis, & ad curationem morborum eius, tam ad nutrices, quam ad obstetrices, secundum ordinem in suis locis pertinentia.

DE CIBO INFANTIS.

CAP. V.

Paul. 1. ca. 9.

Gal. 1. de famit. tuen. ca. 10.

CUM Dentes ipsi primi, qui ob lactis qualitatem, quæ si calida est, citò, & si frigida, tarde suboriuntur. Propterea aliquandò in quinto, aliquandò in undecimo, & ut plurimum in septimo mense nascuntur, teste Paulò Aegineta, dicente, circa mensem ferè septimum in pueris dentes producuntur; Laudo ut infans eo tempore solo lacte nutriatur. Et
si ma-

si mater filium lactare uoluerit, uel nutrix, quæ de recenti peperit, in primis quatuor diebus, uel paulo post. Lac enim eo in tempore indigestibile, crassum, & uitiosum est, quod Latini uocant colostrum, Græci uero τροφαιδος. Præstat igitur exhibere, pro lacte, infanti parum mellis optimè despumati, sed hoc in Italia non est in usu. Mammæ enim matres, & puerperæ ab alijs mulieribus emulgendas tradunt, donec in ijs diebus lac uitiosum expurgetur, & interea salubrius lac, ab alia nutrice infanti præbeatur, & cum cæperit mater, uel puerpera, transactis quatuor primis diebus, præbere lac infanti, conuenit in ijs principijs, bis, aut ter mane, lac ipsum prius manibus, uel ore alieno emulgere, postea papillam infanti tribuere, ut si aliquod uitiosum adhuc in mammillis permanet, per ipsam emulsionem exauriatur, & lacte in melius purgato nutriatur infans. Et sufficiat infanti in ijs primis diebus eius natalis, sugere mammillas bis, aut ter in die. Etenim ob imbecillitatem caloris innati, non est multum lactandus, ut possit optimas facere concoctiones, & præfocationem ob copiam lactis uitare. Verum probæ obstetrices ad confortandum cor, & resistendum malignitati sanguinis menstrui melancholici, qui in ipso infante ab utero matris originem trahit, & adhuc abundanter eo in tempore permanet, exhibere solent folium unum auri infanti cum lacte nutricis, pro primo cibo. Et quia sæpè contingere solet, (ne præmittam secundum ordinem in suis proprijs locis ea, quæ necessaria sunt,) uel ob incuriam nutricis, uel ob imbecillitatem dextræ eius mammæ, aut malum usum, ut ex sola sinistra mamma lactet infan-
tem, adeo, ut lactando, post-
quam

Actius. 4. ca.
3.
Aui. 1. f. 3.
cap. 2.

Act. 1. f. 16.
Act. 1. f. 16.
Act. 1. f. 16.
Act. 1. f. 16.
Act. 1. f. 16.
Act. 1. f. 16.
Act. 1. f. 16.
Act. 1. f. 16.
Act. 1. f. 16.
Act. 1. f. 16.

quam a fascijs soluta sunt brachia infantis, infans ipse dexteram manum necessario in brachijs nutricis semper oppressam tenens sequatur, ut ex ipsa consuetudine expedita, ut plurimum sinistra fiat sinister, scilicet, qui manum sinistram tantummodo administrat; Quamobrem ad utrasque mammillas conuertere debet nutrix infantem, ut modo dextram, modo sinistram manum liberam habeat.

DE FRICATIONE, INUNCTIONE INFANTIS.

CAP. VI.

CUM Infans in utero matris nullam rem durā, aut asperā tangat, nec aeris frigiditas, aut caliditas extranea illi usquā noceat; Propterea corpus ipsum est molle, ac fluxibile, natus postea ubi in duriora, & aspera corpora, et frigiditas, et caliditas ambientis eius membra aliquando incidere contingat, ut cutis ipsius, qui modo natus est, & membra ipsa densiora, & duriora ad tolerantiam, quam aptissima fiant; statim post eius ortum, et primum balneum aquæ dulcis calidum corpus ipsius, præter oculos, nasum, aures, & os; & sensus ipsi hebetes non fiant, modico sale, subtiliter, in puluerem resolutum, & cum oleo oliuarum, dulci, calido, misto aspergatur, & inungendo fricetur. Et si multum humidum, & crassum est corpus infantis, præstat per aliquot dies, puta, per octo, vel per decem, ad arbitrium bonæ obstetricis, miscere paucum salis contriti cum ipso oleo; Et ipsum primo die eius natalis transacto, non tantum inungere quotidie debemus; uerū etiā mediocriter conficcare, per totum corpus fricationes enim

Gal. 1. de la
nitr. tuen. ca.
10.

Auic. 1. f. 3.
doc. 1. cap.
1.

Gal. 1. de la
nitr. tuen.

con-

conueniunt. Lacte in ventriculo adhuc crudo non existente, veluti fiet, si post longum somnum tempus obseruetur, & ante balneum. Nam fricatio ipsa adiuuat concoctionem, & loco exercitationis supplementum præbet, attrahens alimentum per uniuersum corpus, & omnia membra roborans, & ea solidiora, & fortiora reddēs. Et hoc obseruare quotidie conuenit; donec tres annos (lactationis scilicet) infantes ipsi exceſſerint. Qui verò hos tres annos exceſſerint, eos si non quotidie, at ter quoque die, quarto uel inungere, atque fricare oportet. Si verò corpus infantis sit macrum, & extenuatum, tunc animaduertant studiosi, quod inunctio salita, non conuenit ante balneum, sed potius post ipsum balneum ad constringendum, & claudendos porros per caliditatem ipsius balnei reſeratos; alioquin alimentum fufum, ac diſpenſatum a uirtute balnei, in halitum per ipsos porros, rarefactos reſolueretur.

Gal. 1. de fa-
nit. tuen. ca.
10.

DE BALNEO INFANTIS.

CAP. VII.

EXPEDIT Vt ſemel ſaltē infans quotidie lauetur ob multas ſordes, et humiditates corroſiuas, et immunditias, quibus corpus ipſius cōtinuē abūdat. Et ſi dicat Auicēna, ut ipſe infans, bis in die, aut ter lauetur. Nihilominus, quoniam frequens lauacrum reddit corpus flaccidum, & imbecille. Ob id, mea quidem ſententia, ſemel balneandus eſt ipſe infans, niſi maior urgeat neceſſitas, & hoc ſaltem, uſque in quartū, a natali, menſem, poſtea uſque ad ſeptimū, præſtat, alternis diebus balneare infantem, a ſeptimo uerò uſque quò a lacte amoueatur infans.

Auic. 1. f. 3.
doc. 1. cap. 1.

Gal. 1. de fa-
nit. tuen. ca.
10.

Gal. 1. de fa-
nit. tuen. ca.
10.

Gal. 1. de fa-
nit. tuen. ca.
10.

Aa. 1. f. 4.
cap. 10.

Aa. 1. f. 3.
doc. 1. cap. 1.

infans, sufficiat eum lauare bis in hebdomada. Et locus
ubi lauatur debet esse hyberno tempore calidus, & æstate tem-
peratus, et clausus, ne aeris subtilitas per cutem in balneo rare-
factam ingrediatur, & faciat obstructionem, uel aliquam pu-
trefactionem excitet. Hora uero, qua balneandus est, melior
est, quæ post somnum obseruatur, & post perfectam digestio-
nem. Nam si ante digestionem, uel post cibum statim balnee-
tur, uel fricetur, tunc corpus crudo alimento implebit, tunc ca-
put onerabitur malis vaporibus. Igitur a longiori somno, ex-
citatus fricetur statim, & balneetur, et postea ad nutriendum
lac exhibeatur. Et animaduertendum est, post cibum mi-
nime bibere infanti permittendum esse, quem balneum exce-
pit. Etenim eorum, quæ ventriculus continet, præcipitatio
distributio in corpus fiat. Et balneum fieri debet, æsta-
te, aqua suauis, & tepida, parum cum rosis, violis, & cha-
mæmelo ebullita. Hyeme uero aqua calida, at non pun-
gente, cum rosis siccis, floribus chamæmeli, maiorana, saluia, men-
ta, pulegio, & calamento, prius, lento igne, parum ebullita. Et
aures custodiantur, ne remaneat in eis humiditas balnei; Et
pori obstructi perfrigescant, quia si ingreditur aqua in aure
quandoque cum non custodit eam ille, qui balneatur, aut ablu-
tur, & lædit, & quandoque apostematur radix aurium, vehe-
mentem incurrit dolorem. Lauacrum uero ipsum fieri de-
bet hoc modo. Pectus infantis non tangendo ventrem, ma-
nu sinistra nutricis, sustinendum est in concha satis magna,
aqua balnei plena, & manu dextra, uel alienis manibus,
postea leuiter abluatur, ita ut omnes sordes, quæ in collo sunt,
& concaua loca, sicuti sunt axillæ, & inguina diligenter ex-
ter-

tergantur; Et deinde mollibus pannis linteis, & candidis, calidisq; hyberno tempore, & æstate siccis, tantum, exsiccentur, & suauiter extergatur.

DE FASCIANDO INFANTE.

CAP. VIIII.

OBSTETRIX Postquam, prima die lauit infantem, statim post eius ortum, sedere debet (idemq; singulis diebus efficiatur) & genibus iunctis femoribus suis in linteolo mundo, & calido superposito, hyeme, panno lana contexto, infantem suauiter, & summa cum diligentia accipere, tangere, voluere, & tractare debet, & prius digitis purgare nares, & oleum dulce oculis infundere, ut tunicæ, quibus constant oculi, molliantur, & extergantur, & viuidiores factæ integrum visum habere possint, & minimum eius digitum in ano infantis immittere, et in circuitu orificium mouere, & ubi opus fuerit dilatare, cōstringere, & omnia membra eius subtiliter tractare, & eas rectas adaptare naturaliter faciat, vesicam eius quoq; comprimere, ut urinæ exitus facilis fiat. Postea sub pannis ipsis, sublata fascia, lata, & satis longa, ut sufficienter singulas partes circumcingere valeat, & in primis caput pannis, aut lino, aut lana contextis, at semper mundis, contegatur, hyberno tempore ex lana, æstate vero ex lino. Deinde thoracem, ab humeris incipiendo, simul cum pannis ipsis circumuoluatur, prius brachijs super ipsum thoracem, extensis adeò, ut manus eius usq; ad genua ducantur, mox, coniunctis genibus, fascijs inuoluantur, &

G talis

Auic. l. f. 3.
doc. 1. cap.

Auic. ibid.

Marf. Fici.
lib. 2. de ui-
na. cap. 11.

q. 3. 1. 101A
q. 3. 1. 101B

511B 101A

talibus eorum interponatur, ne ita coniunctis aliquid de mem-
branulis corrodat. Ultimo loco, signo crucis, in qua forma
salus nostra pependit, muniatur; ne ab aliqua nocturna, &
malefica strige maleficietur. Scribitur. n. (sed omnino fabu-
lose sententia mea) ubera strigum infantium labris immul-
gere, & sic postea sanguinem eorum exugere. Nihilominus
Marfilius ficinus sic ait; Communis quedam est, & uetus
opinio. Amiculas quasdam sagas, (quæ & striges uulgarino-
mine nuncupantur) infantium sugere sanguinem, quo, pro
uiribus iuuenescant. Et similiter quotidie fasciis leuiter con-
stringendus est infans, donec membra eius optime robor en-
tur, & solidentur, & precipue manus, & pedes eius, a na-
tali usque, ad menses quatuor fasciis inuoluendi sunt; & tran-
sacto quarto mense manus, & brachia soluenda sunt; Post
decimum uero mensem pedes etiam, (nisi aliud indicetur)
soluantur. Totus autem thorax, & venter usque ad bien-
nium, ad fouendum calorem innatum, & ad tuendas partes
ipsas fasciis tegendus est.

DE MODO CURANDI INFANTIS

CAP. VIIL.

Aufc. 1. f. 3.
dog. 1. cap. 1.

POST QUAM Lauit, sumpsitque cibum infans, deo
membra sopori, in loco non luminoso, sed potius tenebroso,
ut facilius somnum capiat, non frigido, neque humido, sed

mo

moderate calido; ubi non adsit fumus, nec malus odor, & ubi eum dormientem ledere non possint animalia venenosa. Etenim aliquando evenit, ut æstatis tempore, propter incuriam nutricis, relicto infante in aliquo viridario dormiente, sub aliqua umbra, sine custodia, serpentes per os ingradientur, vel mordeant corpus ipsius infantis, & necent ipsum, vel ubi non sit humiditas copiosa, vel immunditia aliqua. Aranei enim, & scorpiones in ijs locis sæpè generantur; ne aduenientes ipsi supra dormientem infantem aculeo venenato inficiant eum. Veluti anno salutis nostræ 1570. in agro Veronensi, ubi dicitur a Baldaria, accidit, dormiente enim quodam infante, filio unico Domini Antonij Francisci Anzolelli in cunis, scorpio satis latus ingressus est per os ipsius infantis dormientis, postea in eius gutture aculeo inficit eum, adeò, ut infans experrectus, & dolore excitatus, post multos labores, & dolores, & ploratus euomuerit scorpionem ipsum, & obierit diem suum, cum maximo dolore parentum suorum. ET ALEXANDER LANDVS Nobilis Veronensis Vir medicinae arte clarissimus, & omni doctrina, & humanitate præstantissimus retulit mihi, se vidisse quendam infantem, in cuius stomacho (dum in quodam prato dormiret) lacertæ duæ, tempore æstatis, ingresse fuerant per os, adeò, ut ipse sæpè veluti epilepticus caderet in aromataria, ad signum fontis in ciuitate Veronensi, propè templum sancti Vitalis, quò ab ignorantibus causam ad medicum, curationis gratia, ductus erat ipse puer; Et post ipsius in eodem loco casum euomisse in eius præsentia, cum magna

Cicero. 1. de
diuin. cir. m.

omnium, qui aderant, admiratione, duas ipsas lacertas, qui
postea statim è morbo sanus euasit. Cicero autem loquens
de Roscio inquit; Experrecta nutrix animaduertit puerum
dormientem circumplexum serpentis amplexu. Quapropter
ut tutus sit, & illæsus conseruetur, nunquam infans, uel
dormiens, uel vigilans, derelinquendus est sine custodia; &
cum dormit caput, & totum corpus eius tegatur in cunis cum
lindeolo mundo, ita tamen, ut respirare valeat, & ab anima-
libus istis, & alijs venenosis, uel similibus, sic facile ladi non
possit. His ergo seruatis, infantem cubare uolentes in cunis
ponant, quibus stratum paretur concauum, sed satis molle
adeo, ut extra cunas cadere facile non possit, ut spina dorsi,
aut collum non contorqueatur, & caput eius eleuatum sem-
per sit; Et si oportuerit lucernam accensam ponere in loco ip-
so, prout dictum est, tenebroso, ubi dormit; Animaduerten-
dum est, ut ipsa lucerna non ponatur post caput ipsius infan-
tis, ne ipse ad aperiens oculos, & uersus ipsam lucernam cer-
nens, necessario cogatur contorquere oculos; adeo ut per lon-
gum tempus strabositatis habitum assumat. Ideo semper po-
nenda est ipsa lucerna ad pedes cunarum, ut recte ad aperiens
oculos in eam cernere possit. Vterius infans ipse non est locan-
dus, præcipue nocturno tempore in lectulo apud nutricem, do-
nec ipse infans cubare possit, manibus, & pedibus solutis, sine
fascijs, et admotiones, et functiones naturales peragendas, uali-
dus, & aptus sit. Nam sepiissime ob negligentiam nutricis
somnia profundo deuinctæ euenire solet, ut infans fascijs alli-
gatus manibus, & pedibus, non ualens se mouere, sub le-
ctulo tegatur, & suffocetur.

DE

DE SOMNO EX PLORATV INFANTIS

CONCILIANDO.

CAP. X.

Si infans ante lactationem plorat, ploratus ei confert, at
verò cum hora aßueta, post fricationes, ablutiones, & la-
ctis assumptionem, non conciliat somnum, sed plorat, tunc plo-
ratus ipse ei nocet, impediens concoctionem, & deorsum pel-
lens cibum indigestum. Propterea somnus tribus modis con-
ciliari debet. Primo si nutrix ponat papillam mamillarum
in ore ipsius infantis. Nam non parum lenit eorum dolorem.
Secundò si mediocriter in cunis moueatur. Etenim post lacta-
tionē, eius cunæ uehementi motu non sunt mouēdæ, quia in ip-
sius stomacho lac concutitur, & sic facilius indigestum descen-
dit. Tertio si nutrix vocis modulationem exhibeat, quibus
modis uti prudentiores nutrices consueuerunt, sic dolorem, &
somnum conciliantes, qua corpori simul, & animo auxilia-
tur. Verum enimuero si ijs non obstantibus, perseueret ipse
infans in fletu, fasciam statim in primis inspicere debemus,
ne nimis stricta sit, aut si pedem, aut manum contorserit, aut
si ab aliqua re pungente lædatur; prout aliquandò accidit, ob
negligentiam nutricum. Relicto enim aliquo acu, aut ali-
qua re dura, aut aspera, in ipsis cunis, inuolucrisq; euenit ut
sepe infantes ipsi pungantur, aut propter nimiam repletionem
lactis, quod perspicies si præcordia, & stomachus eius erit re-
pletus, et tensus; Inspicies etiam si causa erit propter grauita-
tem coopertiorū, aut propter paucitatem eorū, aut ob nimiam
caliditatem, aut ob frigiditatem, aut ob desiderium uoluendi

Auic. 1. f. 3.
doc. 1. cap. 2.

Gal. 1. de fa-
nit. tuen. ca.
7.

Auic. 1. f. 3.
doc. 1. cap. 2.

se

Gal. r. de la
nietuen. ca.
8.

Galibidem.

Gal. r. de la
nietuen. ca.
8.

Gal. r. de la
nietuen. ca.
8.

se in latus. Quoniam infantes ipsi nunquam plorant sine le-
gitima causa. Quippe loquelæ adhuc expertes, ploratu, cla-
more, iracundia, & inordinato sui motu dolorem indicant.
Propterea prudens nutrix diligentèr debet animadvertere,
& inuestigare, ut causas ploratus eorum cognoscat, quibus
cognitis opportuna remedia ipsis exhibeat; Et principaliter
animaduertenda est immunditia eorum, quippe in inuolu-
cris, et pannis immundis, et sordidis inuolutus infans nunquā
quiescet; Amans semper exactissimam munditiam, veluti
exemplo pulcherrimo nos docet Galenus, dicens. Ego, nam-
quam puello quodam totum diem irato, ploranteq, ac immo-
dice, inordinateq, se iactante, nutrice ipsa omnis consilij in-
ope, deprehendi, quod offendit, quippe ut neq, papilla in os
immissa, neq, a nutrice prolatus, si forte meiere, aut alium
exonerare vellet, lenitus est; sed nec ulnarum agitata reclina-
ri est cæptus. Aduerti autem tum lectum, tum inuolu-
cra, tum vestes ipsas sordidiores. Propterea puellum ip-
sum immundum, atq, illotum lauare, detergereq, iussi, tunc
lectulum illi mutari, ac vestem omnem tersam, mundamq,
præberi, quibus peractis, protinus ab immodico agitato con-
quieuit, illicoq, dormiuit, non suauissimum modò, verum
etiam longissimum somnum. Vterius cum infans dormit
custodiatur a prohibentibus somnum. Nam maiori parte
temporis infantes dormiunt, & cum surgit a somno exci-
tetur ad videndum lucem, in tenebris enim infantes ti-
ment.

DE

DE NUTRITIONE SEU CIBO INFANTIS
AB INITIO DENTIVM PRODVCTIONIS
VSQ; AD BIENNIVM.

CAP. XI.

NUNC Verò dicendum est de nutritione a principio dentium generationis, vsq; ad biennium, vel vsq; quo infantem lactauerit, Etenim aliqui lactant, iuxta sententiam Galeni, vsq; ad tertium a natali annū; Et secundum Auicennam per biennium, & aliqui per viginti menses; sed ante dentium omnium firmam generationem, inconueniens est a lacte ipsum infantem deducere, ut possit non tantum solidum cibum diuidere, sed etiam diligenter eum manducare. Interea verò, si infans sanus est, (Quibus enim alius multum profuit, & benè concoquant hi saniores sunt, quibus verò modice profuit, & voraces sunt, & non pro ratione similiter nutriuntur, morbofi) prout putatur, & cum simile simili nutriatur, & cum a prædominio infantes sint calidi, & humidi, semper victus humidus ei conuenit; Ut patet ex Hippocrate Victus humidus febricitantibus omnibus cōfert, maxime verò pueris. Transacto uerò septimò mense a natali, & primi duales, et anteriores dentes iā orti, et firmati fuerint, tunc solidiori cibo infantem se ipsum assuefacere conuenit, non, omisso tamen lacte, Et primum panis commansus osculo infantis immittendus est, postea legumina prius cocta, & commansa a nutrice exhibenda sunt, & deinde, carnes, & similia; Dura autem non sunt ei ad manducandum danda tam citò, ut possit eas masticare, & faciliter digerere. Immo

Gal. lib. 1. de sanit. tuē cap. 9. Auic. lib. 1. f. 3. doc. 1. cap. 2.

lib. 1. de dea. tione.

Hip. de dea. tione.

lib. 1. de dea. tione.

Hip. 1. aphor. 16.

Gal. 1. de sanit. tuē. ca. 10. Auic. 1. f. 3. doc. 1. cap. 2.

panis.

panis incisus, cum lacte ebullitus, vel cum aqua, & oleo, vel iure carniū ei exhibendus est, vel farina ex frumentaceis seminibus cum lacte vaccino, vel ouillo, caprinoq; similiter cocta, donec apparuerint canini dentes, qui postquam fuerint orti, & firmati poterit ei exhibere panem non valde durum, & pultes, mox carnes, & legumina, & similia secundum exigentiam sanitatis, fortitudinis, virum, temporis, & iudicij bonæ nutriticis. Vnum tamen obseruandum est, ne lac in stomacho coaguletur infantis, ut post lactationem, & emulsionem lactis, ei non exhibeantur acetosa, neq; salsa, neq; aromatica, neq; acia, neq; vinosa. Et si dicat Galenus, quare, neq; iam adultis vinum, nisi modice sumptum, existimandū est vrile esse. Quod uidelicet ad iram præcipites, & ad iniuriam incontinentes facit, & partem animi rationalem turbidamq; reddit. Nihilominus ad adiuuandā concoctionem, & nutritionem, postquam fuerit infans a lacte remotus, at non ante laudo ut ipsi infanti parum vini aqua correcti, & moderate exhibeatur. Aetius enim inquit, donec firmetur infans, lacte nutriatur; postquam verò solidus factus fuerit, micis panis ex vino mulso, aut vino dulci, aut lacte. Deinde etiam oia forbilia sumat; nam quæ mandere oportet, salua in ipsis replentur. Potus dandus est vinum dilutum.

Gal. 1. de fa-
nit. tuen. ca.
11.

Aetius. lib.
4 cap. 28.

DE LACTIS, ET CIBI INFANTIS MUTATIONE.

CAP. XII.

ET Quia infantes interdum propter aliquam infirmitatem, vel mortem nutriticis, vel ob aliquam aliam causam,

*fam, coguntur maximo suo periculo, & molestia ab altera nu-
 trice lac emulgere, vel in cibo mutationem facere; propterea,
 si, a natali usq, ad septimum mensem, vel paulò ultra con-
 tingerit, lactis, seu nutricis mutationem facere, quoquo modo
 facta sit, (dummodo nutrix optimas eius conditiones ha-
 beat) facilis erit mutatio. At cum infans dignoscere inci-
 pit difficilimè alterius nutricis mammas emulget; prout ego
 ingenue fateor me infantem quendam vidisse, qui (eius pri-
 ma nutrice, propter commercium viri pregnante) potius, quàm
 ab altera lac emulgeret, fame perijisse. Germani autem hac
 difficultate commoti, statim ab initio incipiunt nutrire in-
 fantes pulmento quodam, quod vulgari sermone mosam vo-
 cant ex uaccino, aut ouillo, vel caprino lacte, & frumenta-
 ceis farinis igne confecto, ut in similibus valeant sine nutri-
 ce nutrire infantes. Verùm si ista euenerit necessitas, tunc
 secunda nutrix nocturno tempore in tenebris, sub silentio, nè
 visu, aut loquela eam dignoscat, incipiat paulatim lactare
 ipsum infantem, donec assuescat. Et si hæc non sufficiant,
 modico melle, aut saccharo in puluerem redacto, cum lacte
 ipsius nutricis admisto papillas mamillarum inungat, & in
 os infantis iniiciat, quousq, ad emulgendum alliciatur. Vel
 lac in ore manibus proprijs emulgeat infantis; quoad ipse in-
 fans a suauitate lactis excitatus papillas ipsas suscipiat, &
 eas sugere incipiat. At si infans ablactatus erit, donec per-
 cipere cum ratione valeat eum abstinere valde necessarium
 est a cibis unctuosius, pinguibus, fructibus, dulcibus, & fa-
 cile putrescentibus, similibus enim assueti infantes alios
 cibos comedere nequeunt. Præterea cibos, quibus uti non con-
 H suenerunt,*

Hip. lib. 2.
 acuterum.

Hipp. lib. 1.
aphor. 13.Hipp. lib. 1.
aphor. 14.

sueuerunt, etiam si mali non fuerint, molestè ferunt. Et cum
minimè infantes ipsi ieiunium ferant, præsertim, qui inter
ipso sunt inuidiores, cum eos cibare uolueris, necessitate coa-
ctus eris, aut eis assuetos cibos exhibere, aut absq^{ue} nutrimento
de die in diem absumi corpus eius inspicere. Qui crescunt
enim plurimum habent calidi innati, plurimo igitur egent a-
limento, alioqui corpus absumitur.

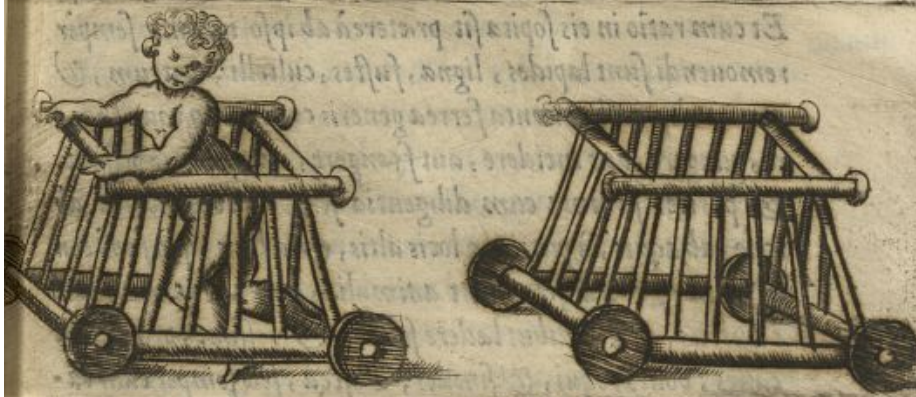
DE REGIMINE INFANTIS A DENTIVM
PRODUCTIONE, VSQ^{ue} AD LA-
CTIS REMOTIONEM.

CAP. XIII.

CUM Infans iam solidior factus sit, & brachijs, & ma-
nibus mouere, & pedibus sinè fascijs repere cœperit, in-
gredi, uel ambulare, uel aliquid motus facere immature co-
gendus non est, ne eius membra distorqueantur. Verum
quia in ambulando sæpissime in ijs principijs contigit infanti
cadere. Propterea ut facies, & caput eius cadendo lædi nō
possint. laudo ut quotidie ponatur in capite infantis circulus
quidam rotundus, et leuis ex panniculo lineo, uel pelle hædina
factus, & coto plenus, ueluti corona regia, in quatuor partibus
diuisus, cuius forma hic annotata uidetur.



Postea ut ad incedendam facilius assuescat eum substinendo sub axillis, & brachijs adiuuare debemus, ad parumpè deambulandum, & hoc stomacho non repleto, & non statim post cibum. Lando etiam, ut aliquando ponatur in quodam (ut in Italia fieri solet) paruo curriculo, gratia huiusce exercitationis tantummodo facto, in quo per se ipsos infantes deambulando cadere non possunt; cuius forma ad clariorem intelligentiam quorumcunq; inferius descripta apparet.



Deinde cum erit fessus, uel gestandus est, uel prout multis in locis obseruatur, eum ponere ad sedendum debemus in quadam parua sede, in qua concluditur adeò, ut pariter cadere non possit, & meiere, & aluum exonerare quàm aptissime possit, sine aliquo impedimento, cuius forma similiter ad claram omnium cognitionem, hic posita est.



Et cum ratio in eis sopita sit prætereà ab ipso infante semper remouendi sunt lapides, ligna, fustes, cultelli, vitrum, & omnia alia instrumenta ferrea generis cuiuscunq; quæ ledere, pun gere, aut incidere, aut frangere, aut grauare possunt, & pariter summa cum diligentia semper remoueat ur ab igne, ab aquis, à puteis, a locis altis, & a locis, quò sæpè conueniunt, & transire solent animalia, quæ vel morsu, vel cornibus, vel pedibus ledere solent, & possunt, prout sunt canes, boues, equi, & similes; Postea, sed semper cum custodia, more agni, sic vel sedendo, vel deambulando lasciui re concedatur. His ergò omnibus de die in diem summo studio, diligentiaq; seruatis, sanitas facillimè custodietur infantis, donec peruenerit ad biennium, vel ad etatem, in qua ex se ipso ad ambulandum, loquendum, & comedendum quamaptissimus erit; Et cum aliquid intelligibili modo loqui

qui caperit, hortor ut ante omnia a nutrice, vel a matre doceatur pronuntiare ea, quæ pertinent ad cultum diuinum, veluti orationem dominicam, Symbolum apostolorum, & salutationem angelicam; quoniam initium sapientiæ est timor Domini.

DE REMOTIONE INFANTIS A LACTE

CAP. XIII.

ANTEQUAM, Infans a lacte remoueat, necesse est, ut ad omnium dentium firmitatem, & perfectum numerum, qui in uno quoque duos, & triginta continet, in utraque maxilla sexdecim collocatos perueniat, ut valeat cibum solidum incidere cum anterioribus, qui incisores nominantur, & octo sunt numero. 4. supra, & 4. infra, & cum proximis, qui canini vocantur, & quatuor numero sunt, si quid propter duritiem ab incisores scindi minus potuit, id frangatur & manducare etiam valeat, aut leuigare interioribus, qui molares uocantur, & in numero debent esse quinque, vel saltem quatuor, ab utraque parte, tunc a lacte eo tempore ipsum deducere poterit; Quod si ante eorum ortum remoueat, periculum est ne infans ipse in ipsorum dentium generatione, et maxime cum caninos edit dentes (tunc enim propter febres, alui profluvia, gingivarum dolores, oris ulcera, & alia seuiora symptomata, quæ ei ut plurimum contingunt, comedere nequeat) & a lacte remotus potius fame, quam morbo pereat. Propterea ut inquit Aetius. Vbi vero iam intrepide frumentaceum alimentum infans sumit, quod plerumque circa uigesimum mensem

Gal. lib. 11
de usu part.
cap. 8.

Gal. ibid.

Aetius lib. 4.
cap. 28.

con -

Hip. 1. d. uict.
cat. acut.

Aulic. 1. f. 3.
doc. 1. cap.
2.

Hip. de den.
titione.

contingit, tunc latenter, & paulatim ab ubere desuescat, & oportet ut hoc paulatim fiat, ut ad mutationem ipsius cibi facilius assuescat. Mutatio enim ipsa periculosa, & permolesta est, ut Hippocrati uisum est, dicens, cibos uero quibus ui non consueuerunt, etiam si mali non fuerint, moleste ferunt, consimili modo, & potus. Laudo etiam, ut ipsa a lacte remotio fiat, uel in tempore ueris, uel in autumnno, ne infans, qui, relicto cibo assuetus, & qui ex nouo, non secundum consuetudinem nutritur, & aliquo modo patitur, a qualitatibus etiam ambientis, scilicet a maximis caloribus, et frigoribus aliarum tempestatum, facilius non laedatur, adeo, ut in aliquam perniciosam infirmitatem incidat. Igitur in primis diebus, uel in uere, uel in autumnno, ad id, quod est ex genere sorbendi, ueluti ex ijs, quae conficiuntur ex lacte, & farina, uel carniuum leuium assuefaciendus est, uel ex ferculo, quod Itali uocant, panatellam, cum pane minutim inciso, oleo, & aqua, uel iure carniuum cocto, ex qua quotidie manè pro primo cibo, ad calefaciendum stomachum, cyathus unus ipsi infanti cum surrexit è lectulo exhibeatur, & glandes etiam, & pastilli ex farina, & saccharo confecti ei exhibeantur. Verum ubi infans difficile relinquat emulsionem mammarum, nutrix papillas mamillarum suarum succo absinthij recentis inungat, quas semel cum gustauerit, sic inunctas, amplius emulgere non cupiet; uel R. mellis drag. 2. aloes contriti drag. 1. succi mentastri recentis drag. 2. misce, & papillas inunge. Infantes enim qui dum lactent, interim cibum adsumunt, facilius ab lactationem ferunt.

DE

DE HIS QUÆ PERTINENT TAM AD ANI-
MI MORES, QUAM AD TVENDAM SANI-
TATEM INFANTIS.

CAP. XV.

ETSI de ijs tantummodo, quæ ad tuendam sanitatem, & curationem morborum infantium, lactentium attinet, scribere proposueram. Nihilominus, quoniam aliqui, (prout dictum est in cap. I I. istius libri) sugunt per bienniū, & aliqui etiam usq; in tertium a natali annum, & eo in tēpore incipiunt secundum rationem intelligere, loqui, & ambulare; Propterea de animi moribus etiam, qui ad ipsam, tūm animi, tūm corporis sanitatem pertinent, aliquid proponere mihi pernecessarium esse uidetur. Quapropter cum infans Auic. 1. f. 31. doc. 2. cap. 2. cœpit dignoscere, obseruare oportet, ut infans non incidat in iram fortem, neq; uehementem timorem, neq; tristitiam, neq; uigilias; etenim ualde exsiccant corpus, & impediunt ipsius excrementiam, & aliquandō generant diuersas ægitudines. Ita enim, quæ furor quidam est, existentis in corde caloris, ob immoderatum motum, per totum nonnunquam diffusa corpus febrem accendit. Sed indulgendum est ei infanti, quod moderate desiderat. Nām ætati, & consuetudini, & Gal. de causis morb. cap. 1. tempori aliquid indulgere conuenit. Igitur post somnum, si est balneādus, prout dictum est capite proprio in libro hoc, balneetur. Deinde laudo, ut eum ludere permittatur; Et post ludum, aliquid ei ad manducandum exhibeatur. Et summo perē illud attendendum est, ne uideat horribiles figuras, nec qui custodit eum nimis ferox in uultu ei se obuiam offerat, ut repente non perterreat eum, ne melancholia, & nimio Gal. lib. 8. met. med. c. 9. maxore:

Gal. de par-
ua pillæ ex-
erc. cap. 1.

Athiz. 1. F. 3.
doc. 2. cap. 4.

Paul. ægine-
talib. 1.

alioz. 1. F. 1.
doc. 1. cap. 1.

alioz. 1. F. 1.
doc. 1. cap. 1.

mærore oppressus, & sic malè affectus, in malos mores, & in infirmitates incidat. Etenim multi præ sola læticia morbos euaserunt, multi etiam præ mærore egrotauerunt; sed hilari, & amabili fronte occurrentem sibi exhilaret eum semper. Spiritus enim per radios oculorum fascinare, inficere, & afficere potest, adeo, ut non omninò mirum sit morbos quosdam animi, atq; corporis inferri, & auferri posse. Prospiciat etiam qui custodit eum, ut in præsentia ipsius non proferat, nec proferri ab alijs toleret blasphemias, maledicentias, & obirectationes, nefarias, uel impudica uerba, nec ea, quæ non spectent ad honorem, & cultum Dei, nè discat postea cum maximo genitorum suorum dedecore, & nonnunquam contra eorum sententiam talia pronuntiare. Et antequam ad magistrum, qui eum doceat, ducendus sit, saltem sex habeat annos, ut aliqua ratione, & ordine, et naturæ fortitudine gradatim discere valeat; Et si mens patris erit, ut infans, exempli gratia, literis incumbat, & arma odio habeat (etenim infantes ipsi, veluti mollis cera sunt, quæ omnem sigilli formam recipit) oportet ut tempestiue libros illi porrigat, & literas doceat, & proponat, eas laudando, arma uero semper ei occultando detestandoq; Animi enim mores corrumpuntur malis consuetudinibus, cibis, ac potibus, & gymnasijs inspectionibus, auditionibus, & mala musica; quod si causarum superiorum occulta inclinatio nonnunquam magis urgere videatur, veluti de Achille scribitur ab Homero; Nihilominus uir sapiens dominabitur astris, & nihil difficile uolenti, experientia probamus. Postremo cū legere, & aliquid intelligere cæperit de ætate in statem prouidendum est illi de præceptore probo, & doctiore, qui humanitate,

rate, diligentia optimè doceat ea, quæ respondent uoluntati
patris. Motus uerò, & exercitationes cum proportionē anno-
rum commensurare oportet. Nam Galenus inquit; Recens
tamen nati puelli tam ualentem motum, quàm est, qui ue-
hicularis, nauigijs, equis uè præstatur, adhuc non desiderant. at
qui iam tertium, aut quartum annum, à natali agunt, his
uehiculo, nauigioq; modice agitari licet. Septennes uerò etiã
ualentiores motus tolerant, ita ut equitare iam assuescant.

Gal. de tuen.
sani. cap. 8.



1 OMNI



OMNIBONI FERRARI
MEDICI AC PHILOSOPHI
DE ARTE MEDICA
INFANTIVM.

LIBER TERTIVS.

PRAEFATIO

Auic.lib.1.F.
3.doc.1.c.3.



Gal.lib.5.de
simpl.med.
facul.cap.21

IN CVRANDIS infantium lactetium morbis, pro qualibet curatione observare operae pretium est. Primum ut nutrix recte regatur, ut si in ea aliqua repletio ex quatuor humoribus superabundaverit, statim adhibita distinctione, secundum qualitatem eorum abundantiae, minuatur, et propria evacuatione tollatur. Et si oportuerit medicinam solutivam ipsi exhibere nutrici, tunc per diem naturalem, alia nutrix lactet infantem. Praeterea semper, (nisi aliud indicetur) eunda erunt pharmaca solutiva. Ex ipsis, n. facile extinguitur, vel exterminatur lac. Nutrices igitur, & infantes ipsi, quoad eius fieri poterit, curari debent cum his quae comeduntur, & bibuntur. Nec non animaduer-

animaduertendum est, quod infātes ipsi, propter uirium imbecillitatem, non possunt tolerare medicamenta, tam intrinsecus, quā extrinsecus ualde alterantia, & euacuantia; nec sanguinis missionē ante pubertatem. Studiosi postremo animaduertant, ut si quispiam morbus, necessario, primò, post ortus eius afficiat infātem; nihilominus nō ab ipso incipere curationem constituimus. Sed primo ab aegritudinibus capitis, ut à sede animæ rationalis initium fiat, & methodicè agatur. Postea de omnibus morbis, infantibus ipsis contingētib, quos uel ab auctoribus approbatis græcis, aut Arabibus, aut Latinis, uel aliunde collegimus, & experti sumus per singulas partes corporis, gradatim descendendo examinabimus, & proposito quolibet morbo, quis affectus præter naturam sit inuestigabimus, & quibus signis, & ipse, & eius causæ cognoscantur declarabimus; mox & eius morbi prognostica, & propriam curationem, secundum methodum, & doctrinam rationalem, scribere tentabimus.

Gal. lib. 11.
met. medic.
cap. 14.

ab ill. q. 11.
- ad a. 11.
- ad a. 11.

DE NATURA INFANTIVM.

CAP. I.

ANTE QUAM Curationem morborum infantium scribere aggrediar, prius de natura ipsorū, tanquā de subiecto istius artis, aliquid diserere rationi cōsonum est, quæ in duas partes diuiditur. Quarum una est cum membra ipsius infantis, nondum ad motiones, & ad ambulandū sunt apta, de qua ut plurimum à nobis in hoc opere pertractare statutum est. Altera uerò est, post ambulationem, & ante

Auic. lib. 1.
F. 1. doc. 3.
cap. 3.

I 2 corporis

Gal. lib. 8. de
Hip. & Plac.
decretis c. 6.

Hip. lib. de
matura hu-
mana com.
3.

corporis robur, quando nondum dentes ceciderint, & nati fue-
rint. In prima, ille, qui est uocatur infans, id est, qui non-
dum fari cepit. In secunda uero puer, quoniam purus est, &
nondum ad pubertatis annos peruenit. Et natura eorum
habet eandem rationem in etatibus, quam uer in quatuor
temporibus, scilicet calida est, & humida. In infantia ma-
gis, quam in pueritia pituita abundat. Vere enim ineunte
pituita adhuc in corpore uehemens manet. In pueritia uero
indies fit diminutio ipsius pituitae, & calor, & sanguis au-
gentur. Qui enim crescunt, plurimum habent calidi innati.
In infantia, quae perficitur, ut plurimum per biennium den-
tes generantur, et hactenus cum ratione caruerint, tunc loqui,
& cum aliqua ratione dignoscere incipiunt. Attamen ad-
huc eorum corpora mollia, & fluxibilia sunt. In pueritia au-
tem, de qua nunc loquimur, quae est inter dentium generatio-
nem, & mutationem, & extenditur usque ad septimum an-
num, quoniam de ea, quae extenditur usque ad tertium deci-
mum annum, nunc uerba non sum facturus, disciplinae capa-
ces aliquo modo fieri incipiunt, potius in fine, quam in principio.
Etenim imbecillis adhuc in ipsis ratio est, & eorum osium
natura potius cerea, quam lapidea uidetur, & eorum pulsus
creberrimus est, propter abundantiam caloris innati, unde cor
frequenti refrigeratione aeris indiget, sed propter angustiam
instrumentorum, minuitur ipsa refrigeratio, ex qua angu-
stia, uox etiam redditur in ipsis acuta. Et natura,
sive temperamentum eorum adeo temperatum est, ut in-
fantes, ipsi facilius, quam adulti, (sicuti ego longa ex-
perientia didici) maximas egritudines tolerare uideantur.

Et præcipue qui lacte nutriuntur: Et cum cibi non sunt expertes sæpe ex diuturnis, & grauisimis morbis euadunt, & conualescunt. Vnde PAULVS DIONISIVS Clarissimus Medicus Veronensis à quo carminibus elegantissimis, & elegiacis de natura oculi, methodus curandi ulcera, & Hippocratis aphorismi sæliciter, & doctissime explicati sunt, in actu practico se uidisse mihi dixit quendam infantem annorum duorum, filium cuiusdam sui vicini, oculis clausis, pulsu, & motu ex grauisima febre destitutum, qui postea è morbo conualuit. Et si infantes ipsi uoraces sunt, multum lactis trahentes non pro ratione carnosifunt. Et si multum mingunt minimè anniculi fiunt. Et qui plus mingunt, quàm egerunt, pro ratione pinguiorès sunt. Qui bene dormiunt, & pinguiorès sunt, multum alimentum adsumunt, idq; adiacet, non sufficienter distributū, quibus infantibus insugendo lactus instat, unam maiorem habere solent.

DE LACTEA CRUSTA.

CAP. III.

ETS I de hoc morbo antiqui nihil sub isto nomine scripserunt, intelligentes forsan ipsum, ut Galenus sub psydri-
cij, aut achorum, & ut Auicenna sub sahafati nominibus
cōprehendi; nihilominus, quia à recentioribus, ut Manar-
dus in suis epistolis ait, ut Gulielmus de Saliceto in empiri-
ca, & ex consuetudine, omnes mulieres lactis impuritatem
hac affectio sequi putatur, ut facilius dignosci ualeat, sub
nomi

Gal. lib. 1. de
comp. medi.
sec. loc. c. 9.
Auic lib. 4.
F. 7. trac. 3. c.
1.

DE DEFIN.
MORBI.Auic. ibid.
CAUSA.
SIGNA.PROGNO-
STICA.
Auic. ibid.VICTVS
RATIO.Auic. lib. 1.
F. 3. doc. 1.
cap. 3.

Gal. lib. 1.
 cap. 1.
 comp. 1.
 lib. 1.
 cap. 1.
 Auic. lib. 1.
 cap. 3.

nomine ipso curationem scribendam duxi sequens authori-
 tatem ipsius de saliceto, qui præter achoras, etiam sub nomi-
 ne lactucij, aut lactuminis, de morbo ipso scripsit. Qui nihil
 aliud est, quam saniosa crusta colore albicans, qua ut pluri-
 mum in principio lactationis, caput, facies, & aliquando uni-
 uersum corpus infantis cooperitur; propterea lactea crusta uoca-
 tur, græco uero uocabulo γαλακτιμος πλάξ, & causam trahit ab
 humiditate acuta, salsa et corrosiua, à qua sumitur indicatio
 & permiscetur sanguini, prout signa ex asperitate, colore,
 & tenacitate ipsius crustæ indicabunt. Et si oculos crusta ipsa
 non ledit, & non dehonestat, & cum ut plurimum in Hyeme
 appareat, prædicendum est cum ipso Auicenna morbum ipsum
 esse facili, & uelocis curationis. Quapropter in uictus ratio-
 ne aer eligatur, ad siccum, & frigidum uergens, exerceat se
 nutrix mane, & sero per horam ante cibum quotidie, secun-
 dum consuetudinem, alius deiciat, uel sponte, uel arte,
 clysterijs communibus, & in infante, si non deiciat soluenda
 est hoc pacto, detur ei parum mellis, aut terebinthinæ, ad qua-
 ntitatem unius ciceris; Nec non caueat ipsa nutrix à diurno
 somno, & precipue à prandio. In cibo preterea caueat à sal-
 sis, ab omnibus oleribus, præter lactucam, endiuia, aceto-
 sam, spinachiam, & atriplicem, caueat ab alijs, cæpis, porris,
 raphanis, & leguminibus, à caseosis, à pulmentis, ab aroma-
 tibus, et carnis bubulis, suillis, & ouillis, & ab omnibus ijs, quæ
 sunt difficilis concoctionis, & mali succi, & perturbationes
 animæ vitet. Comedat in cibo panem bene subactum, ferme-
 tatum, & satiscoctum, carnes vitulorum, hædorum, uerue-
 cum, & pullorum, gallinaceorum, & auium terrestrium, &
 simi

similium, bibat uinum subnigrum, astringens, & paucarum uirium, & aqua temperatum. Pro curatione uero ad præscriptas affectiones, conuenienti uictus ratione uti oportet, corporisq; ac capitis purgationem adhibere per pilulas ex aloë. Propterea nutritrix per tres, aut quatuor dies continuos capiat pilulā unam sequentem, per horam ante cenam. R. pilularū de hiera cum agarico de aloë, an. gran. ʒ 2. & cum melle rosato reformetur p. i. & in auretur. Postea si crusta in infante sicca sunt, abluantur aqua simplici rosacea, aut oleo rosaceo, uel R. unguenti rosati, Mesue, unguenti albi, infri-
gidantis Gal. an. ꝯnc. s. misce, & inunge, uel R. aquæ plantaginis, semper uiuæ, florum chamæmeli, rosacæ an. partes æquales, misce, & ablue. Si uero humidior fuerit ipsa
crusta, tunc conuenit adiantum cum rosaceo illitum, aut fœnugræci decoctū adfrictum, aut malua cum farina ordea-
cæ, pro cataplasmate imposita, aut melilotum cum farina fœnugræci ex uino impositum, & cicerum decocto, ipsumq; ci-
cer coctum impositum, nuces amare, commansæ, & illitæ præstant. Sed si crusta ipsa tetigerit oculos, tunc animaduer-
tendum est, ne oculos ipsos lædat, & lucem impediat. Vnde
R. lactis optimi aliæ nutritricis, aquæ rosacæ an. ꝯnc. i. misce
& oculos ipsos inunge, uel ablue.

MEDICA-
MEN. RA-
TIO.
Gal. lib. 2. de
comp. med.
secund. loc.
cap. 9.

Gal. libidem.

DE E R Y S I P E L A T E

CAP. III.

INFLAMMATIONIS Nonnullæ sunt species, & differentie, inter quas, ea quam Græci ερυσιπέλας & Latini

DEFINIT. Latini ignem sacrum uocant, numeratur, quæ nihil aliud est,
MORBI. quam ex sanguine, & flauabile, calidioribus, quàm oportet,
 Gal lib. 2. ad mixta fluxio, uel ex sanguine quidem, sed feruescente, & te-
 Glau. cap. 4. nuisimo, secundum substantiam, de qua, & præcipue de ea,
 quæ capiti infantis accidit, hoc capite agere decreuimus; cau-
CAUSA. sam ut plurimum trahente à mala uictus ratione nutricis
 præterita. Et signa sumuntur aliquandò ex febre, sed sem-
SIGNA. per ex ipsa affecta parte, quæ enim colore rubra, tactu calida,
 & tumefacta esse percipitur, et tactu sanguis ipsius partis fa-
 cile subterfugit, & rursum illabitur. Quapropter ignoran-
 dum non est erysipelata, quæ caput inuadunt esse difficilis cu-
PROGNO- rationis, proinde nisi efficaciore subueniatur adminiculo, lan-
STICA. guentes interdum suffocant. Igitur uictus ratio nutrici insti-
VI CTVS tuenda est, declinans ad frigidum, & humidum, tam in æ-
RATIO. re, quàm in alijs rebus, non naturalibus, ab exercitatione ua-
 cet, somni sint solito breuiore, quotidie aluus deiciat, uel spon-
 te, uel arte, tam in nutrice, quàm in infante. Caueat nutrix
 à uino, à cibis salsis, ab aromatibus, ab alijs, à cæpis, à porris, à
 raphano, ab oleribus, & seminibus calidis, & uaporosis, à le-
 guminibus, à carnibus crassioribus, à fructibus fugacibus, quo-
 niam facile putrescunt, & conuertuntur in bilem. Bibat a-
 quam cum ordeo coctam, uel iura carniū, comedat carnes
 pullorum, gallinaceorum, uitulorum, hædorum, ueruecum, et
 auium terrestrium, & similia; inter olera comedere poterit
 lactucam, blitum, spinachiam, maluam, endiuia, atriplicē,
 & acetosam. Inter fructus, poma, & pyra cocta. Curatio
 uerò, ut ostendit indicatio, refrigeratione perficitur, nam in
 erysipelate refrigerationis indicatio magis urget, quàm uacuatio
 nis,

Gal. lib. 13.
 mer. med. c. 3.
 MEDICA-
 MENT. RA-
 TIO.

nis, cum ijs, quæ influentem materiam calidam ui frigoris re-
 tundunt. Nihilominus si lac nutricis erit causa ipsius mor-
 bi, tunc nutrici exhibeatur bolus hic casie, hora una ante ci-
 bum, R. casie extractæ drac. viij. s. diacatholicon drac. ij. s.
 misce, & cum saccharo f. b. & eo die, in quo sumit casiam,
 alia nutrix lactet infantem, Verum si aluus, in infante astri-
 cta sit (prout sæpe propter febrem contigit) suppositorium ex
 melle, & hiæra, & sale factum imposito, uel fiat clyster hoc
 modo. R. maluarum, matrû uiolearum, mercurialis, bliti, an.
 M. i. bulliant omnia in f. q. aquæ ad consumptionem tertiæ
 partis. Postea coletur, ex qua colatura. R. ꝑnc. vi. uel
 octo, secundum ætatem, olei uiolati ꝑnc. ij. mellis rosati ꝑnc.
 i. uitelli unius oui, sacchari ꝑnc. s. salis drac. s. misceantur
 omnia simul, postea uesica porcina imponantur, & cum pen-
 na anseris, ab utraq; parte incisa, & una parte collo ipsius ue-
 sicæ adalligata, fiat clyster: uel aluus soluenda est. prout à no-
 bis in precedenti capite, auctoritate Auicennæ, declaratum
 est, cum terebinthina, aut melle, deinde ad localia, & auxi-
 lia materiam fluentem reprimentia, deueniendum est.
 Quapropter R. succi solatri, semper uiuæ, portulacæ, lactu-
 cæ, plantaginis, psyllij, aquæ rosacæ, an. partes æquales misce,
 postea panniculi linei in ipsis succis madefacti superponantur
 loco affecto, uel R. infrigidantis galeni ꝑnc. s. unguenti albi
 drag. ij. camphoræ puluerizate. scrup. s. aceti albi, olei rosa-
 ti, omphacini an. ꝑnc. s. unguenti rosati, Mes. aquæ rosacæ,
 an. drag. i. s. misce, & omnia in mortario plumbeo benè du-
 cantur, & s. a. fiat linimentum, uel R. albuminis unius oui
 lithargyrij, subtilissime contriti drac. ij. unguenti rosati mes.
 K ꝑnc.

Galien. lib. 10.
 de diff. feb. 1.
 de mor. 1.

Galien. lib. 10.
 de mor. 1.

Avic. lib. 1.
 de mor. 1.

Avic. lib. 1.
 de mor. 1.

Avic. lib. 1.
 de mor. 1.

Avic. lib. 1.
 de mor. 1.

Avic. lib. 1.
 de mor. 1.

Avic. lib. 1.
 de mor. 1.

Avic. lib. 1.
 de mor. 1.

Avic. lib. 1.
 de mor. 1.

Avic. lib. 1.
 de mor. 1.

Gal. lib. 1. de
simpl. med.
fac. cap. 6.Gal. lib. 14.
met. med. c. 3.

unc. s. aceti drac. iij. aqua rosacea drac. i. s. misce, & simul
omnia conquassentur, & panniculi infusi applicentur loco af-
fecto, et sæpe reiterentur, uel sic ceratum humidum ex aqua
frigida subactum, accurateq; madefactum calido affectui im-
ponas, protinus .n. frigefacies, sed frigefacere oportet, quousq;
color ruber mutetur. Etenim quod exquisitum, & purum
Erysipelas est, statim hoc facto quiescit.

DE HERPETE EXQUISITA.

CAP. III.

DEFIN.
MORBI.Gal. lib. 2. ad
Glauc. c. 11.

CAUSAE.

SIGNA.

PROGNO-
STICA.
Gal. lib. 14.
met. med. ca.
17.VICTVS
RATIO.MEDICA-
MENT. RA-
TIO.

Si Flaua bilis sola & exquisita, & non alio coniuncta hu-
more infantis, aliqua capitis, uel alterius membri pars af-
ficiatur, morbus fit, qui à Græcis *εἰς*, & à latinis simpli-
citer sine additione Herpes uocatur, & cum affectio ipsa ge-
neretur ex ipsa flaua bile exsiccata, uel à mala uictus ratione
præterita, uel ab aere ambiente, uel à prædominio: signa erunt
pustulae colore citrino, & forma rotunda, quæ ueluti serpentes
serpendo egrediuntur. Et quia affectio hæc prouenit, ut di-
ctum est, à materia calida, & differt ab erysipelate humoris
tenuitate, quoniam est admodum tenuis, qui herpetem exci-
tat, propterea à ea uictus ratio conuenit, quæ ad frigidum, &
humidum uergit, ueluti descripta est præcedenti capite de ery-
sipelate, ad quod redeat, si quis scire uult. Deinde prius nutri-
cis corpore purgato aliquo medicamento, quod flauam edu-
cat bilem, à qua sumitur indicatio istius morbi, quem admo-
dum descriptum est capite præcedenti, ad residuum ipsius cu-
rationis deueniendum est, quod perficitur ijs, quæ si particule
labo

laborati imponuntur influentem humorem ipsum reprimunt,
 & repellunt, sed antequam localia applicentur, hic diligenter
 animaduertendum est, si infans est in ætate annorum duorum,
 uel circa, hac enim ætate tuto exhibere ipsi infanti poteris reu-
 barbarum exigua quantitate, & si opus fuerit, R. reubarba-
 ri electi, & mundi, gran. xv. spica gran. ij. infundantur per
 horas octo in iure pulli, postea fiat fortis expressio, cui adde sac-
 chari optimi drac. iij. prædicti iuris q. s. misce, & f. p. & detur
 infanti per horas quinque ante cibum, mane, uel R. reubarbari ele-
 cti, & mundi, contriti gran. xv. sacchari rosati ꝛnc. s. mi-
 sce, & f. b. At si infans ratione ætatis, aut pharmaci qualita-
 te, ea suscipere non ualeat, sufficiat tibi, uel cum sero lactis, uel
 cum paucopulvere reubarbari, in iure pulli, uel cum pasculis,
 cum ipso reubarbaro præparatis, uel cum emulsione lactis nutri-
 cis, eo die, in quo ipsa nutrix bolum casie sumpsit, uentrem
 aliquo modo soluisse, uel urinam, cum seminibus melonum,
 ordeï, & similibus citasse. Nam in herpete uero, quoniam te-
 nuis humor est, qui iduitium creat, abunde est etiam aluum
 leuiter soluisse, uel urinas pro ea, quæ id modicè efficiunt, ci-
 tasse. Mox ad localia deueniendum est, ut R. capreolo-
 rum uitis, plantaginis, foliorum rubi, portulacæ an. M. s.
 incidantur grosso modo, deinde bulliant omnia in s. q. aquæ,
 postea contundantur, quibus adde olei rosati omphacini, re-
 sinæ an. ꝛnc. s. farine ordeï, unguenti rosati Mesuæ, an. ꝛnc.
 s. misce, & fiat cataplasma, & loco affecto, prius abrafo, si
 est in capite, & succo arantiarum abluto, apponito, & rei-
 teretur, uel R. olei rosati omphacini ꝛnc. ij. sulphuris ni-
 gri drac. iij. misce, & mortario plumbeo bene ducantur, &

Gal. lib. 14.
 med. cap. 17.

rimdiup

K 2

simul

simul immisceantur, & adde ungueti infrigidantis gal. unc.
i. misce, & s. a. fiat linimentum, & adhibeatur; uel R.
mellis unc. i. aquæ quæ è uitis caudice, sua sponte, aut ignis
u. expressus exsudat, unc. ij. misce, & inungito.

DE HERPETE EXEDENTE.

CAP. V.

Gal. lib. 2. ad
Glauc. c. 1.

CAUSA.

SIGNA.
PROGNO-
STICA.

Gal. lib. 14.
met. medic.
cap. 17.

AFFECTIO, Quæ herpes exedens à Latinis, & à
Græcis ^{Exedov} uocatur differt ab herpete exquisita,
nam exquisita à tenui, & ipsa à crassiori, & acriori bile ortū
ducit, nec non differt etiā alio modo, Exquisita .n. per cutē
tātūmodo afficit, excedens uerò & cutem, & subcutaneam
carnem ulcerat, & exedit, à qua differentia, cum nomen sit
consequens rei, denominatur exedens, causa tām in exedente,
quam in exquisita communis est, scilicet bilis flaua, at in hoc
morbo crassior est, et acrior, signa manifesta sunt, propter exul-
ceratas cutem, & carnem, sed ulcera ipsa, & postula, cum in-
terdum sint profundiores, diuturniores etiam sunt, & si sa-
nantur, sine totius corporis purgatione, denuò renascuntur, uel
ad bubonem ducuntur, ut exemplo citato per Galenum ma-
nifestè apparent, ubi dicit, Romæ mulier quædam illustris,
cum herpetem in malleolo haberet, primum quidem medica-
mento, quod algam recipit, est usa, hoc cum protinus cicatrix
induceretur, proxima illi summa cutis est excoriata, ueluti
ex desquamatis, cui, cum deinde superpositum medicamē-
tum est, rursus illi continua est exulcerata, idq. ita assidue
perrexit, donec ad genu exulceratio perueniret, cum interim
quiduis

quiduis potius pati, quàm medicamento, quòd bilem traheret, purgari uellet. Itaq; etiam, quod fieri in talibus assuevit, quoniam pleriq; culpant nò culpanda, damnato ex alga medicamento, aliud admoueri iussit, deinceps igitur eo, quod ex sandice componitur, utebatur, ut uerò id quoq; quod exulceratum iam fuerat, sanauit, quod uerò nunc exulcerabatur non inhibuit, sed iam ad bubones, usq; uitium accenderat, ipsa necessitate coacta, serũ se lactis sumpturam annuit. Immittentes igitur clanculum minimum scamoniæ inuitam purgauimus, ac sanauimus. A quo excitati exemplo, laudamus, antequam ad localia deueniatur, ut corpora, tam nutricis, quàm infantis modo, & forma, qua declaratum est, capite precedenti, de exquisita, purgetur. Præterea uictus ratio nutrici præscribenda est, prout capite de crysipelate dictum est, exceptis fructibus, & oleribus omnibus, quoniam propter crassitiam, & acrimoniam ipsius materiæ, peccantis ab ijs, quæ simul cum humiditate infrigidant, cauendum est. Et ad eundem modum obseruandum in curatione, quippè hic morbus ea non fert medicamenta, quæ præter id, quod refrigerant, etiam humectant, sed sola admittit refrigerantia, quæ etiam ualde exsiccant, ueluti R. florum malorum punicorum M. i. gallæ utriusq; drac. iij. mirrhæ, thuris, aloes an. drac. i. aluminis fissi, radicis, aristolochiæ rotundæ, an. drac. ij. calaminthæ drac. s. conterenda conterantur, postea addè unguenti rosati, mesuæ, ꝛnc. i. aquæ mellis q. s. misce, et in mortario bene ducantur. s. a. ad formam linimenti, uel R. pulueris boliarmeni orientalis, terræ lemnis an. drac. ij. aquæ rosacæ, aceti an. drac. iij. albuminis unius oui, omnia simul in mortario

PVRGATIO.

VICTUS RATIO.

MEDICAMENTUM.

rio

Paul. egil. lib.
14. cap. 10.

Gal. lib. 14.
met. med. ca.
17.

riò bene agitentur, postea panniculos madefactos in dicto li-
nimento loco affecto superpone, & sepe reiteretur, uel R. se-
minis lini arefacti, & in puluerem resoluti, lana ueteris suc-
cida, & illota in olla prius combusta, mox in puluerem resolu-
ta an. unc. s. uini astringentis, & aqua rosacea an. q. s. ad dis-
soluendum misce, & pluma bis, uel ter in die madefacta in
prædicto liquore illiniatur locus affectus, uel cretam cimolia,
solani succo dilutam inungito, uel spuma argenti trientem, &
porri cremoris cyathos septem, betæq. succi tantundem leui-
gata, illinito. Vel medicamentum, quod ex sandice compo-
nitur, apponito.

SVTOIV
JOITAX

DE HERPETE MILIARI.

CAP. VI.

DEFINIT.
MORBI.

CAUSA

Gal. 14. met.
med. cap. 17.

ETSI quedam istorum herpetum genera magis in alijs
partibus corporis, quam in capite accidunt, & ut pluri-
mum contingant, nihilominus ut omnes earum curationes, si-
mul inueniri possint, hic de omnibus pertractare decreui singu-
las ordine descripturus Miliaris. Igitur herpes est egritudo,
quæ a grecis uocatur *egritōs* κέρως εἰδύς, quoniam habet similitu-
dinē milij, & ueluti Centhris serpentis serpere uidetur, oritur
tamen ab ipsa bile flaua, quæ parum cum pituita habet admi-
stionis. Vacuabis namq. inquit Galenus eum, qui redundat
humorem, ceterum aliquando medicamento, quod flauā pur-
gat bilem, sepe eo, quod nigram, modo eo, quod mista est fa-
cultatis, quod scilicet bilem simul, & pituitam educat, uelu-
ti in altero herpetum genere, quem a similitudine, quam ha-
bet

bet cum milio, cenchriam Græci appellant. Quippè is non
 protinus ulcus facit, quemadmodum alter, sed admodum exi-
 guas pustulas ad speciem milij, quæ ipsæ interposito spatio in
 ulcus conuertantur, adeò non sine ratione, quibusdam uisum
 est, in eiusmodi uitio bili esse aliquid pituitæ admistum, unde
 perficitur indicatio. Propterea cum pustulæ ipsæ abeunt in
 ulcus morbus fit diuturnior, & si curetur antequam fiat ul-
 cus, à principio, citò curatur. Nutrici igitur, & infanti, si per
 ætatem licet, uictus ratio eodem modo, quo in capite de erysipe-
 late statutum est, instituatur. Iniungendum uerò, & conco-
 quendum est in ferculis semper parum mentæ, petroselini, aut
 fœniculi, & cauendum est a fructibus, & ab alijs in frigidan-
 tibus oleribus. Nam in herpete, in superficie hærente mitis-
 sima adhibeamus; miliaribus uerò magis discussoria. Qua-
 re neq; lactucam, neq; semperuiuum, neq; quicquam aliud re-
 frigerans adhibemus; Attamen bibere poterit aquam co-
 ctam, cum cinamomo, aut seminibus coriandrorum, uel in-
 ra carniū. Quæ uerò pertinent ad curationem, nunc absol-
 uenda sunt. In primis à nutrice medicamento, quod mista
 est facultatis, utendum est, scilicet, quod bilem simul, & pi-
 tuitam educat; Quapropter per horam unam ante cibum,
 umat bolum istum, R. electuarij lenitiui, diacatholicon an.
 drac. v. agarici præparati drac. ij. misce, & cum saccharo f. b.
 uel R. syrupi rosati solutiui ꝑnc. iij. s. agarici præparati drac. ij.
 aquæ cichoreæ q. s. ad dissoluendum misce, & f. p. postea per
 dies quinq; quotidie mane,umat syrupum hunc, R. syrupi
 acetosi simplicis ꝑnc. i. oxymellis simpl. ꝑnc. s. aquarum en-
 diuicæ, cichoreæ, boraginis, an. ꝑnc. i. misce pro uno syrupo, &
 sic

PROGNO-
STICA.VICTVS
RATIO.Aetius lib
14. cap. 60.RATIO
MEDICA-
MEN.

Galibid.

sic pro alijs, deinde sumptis quinq; syrupis, herpete adhuc per-
 seuerante, sumat in sequenti die in diluculo per horas sex an-
 te cibum, infra scripta medicinam, R. reubarbari electi, &
 mundi drac. i. spice grana iij. infundatur reubarb. s. a. in ui-
 no albo per horas octo, postea f. fortis expressio, cui adde syru-
 pi rosati solutiui unc. iij. agarici preparati drac. i. s. decoctio-
 nis florum, & fructuum cordialium q. s. ad dissoluendum mi-
 sce, & fiat p. uel alio modo in forma pilularum, R. pilularu
 ex agarico, me sue scrup. ij. s. ex rabarbaro agregatiuarum an.
 scrup. i. misce, & reformetur, cum syrupo uiolato p. v. & inau-
 rentur. At eo die, quo sumit medicinam solutiua, ut di-
 ctum est a principio, non lactet infantem. Verum si infan-
 sit annorum duorum, uel circa, tuto exhibere ei poterit rabar-
 barum eo modo, quo declarauimus capite precedenti, uel drac.
 i. agarici preparati cum panatella, aut saccharo rosato, ad-
 misti per horas tres, ante prandium. Ultimo loco, corpore sic
 prius purgato, mox ea, quae influentem humorem reprimunt,
 & exsiccant, loco affecto infantis imponenda sunt. Nam
 in principio facta purgatione, pampinos uitis, rubiq; aut poly-
 goni, aut plantaginis folia imponemus. Postea uero his
 etiam lenticulam, & mel, & polentam miscbimus. Pre-
 terea R. pulueris acatie, myrrhae, thuris, sulpharis an. drac. ij.
 & cum succo plantaginis q. s. ad incorporandum in mortario
 plumbeo, misce donec reducatur ad formam linimenti, & ex
 eo sepe in die pars affecta liniatur, uel R. sandalorum, corti-
 cum granatorum, boli armeni orientalis an. drac. ij. mace-
 rentur omnia per horas octo, in s. q. aceti albi, postea ab aceto
 separentur, & in mortario plumbeo, bene agitentur, & con-
 tundan

Aetius lib.
 14. cap. 60.

OITAR
 -ADICEM
 .VIRI

.ididid

tundantur. & adde aque rosaceae q. s. misce, & f. linimentū,
de quo saepe, cum penna illine. Vel R. plumbi recrementi,
floris aris, sulphuris, citrini adusti an. drac. ij. conterantur
omnia, postea adde succi baccarum myrti unc. s. uini astring-
gentis q. s. ad immiscendum misce, & in mortario s. a. fiat
linimentum. & utere.

DE MORBIS.

Culculi. Venerunt quaedam in capitis cute infantis acci-
dunt, ex quibus continue fluit viscida, & glutinosa sa-
nies. & valde tenuibus foraminibus eroduntur, graece αχυγες,
& latine, teste Plinio manantia ulcera, & à nonnullis etiam
à tinearum in uestibus similitudine, dicuntur tineae. Causa
istius affectionis, e stuitrosa falsaq; pituita, sententia quidem
mea est, mistio humoris biliosi, cum ipsa pituita, id quod ma-
nifeste apparet ex ipsorum ulcusculorum colore croceo,
& viridi, & pruritu mordicantium, scalpendiq; ardorem in-
citantium. Et si statim non curetur hic morbus, cum inue-
teratus fuerit, in deciduum capillitium currit, & in alopecia,
& ophiasim, & ad exulcerationem in cute usq; ad carnem fa-
cile uertitur. Propterea statim ad curationem properandū
est. Et quod attinet ad uictus rationem, aer ad siccum, &
frigidum potius declinans eligatur, Nutrix solis, & ignis
estus euitet, in cibo omnia acria, acetosa, salsa, et omnia, quae
facile conuertuntur in bilem, ut olera, & fructus omnes, &
praecipue fugaces, & dimittat omne, quod habet dulcedinem

L super

bidisla

OITAE
ADIGIM
NAMDEFIN.
MORBI.
Gal. lib. 1. de
comp. med.
sec. loc. c. 8.CAUSA.
Paul. egid.
lib. 3. cap. 3.
SIGNA.PROGNO-
STICA.VICTVS
RATIO.Auc. lib. 4.
F. 7. trac. 3. c.
2.
Paul. ibidem

Auc. ibid.

RATIO.
MEDICA-
MEN.

Gal. ibidem

DE
MORB.
GAL. I. 1. 2.
CAP. 1. 2.
LIB. 1. 2.CAUSA
DE
MORB.
GAL. I. 1. 2.
CAP. 1. 2.
LIB. 1. 2.RATIO.
MEDICA-
MEN.DE
MORB.
GAL. I. 1. 2.
CAP. 1. 2.
LIB. 1. 2.

Gal. ibid.

Gal. ibid.

superfluam, aut amaritudinē, aut acuitatem, & utatur me-
lioris succi cibo, & facilis concoctionis, & insipido sit conten-
ta; Exercitationi incumbat assuetæ, somni solito breuiores
sint, & diurnum post cibum omnino euitet, quotidie alius à
fecibus, uel sponte, uel clystere communi purgetur: Cur à diue-
rò ratio, quemadmodum ab indicatione istius morbi sumitur
exsiccatione, discussione, & refrigeratione perficitur, hoc pa-
cto per horam unam ante cibum nutritrix sumat uel bolum,
uel potionem descriptam in precedenti capite, de herpete mi-
liari, & si etiam influat amplius humor, prohibendus primū
est ipsorum influxus per capitis euacuationem, atq; potius cor-
poris purgationem, modo, quo in precedenti capite, à nobis de-
scriptum est. At uerò si parua affectio existat, sola localia,
& partialia appellata remedia, citra totius corporis euacua-
tionem suffecerint. sed hoc intellige, aut in nutrice, aut in a-
dultis. Purgatio enim in infantibus, ut à principio dictum
est, ualde timenda est. Verum si infans erit ætatis annorum
duorum, uel ultra, non absurdum erit ei exhibere rabarbari.
electi, contriti, scrup. s. uel cum iure pulli, uel cum saccharo
rosato, aut cum passulis s. a. preparati, uel agarici preparati
drac. i. cum saccharo rosato; sed antequā ad localia deuenias,
prius capilli abrafo capite, tollantur, postea bis, aut ter ex li-
xiuio calido, in quo prius ebullita sit myrtus, aut rubus, aut
lens, aut lupini amari, aut asparagi radix, aut bryoniæ, locum
affectum abluet, & fove, Mox R. succi baccarum myrti, fo-
liorum rubi, plantaginis, salicis, & polygoni an. ꝛnc. s. misce,
& illine; Et omnia quæ facultate sua incidant, discutiant,
& repellant, conueniunt, ueluti est acetum, quod exquisi-
te

re acidum sit, in quo nulla penitus uini qualitas appareat. Hoc ipso sanè, pharmaca, metallica, appellata, modo hoc, modo aliud imbues, achoribusq; ex eis medeberis. Sed animaduertendum, quòd semper à leuioribus, & imbecillioribus incipere præstat; præsertim in infantibus, & cum dolor simul in ipsis achoribus adest. Rectè enim Galenus inquit, Apollonius in primo de parabilibus, ad achoras sic scripsit. Rosaceo oleo caput illine; deinde post hoc betæ succum similiter illine. Tertio deinceps testudinis sanguinem eodem modo adhibe. Quarto laurino oleo caput illine; Et quinto crocino unguento inunge. Ex his sanè primum debilissimum est pueris, & mulierculis, teneræ carnis in principio affectionis utile existens; concoquit enim, & discutit, ac moderatè repellit; at uero testudinis sanguis, curiosum, & superuacaneum est pharmacum; Laurinum autem fortiter calefacit, & discutit, opusq; habet corporis totius, & capitis euacuatione, quo discutiat humores, achoras facientes. Ego uerò sæpè expertus sum subscriptum unguentum, quo nonnullos infantes curauim, inungendo tantummodò ac tertio die in tertium achoras ipsis, R. pulueris rosarū, pulueris bryoniæ, fimi colūbini, æris uiridis, sulphuris an. drac. ij. olei iūiperi q. s. misce, et omnia simul in mortario benè terātur, donec reducātur ad formam unguenti. Prodest etiam fænigræci decoctū affrictū, malua cum uino, & farina ordacea subacta. Itē melilotū cū farina fænigræci, & uino impositū. Verūm si sanies ex ipsis achoribus, ualde adhuc abūdauerit, tūc R. terræ lēniæ, cimoliæ, et samie, pōpholygis, spodij, spumæ argēti, cadmiæ an. dr. i. terātur oīa subtilissime, postea adde olei rosacei omphacini q. s. misce, et illine.

Gal. libid. circa med.

Aetius lib.
4. cap. 22.

illinc. Vel R. spuma argenti, cerusæ utriusq. bessem. seminis
erice, thuris, utriusq. drac. iij. uino, & oleo raphanino terito,
ac utere. Vel R. acaciæ fulvæ unc. i. laudani tridentem,
mirrhæ, sextantē opij drac. i. aqua palustri excipe, & forma
pastillos, & utere assidue, quod si ex his morbus non quiescat,
medicamentum ex charta siccum, aceto dilutum, illinendū,
vel ex sola charta exusta, & aceto diluta, illinendum.

DEFINIT.
MORBI.

QUIDAM Morbus etiam in infantibus inuenitur
achori similis, maioribus tamen faraminibus, in qui-
bus sanies melli similis instar faui continetur, propterea à la-
tinis cerium, seu fauum dicitur, Greci uerò χηγιον uocant.
Causa istius affectionis, una cum achoribus est. Signa circa
ulcera, hoc modo, innotescunt; squammæ apparent, cum im-
menso pruritu, & quod fluit instar mellis est. Et pars progno-
stica habet eandem rationem, quam ea, quæ ex achoribus de-
clarata est. Curatio etiam similis est, nihilominus caput de-
radendum, & ex decocto maioranæ, chamæmeli, mentastri,
stachados, & thymbræ, quotidie abluendum est, postea cum
unguento hic descripto inungendum. R. lithargyrj, cerusæ, an-
uncis, sulphuris, hydrargiri an. drac. ij. olei rosacei, drac. iij.
aceti drac. ij. omnia simul in mortario commisceantur, donec
suscipiant formam unguentis, quo bis in die, mane, et sero post
supra scriptam abluionem inungatur.

CAUSA.
SIGNA.

PROGNO-
STICA.

RATIO.
MEDICA-
MEN.

DE

Sed Achores, aut faui male, aut tardè curentur, aliquan-
 dō accidit infantibus morbus ille, qui dicitur tineā, quem
 etsi multi sub nomine ipsorum achorum à tinearum in ue-
 stibus similitudine, etiam comprehendere arbitrantur, nihilomi-
 nus, mea, quidem sententia, differt tineā nostra ab achoribus,
 quia achores sunt capitis ulcera (ut capite proprio dictum est)
 manantia, & tenuissimis foraminibus, cutem perforantia,
 ex quibus sanies effluit glutinosa. Et tineā non solum ul-
 cerat, sed cum fetore, & crustis, & capillorum deciduo de-
 turpat caput, & totum aspectum; Ex Græcis nullum uidi,
 qui hoc nomine morbum ipsum descriptum habeat, forsan
 sub achoribus eum cōplectentibus, ex Arabibus uero Aui-
 cenna (ni fallor) nomine sabasari sicci eundem explanauit;
 Et Auenzoar duobus capitibus scripsit de tineā, & de acho-
 ribus humidis. Causa ut plurimum ab humore melancholico
 originem trahit; stimulantibus aut excirantibus achoribus ip-
 sis, aut mala uictus ratione, aut contagione. Signa satis no-
 ta sunt, ut dictum est superius. Et quia tineā ipsa dupliciter
 diuiditur, Vna, quæ est mitis, & recens, Altera uerò quæ est
 antiqua contumax, & rebellis; quæ mitis, & recens est, facile
 curatur, & contingere potest lac sugentibus infantibus; anti-
 qua uerò cum sit difficilis curationis, & infantibus lacte alē-
 dis haud quaquam contingat, nobis prætermittenda est, &
 de mitiore agendum, quæ etiam nisi rectè curetur, sæpè in le-
 pram, & pediculorum abundantiam terminatur. VICTVS

DEFINIT.
MORBI.OITAN
MEDICA
MENT.PROGNO-
STICA.

CAUSA.

SIGNA.

PROGNO-
STIC.VICTVS
RATIO

ratio

Auic. lib. 4.
F. 7. trac. 3. c.
II.

DE PRINCIP.
MORBI.

RATIO.
MEDICA-
MENT.

ratio instituenda est in omnibus sex rebus, non naturalibus, uergens potius ad humidum, & calidum, quàm ad siccum, et frigidum, ut morbi indicatio nobis ostendit; Nutrix uel infans, si quid comedit, omnia euitet, quæ dulcia sunt, quales dactyli, & omnia acra, acuta, salsa, crassa, & nimis calida. Comedat panem benè fermētatū, carnes uitulinas, hœdinas, & aues terrestres, cum pauco aceto paratas; Confert enim, at acetum solum noxium est. Bibat uinum album, tenue, & aquosum. Alius quotidie deijciat, uel spontè, uel arte, ita ut dictum est, à principio, euitet uigilias noctis, somnū diurnum, & animi perturbationes, exercitationi incumbat. Deinde causa curationis istius morbi in primis ad euacuationem materiae peccantis deueniendum est. In nutrice igitur euacuanda est, cum exhibitione electuarij lenitiui, & reubarbari, & in infante, cum agarico, uel reubarbaro, eo modo, qui declaratus est in capite de achoribus, ad quod reuertatur. Postea sic peracta euacuatione, capilli in primis à capite auellantur, mox ex puluere nitro, & sepia an. ꝛnc. i. fricetur totum caput; Deinde de tertio in tertium, ex decocto in capite præcedēti descripto, abluatur, adeò ut una die, fricetur, & depiletur, & altera abluatur caput, & post eius exsiccationem oleo amygdalarum dulcium, aut nucum inunge, & si opus fuerit, cum fortioribus inungere, unguento descripto in capite præcedenti inungito.

D E S Y R I A S I.

C A P. X.

CIRCA Cerebrum, seu membranas ipsum cerebrum amplectentes, quarum, interior pia, exterior uero dura, mater uocatur; in infantibus oriri solet affectio, quæ à Plinio ardor capitis uocatur, & à Græcis *εὐγλοσ* nominatur, quamuis Aetius dicat, syriasm ipsam esse in infantibus partium cerebri, & membranarum inflammationem, & Auicenna morbum hunc erysipelatem esse arbitratus est, sed quomodocūq; sit originem, seu causam trahit à bile flaua, ut indicant signa, quæ sunt incipitis dolor, & inflammatio à cauitate cuius syriasis appellata est, *εὐγλοσ* enim græcè fossa, seu corpus cauum dicitur; Nec non inter signa etiam istius morbi inseparabilia sunt, oculorum cauitas, cum rubore, & pallor in facie, febris ardens, corporis siccitas, et prostratus appetitus. Et ut plurimum morbus ipse triduo interficere solet. Verum si temporis illius spatium superauerit, tunc salutis spem procul dubio habere poterit. Quibus enim cerebrum sphacelatum, id est corruptum est, iij, tribus pereunt diebus. Si uero hos euaserit, sani fiunt, et uelox in eo mors est, quia, et morbus grauisissimus, et pars principalis maxime est affecta. Curatio uero huius ægritudinis perficitur ea uictus ratione, purgatione, & medicamentorum localium administratione, quæ in capite de erysipelate fufius descripta est, ad quod se referat. Verumtamen si aliquid iniungere licet, fiat ut indicatio nobis ostendit, frigidis, et humidis, prout est succus melonis, citrulli, cucurbitæ, cucumeris, et portulacæ, uel leniamus, & mediocriter frigefaciamus caput *co-*
riandri

Plinius lib.

20. cap. 3.

Aetius lib.

4. cap. 13.

Auic. lib. 3.

F. 1. trac. 3.

cap. 5.

DE FIN.

MORBI.

CAUSA.

Aetius ibid.

SIGNA.

JAMOI

SARVAD

Auic. ibid.

PROGNO-

STICA.

Hip. lib. 7.

aphor. 50.

Gal. ibid. in

com.

VICTVS

RATIO

MEDICA-

RATIO.

Aetius ibid.

riandri succo cum rosaceo humectantes; sed & totum corpus ex hoc illinatur, aut cucurbitæ ramenta sincipiti impone, aut uitis folia, aut portulacam, cum rosaceo tusam, aut heliotropij scorpiuri succo sinciput illine, aut oui luteum, cum rosaceo concutito, & sincipiti illinito, & assidue permutato.

DE INFLATIONE CAPITIS AB AQUA

EXTRA CRANEUM.

CAP. XI.

DESCRIP-
TIO
MORBI.

SIGNA.

CAUSAE.

Auic. lib. 3.
trac. 3, cap.
II.

ALIAE
CAUSAE.

INFLATUR caput in infantibus, ut plurimum, paulo ante natis, adeo ut interdum caput ferre non posse uideantur. quem morbum κεφαλῆς ἐμφυσήματα greco sermone, & latino, capitis inflationem esse dicimus. Et generatur aliquando, uel ab aqua præter naturam in ipso capite coaceruata, uel à flatuosa materia, & cum sit ab aqua, ægritudinem ipsam Græci υδροκεφαλὸν uocant, latini aquam in capite congregatam, de qua nunc primum pertractare uolentes operæ pretiū est, ut ante omnia affectio ipsa bifariam diuidatur; Aqua enim ipsa duplici modo, uel intra craneum generatur, pro ut in sequenti capite declarabimus, uel extra. Si extra, causæ tunc erunt, ut plurimum cum obstetrix errat, & comprimit caput, & separat ipsum, & aperiuntur orificia uenarum, & currit ad illud, quod est sub cute, sanguis aquosus; Et quandoque sunt humores alij, ab humiditatibus aquosis. Vel etiam, mea quidem sententia, fieri poterit ob incuriam nutricis, aliquo ictu, uel casu, uel alio modo, in nutriendo, uel capite panis inuoluendo, ultra modum stringentibus, uel ledentibus, unde commissuræ aperiuntur, & exprimitur aquositas illa, quæ
in

in cerebro uiget ad exteriora cranei inter cutem, & cranium,
 & sic caput inflatur. Signa satis innotescunt; inflatio enim
 cutis capitis adeo extenditur, ut uidere ultra ipsam aquam
 possimus, & grauitas extra craneum sentitur, quam infans
 facile explicaret, si uerbis exprimere posset, & facile tactui ce-
 dit inflatio ipsa, infantis assiduus eiulatus, & uigilie. Obser-
 uandum uero est, ne infans ipse agrotus spasmodum incidat,
 mortem enim portendit. *Victus ratio* nutrici instituat, *VICTUS*
 hoc pacto, aer eligatur uergens ad siccum, & calidum, & si
 opus fuerit cum igne, et odoribus in cubiculo alteretur, exer-
 ceat se quotidie mane, & uespere horam unam ante cibum,
 & frictionibus indulgeat, caput suum, & pariter caput in-
 fantis petinet, uentrem ab excrementis euacuet, uel sponte,
 uel arte, uigilie sint longiores solito, somni breuiores; & post
 cibum, diurnum somnum omnino euitet, utatur cibis boni
 succi, & facili concoctionis, exsiccantibus, asis, uel fixis, ue-
 luti sunt carnes columborum, & omnium auium terrestrium,
 uitulorum, & hedorum. Panem biscoctum cum semini-
 bus anisorum, & pauco sale subactum comedat. Vinum
 paucarum uirium bibat, sed satis maturum, & sitim toleret,
 parum bibendo. Euitet fructus omnes, præter nuces, amyg-
 dalas, & auellanas, & etiam omnia olera, præter saluiam,
 maioranam, & ocimum. Euitet legumina, & omnia fla-
 tuosa, unctiosa, & humida. Indicatio istius curationis duo
 modis perficitur, uno cum localibus exterius adhibitis ad
 caput infantis, altero incisione per chirurgiam; quæ applican-
 tur exterius, debent habere facultatem exsiccandi humidi-
 tatem, & cerebrum corroborandi ueluti, *R. olei chamæme-
 lini*

SIGNA.

PROGNO-
STICA.VICTUS
RATIOMEDICA-
MENT.
RATIO.

lini, de lilio, an. ꝑ. ij. succi maioranae, drac. iij. pulueris thuris, sulphuris an. ꝑ. s. misce, & bis in die, manè, & serò, caput infantis calide inunge; postea pannum ex lana calidum superpone, & per dies quinque quotidie inungatur; Deinde urgente morbo applicetur hoc cataplasma; R. styracis, olibani, sarcocollae, gummi arabici an. ꝑ. i. liquefiant in uino albo styptico q. s. deinde adde farinae fœnigræci, fabarum, seminum lini an. ꝑ. i. olei anethini ꝑ. iij. misce, & s. a. fiat cataplasma, quod super linteolum extensum superponatur capiti, & ligetur. Vel alio modo R. pulueris florum chamæmeli, thymi, calamenti, origani, serpilli, gallarum cupressi an. drac. ij. nucis muscatae, gariophylorum, cinnamomi, croci, corticum citri, macis an. ꝑ. s. cere liquefactæ ꝑ. iij. succi maioranae ꝑ. ij. misce; s. a. & fiat emplastrum, & calidum applicetur; sternutamenta etiam præstant, uel cum puluere seminis sinapis, aut piperis, uel cum puluere ranunculi, aut hellebori albi, uel cyclamini, moderatè in naribus infusis. Per chirurgiã uerò aqua ipsa extrahi debet, hoc pacto; In primis in ipso infante, uentre exonerato, uel adhibito suppositoio, uel clystere communi, fiat incisio cutis capitis in ea parte, uel secundum latitudinem, uel longitudinem, ubi magis propendet materia, ut facilius exeat; nam ad quem locum uergit natura, eo ducere, & educere humorem noxium, conuenit. Verùm cum sit incisio ipsa, omni diligentia illud attendendum est, nè semel uno, & eodem tempore, tota aqua ipsa extrahatur. Etenim simul cum ipsa exeunt spiritus uitales, & uires resoluuntur. Propterea paulatim, duorum, uel trium dierum interuallo, euacuanda est. Et statim post incisionem, panniculi inferius

Gal. lib. r.
aphor. 21.

ferius descripto linimento infusi ponantur supra ipsam incisionem, R. olei rosati completi, chamæmelini, uini nigri styptici an. ꝑ. unc. ij. omnia bene simul misceantur, & utere. Vel R. olei rosati omphacini, olei hyperici an. ꝑ. unc. ij. misce, & cum ligatura satis forti, & stricta, caput post incisionem, ligetur, & sic procedatur usq. ad consolidationem, et perfectam resolutionem morbi; Et si opus fuerit, in dictis oleis addantur pulueris myrrhæ, & thuris q. s. quoniam exsiccant; Extrahitur etiam alio modo aqua ipsa, admouendo moderatè caustica medicamenta ad occipitium, uel ad sinciput, secundum exigentiam loci affecti, & si in incisione caro nimis tardare uideatur eius generationem, os eius leniter radatur.

DE INFLATIONE CAPITIS AB AQUA
INTRA CRANIUM.

CAP. XII.

CONGREGATIO aque, ut dicunt latini intra cranium, & Græci νεροειδὲς ἐν τῷ κρανίῳ causam trahit, aliquando à positura infantis in utero matris, ex qua cum caput propendeat, & omne graue deorsum tendat, substantia illa aquea ex suppressione menstruum retenta, facile ad ipsum caput defluit, & ibi facile retinetur, cum ob capacitatem ipsius loci affecti, tum etiam propter naturam ipsius cerebri humidam, & augetur propter malam uictus rationem matris humidam præteritam, seu uaporosam, dum in utero ferabatur infans. SIGNA

M 2 nobis

DESCR.
PTIO
MORB.

CAUSA

Anic. lib. 3.
trac.
cap. 11.

VICTIVS
RATIO.

RATIO
MEDICA-
MEN.

nobis innotescunt propter tumorem, quia non adeo magnus est, ut quod extra cranium est, & uigilias, et ploratus, & grauedinem, quæ sentitur interius, et quia oculi claudi non possunt, assidue lachrymantes, intuentesque, aperti quasi semper in unum locum. Propterea hic morbus difficulter suscipit curationem, & periculum mortis imminet, tum propter cerebri uiciniam, tum propter infantis uirium imbecillitatem. Quamobrem indicatio istius curationis, superat humani ingenij uires, & potestatem hominis, nihilominus exsiccationibus, calefactionibus, & cerebrum corroborantibus perficitur. Quapropter uictus ratio conuenit, quæ præcedenti capitulo descripta est. Medicamentorum uero remedia supra caput, & infra aures, & nares applicanda sunt, ueluti R. limaciarum cum testis earum numero 30. maiorane M. i. contundantur omnia simul, postea adde pulueris camphoræ, croci an. drac. s. & cum oleo chamæmelino q. s. misce, & f. emplastrum, & calidum capiti apponatur, & non remoueatur, donec per se cadat, deinde R. pulueris sulphuris, thuris an. drac. i. pulueris sagapeni, euforbiij an. scrup. s. olei chamæmelini amygd. amararum, de behen, de lilio an. drac. s. misce omnia simul, & quotidie mane semel tantum, tres, uel quatuor guttæ istius liquoris ad summum imponantur auribus. Postea R. pulueris nucis myristicæ, quam muscatam uocant, charyophylorum an. scrup. i. pulueris cubearum, caphoræ, radicis acori, corticis thuris an. drac. s. aquæ maioranæ, absinthij an. drac. iij. misce, et postea quadam penna in utranque partem narium immissa insuffletur, corroborando sæpe cerebrum odoribus optimis, ueluti musco, ambræ, & camphoræ, & eo modo perseueretur quotidie, usque

usq; ad resolutionem materie, cuius si spacio dierum quindecim, uel uiginti, non fiat ipsa resolutio, tunc ad incisionem, & perforationem ossis cranei deueniendum erit. & in hoc adhibenda est per peritum chirurgicum maxima diligentia, in facienda perforatione, in ea parte, in qua sepius caput inclinare uideatur; Et cum facta fuerit perforatio, cauendum est, ne aeris frigiditas, uel humiditas caput infantis ledat, immò semper calidum conseruandum est, & aqua post perforationem extrahi debet, paulatim pluribus uicibus, ne uirtus infantis facile succumbat, & cum panniculis madefactis in oleo chamemelino, & melle rosato super incisionem, & perforationem positus curetur, donec tota aqua extracta fuerit, postea ad consolidationem incisionis, secundum precepta artis deueniendum erit.

DE INFLATIONE CAPITIS A FLATU.

CAP. XIII.

INFLATIO Capitis à flatu, ut dicunt Latini, & Græci DEFINIT. MORBI.
 κεφαλῆς ἐμφυσία, est affectio, quæ ut tympanites in uentre à spiritu flatuoso generatur, ita & ipsa, uel à mala lactis nutriticis, uel à loci, uel ab aeris ambientis qualitate præterita, fit. Spiritus enim flatuosus sub cute aliquando, interdum sub membranis ossa, uel musculos ambientibus, collectus inflationem producit. Etenim dum calor imbecillis est, sub multa humiditate cruda, & uiscida contentus, & suppressus, cum exsuperare eum nequeat, propter eius imbecillitatem, suturas infringit, dilatatq; & foras erumpit. Propterea inflatio CAUSAE.
Paul. cgin. lib. 4. cap. 28.

Auic. lib. 3.
P. 1. trac. 3. c.
II.

PROGNO-
STICA.
VI CTVS
RATIO

Paul. lib. 4.
cap. 28.
RATIO
MEDICA-
MEN.

tio ipsius capitis, uigilie, dolores, & fletus præter consuetudi-
nem sunt istius ægritudinis signa. Verum si alui fluor super-
uenerit malum, ita & febris; Propterea timendum est, &
tempestiue ad curandum deueniendum. Victus ratio institua-
tur nutriti, quemadmodum instituta est in capite de inflatio-
ne ab aqua extra cranium, & si quid iniungendum est, mea
quidem sententia, tantum obsonia, & fercula parari debent
cum pipere parumper fracto, uel cinamomo, origano, apio, sal-
uia, fœniculo, cymino, & similibus. Indicatio autem curatio-
nis perficitur, ijs, quæ raritatem ipsius cutis capitis inducere,
uel crasfiorem spiritum extenuare ualent; ueluti R. olei cha-
mæmelini lib. s. seminum rutæ, apij, anisorum, cymini an. dr.
iij. bulliant omnia simul, postea panniculos madefactos ipso
oleo capiti superpone. Deinde R. origani castorei, cymini con-
triti an. grana i. lactis nutritici q. s. ad dissoluendum misce,
& infanti tribue, Et in auribus oleum de been, amygdalarum
amararum, & anethinum an. partes æquales infunde quoti-
diè manè, & serò. In nares uerò aquam maioranæ immitte,
cataplasma quoque præscriptum in capite ab aqua extra cra-
nium apponito; & sic perseverato usque ad resolutionem ipsius
flatus.

DE TERRIBILI SOMNO.

CAP. XIII.

DESCRIPT.
MORB.

Auic. lib. 1. F.
3. doc. 1. c.
circa finem.

ACCIDIT aliquando in infantibus dormientibus affe-
ctio quedam quæ à latinis dicitur terribilis somnus, & à
Græcis νεφροσπασμος, uel νευροσπασμος & causa istius
mor

morbi, est nimia repletio lactis, aut cibi, in uentriculo facta, & ijs infantibus praesertim, qui sunt natura edaciores, quando loca ad uentriculum pertinentia, sensu quidem uigeant, sed imbecilla existant, cibus uero corrumpitur. Nos si quidem obseruauimus non in infantibus solum, sed etiam in aetate prouectis, terribiles fieri per somnos imaginationes. Signa nota sunt in somno; exterrfacti enim sine mora in pauorem, & clamorem aliquando incidunt. In uigilia uero calor praeter naturam in stomacho accumulatur, & ex ore infantis odor foetidus exire percipitur. Quod si hoc uitium perseveret periculum est, ne incidat in epilepsiam. Indicatio uero istius morbi perficitur, nutrice exhibendo melioris succi, & facilioris concoctionis solito, cibum. Et lac infanti in minori quantitate solito, prohibendo, cum ipse infans habet repletionem lactis in stomacho, ne dormiat quousque lac descendat, nec non quotidie exhibendo infanti ipsi, ieiuno stomacho, mellis puri, & in melius despumati, per tres dies continuos, cocleare semis pro qualibet uice, Abstergit enim mel stomachum à lacte, & expellit ad exteriora. Praeterea si opus fuerit, aluo non deiciente, fiant suppositoria ex simplici melle in principio, postea adde salis gemmae q.s. & iniiciantur, quoniam ad inferiora lac corruptum trahunt.

CAUSA.

Gal. lib. 1. 2.
phor. 24. in
comm.

SIGNA.

VICTVS
RATIO.

Auic. ibidem

CAUSA

SIGNA

RATIO

RATIO

D E V I G I L I I S.

CAP. XV.

ETSI modum et rationem de somno infantibus conciliando, capite proprio, libro secundo huiusce artis, abunde docuimus; nihilomi

Hipp. lib. 7.
Aphor. 67.
Gal. lib. 3.
Aphor. 24.

DESCR.
PTIO
MORB.

CAUSA.

SIGNA.

PROGNO.
STICA.

VICTVS
RATIO.

MEDICAM.
RATIO.
Auc. lib. 1.
F. 3. doc. 1. c.
3.

hilominus, quia ipsis infantibus insuetæ uigiliæ ad eò intensæ
accidunt, ut nec positio papillæ mamillarum in ore ipsorum,
nec motus, seu agitatio in cunis, nec uocis modulatio, nec inuo-
lucrum exquisita mundities inuent, & tollant uigilias ip-
sas, quia omninò modum excedunt, & præter naturam
sunt, & rationem morbi assequi uidentur. Somnus enim,
& uigiliæ utraq; modum excedentia morbus. Vi-
giliæ uerò haud quaquàm ipsis sunt assuetæ, ut qui maiori par-
te temporis dormiant, nisi forte ob ipsam passionem fieri in-
fantibus uigilias opinemur, quoniam somni abundantia ipsis
maximè secundum naturam inest. Verum quia affectio ip-
sa diurno, & nocturno tempore perseverat, latino potius excu-
biæ, quàm uigiliæ, & græco sermone *κακνυξιδες* uocantur, &
originem trahunt à nimia copia lactis, in uentriculo sumpti,
cum nimia etiam assumendi auiditate. Quapropter stoma-
chus oppressus, ita, ut digerere, & concoquere non possit, trans-
mittit uapores crudos ad caput, qui uigilias, & pauores prouo-
cant. Signa manifesta sunt, uigiliæ scilicet, & ploratus; Et
quia in longis uigilijs biliosior redditur sanguis, & magis exsic-
catur corpus. Propterea timendum de febre hectica. At
igitur eligatur obscurus, potius ad calidum, & humidum, quàm
ad siccum, & frigidum uergens. Nutrix utatur in cibo ijs,
quæ somnum inducunt, ueluti lactuca, summitatibus papa-
ueris albi, & seminibus, & decoctionibus earum, et similibus,
& uescatur melioris succi, & facilioris concoctionis cibus.
Deinde, morbo perseverante, si opus fuerit, R. corticum papa-
ueris albi subtiliter cōtriti, unguenti populeonis an. drac. ij. olei
rosati, lactis nutricis an. q. s. misce, & s. a. f. linimentum,
& ex

Ex eo circa tempora, frontem, & commissuram coronalē
 infanti inūge, uel R pulueris subtilissimi papaueris albi, amo
 mi, aloes an. drac. ij. olei de lactuca, papauerini, an. q. s. ad dis
 soluendum, & incorporandum misce, et s. a. fiat linimentum,
 & locis prædictis inunge. Quidam uerò etiā exhibent opia
 ta, prout de requie nicolai scrup. i. dissolutum cum lacte nu
 tricis, sed animaduertant studiosi, quod in omnibus homini
 bus humidum cerebrum est, at in infantibus humidissimū;
 propterea periculum est, ne exhibendo eis opiata, incurrant in
 epilepsiam, uel apoplexiam. Igitur melius, uel tutius est, ut
 nutrix bene regatur, alterando lac frigidis, & humidis, &
 idem pro cibo exhibendo ipsi infanti tanta quantitate, quan
 tam stomachus ferre possit, & concoquere, inungendo, ut su
 pra statutum est, quoniam sic tuto, & incunde curabitur.

D E E P I L E P S I A.

C A P. X V I.

SI infanti lac sugenti, detentio repentina mentis, & sen
 suum omnium contigerit, morbus ille, latine dicitur comi
 tialis, seu regius, Græcè autem *ἑπιδεινία*, cuius causa duplex
 est, uel ex intemperie ingenita cerebri frigida, & humida;
 Epilepsia enim plurimum accidit pueris ob eorum humidita
 tes, uel ex aliqua externa, & accidentali causa, ueluti ex ca
 su, & ab humore frigido, & crasso, à mala uictus ratione
 præterita, genito. Signa sunt mentis detentio repentina, ut
 dictum est supra, sine sensuum motu; cum spuma ab ore pro
 fluente; Et quibuscumq; morbi comitiales fiunt, ante puberta
 tem,

DEFINIT.
 MORBI.
 CAUSA.
 Auic. lib. 3.
 trac. 5. F. 1.
 cap. 8.

Gal. lib. 2. a.
 phor. 45. in
 comm.

SIGNA.

Hip. lib. 5.
 aphor. 45.

PROGNO-
STICA.

VICTVS
RATIO.

Hip.lib.2.a.
phor.45.

TRINITAS
JEROM
CAVAC
ARND
H. 11
11. 11
11. 11
11. 11

MEDICA-
MEN.
RATIO

ANOT

11. 11
11. 11
11. 11
11. 11

tem, mutationem accipiunt; quibuscunq; autē uigesimo quin-
to anno sunt commoriuntur. Propterea in infantibus, si re-
cte curentur, bene est sperandum. Vnde aer in primis om-
nino de uno in alium locum mutetur, & mutatio fiat ad sic-
cum, & calidum, ut ipsius Hip. doctrinam obseruemus, di-
centem. Quicunq; iuuenes morbo comitiali laborant, muta-
tione maxime atatis, & temporum, & locorum, & victuū
quoq; liberantur. Nutrix igitur utatur cibo melioris suc-
ci, & facilis concoctionis, in quo comedere inter olera po-
terit betonicam, boraginem, saluiam, maioranam, petro-
selinum, & fœniculum, & flores betonicæ, boragi-
nis, & saluie, & semina pœoniæ; inter aromata nuces mu-
scatas, gariophyllos, zingiberum, cardamomum; inter fru-
ctus pyra cocta, amygdalas, & auellanas, & mala cydonia.
Comedat carnes uitulorum, hædorum, & auium terrestriu,
ut perdicum, turdorum, alaudarum, phasianorum, et similia;
comedat panem bene fermentatum, & satis coctum; Bibat
aquam mellis, cum saluia decoctam; Euitet omnia alia ole-
ra, et uinū, et acria, et caseosa, lacticinia, alliu, raphanū, porrū,
cæpā, legumina, cibos ex pasta confectos, carnes bubulas, ouil-
las, & suillas, & pisces omnes, non comedat ante digestionē,
& fugiat cruditates, tā in ipsa nutrice, quā in infante; Et
animaduertendū est, ne lac uitiatum sit, quod curari debet, se-
cundū eius uitiū, eo modo, quo, suo loco declaratum est, in pri-
mo libro istius artis, qui legendus est scire uolenti. Infans uerò,
ut indicatio istius curationis obseruetur, dum est in paroxys-
mo excitetur suffumigijs ex plurimis, uel ex ruta, uel ex gal-
bano, uel assa fœtida, uel fricationibus. Postea tēpore quie-
tis,

ris; quotidie, mane, ieiuno stomacho ei exhibeatur scrup. s.
 istius electuarij, uel etiam scrup. i secundum ætatis fortitu-
 dinem ipsius infantis; deinde statim admoueaturs ipse infans
 mammillis nutricis, & earum papilla in ore, eius ponatur, ut
 simul cum lacte, deglutiat ipsum electuarium; quod sic con-
 ficito. R. granorum pæoniæ, subtilissimè contritorum, pulue-
 ris cardamomi an. scrup. s. nucis myristicæ, quam muscatam
 uocant, mithridatici electi drac. ij. mellis optimè despumati,
 parum misce, & fiat electuarium; postea super commissurâ
 coronalem ponatur aliquantulum istius pulueris; R. seminū
 pæoniæ scrup. iij. nucis myristicæ, cardamomi, gariophyllo-
 rum an. scrup. i. rosarum rubearum, coralliorum rubeorum,
 myrtillorum an. drag. i. misce & fiat puluis subtilissimus, &
 renouetur super caput infantis, tertio quoq; die, & quando se-
 cundus ponitur puluis, remoueaturs primus. Vel R. olei sesa-
 mini ꝑnc. i. s. sacchari candidissimi ꝑnc. i. contriti misce,
 quotidie sæpe post somnum de eo, ad lambendum, præbe co-
 cleare unum, nec non post balneum, & fricationes, manè quo-
 tidie corpus ipsius infantis inungatur oleo chamæmelino ca-
 lido. Præterea Albertus Magnus laudat smaragdum, col-
 lo alligari ad arcendum proprietate occulta comitalem mor-
 bum. Laudo etiam ut collo suspendatur radix pæoniæ;
 nam de ipsa loquens Gal. inquit; Equidem uidi puel-
 lum quandoq; octo totis mensibus morbo comitali li-
 berum, ex quo hanc radicem gestauit, ac postea fortè
 fortuna cūm, quod à collo suspensum erat, decidisset,
 protinus denuò conuulsione correptum, rursusq; suspen-
 so in locum illius alio inculpate postea egisse, porro
 N 2 uisum

DEFINIT.
MORB.

Gal. lib. 6.
de diff. feb.
cap. 2.
CASA.

ANON.

Alb. Mag.
de minerali-
bus lib. 2.
trac. 2. cap.
17.
Gal. lib. 6.
de simpl. med.
fac. cap. de
glycissida.

2707
V. 1707

1707

uisum est mihi satius esse rursum, id collo detrudere, certioris experientie gratia, id cum fecissem, ac puer iterum esset convulsus, magnam recentis radicis partem ex collo eius suspendimus, ac deinceps prorsum sanus effectus est puer, nec postea convulsus est.

DE PARALYSIS.

CAP. XVII.

DEFINIT.
MORB.

AFFECTVS ille, qui motum voluntarium, & sensum in aliqua corporis parte, non autem in totum offendit, & impedit, & hoc consentientibus, & patientibus musculis, & nervis; A Latinis dicitur nervorum resolutio, & Gre-

Gal. lib. de
atra bile c. 5
circa finem.
CAUSA.

SIGNA.

PROGNO-
STICA.Antic. lib. 3.
F. 2. cap. de
para.VICTVS
RATIO.

RATIO

ce *παράλυσις*, & causa, ut plurimum in infantibus est humor lentus, & crassus resoluens nervos, & aliquando accidit propter casum ex compressione cerebri, & ex forti ligatura, uel ex aliqua percussione, uel contusione. Verum ubi sensus, & motus voluntarius impeditur, & urina (quæ naturaliter ad lactis proprietatem trahit) ut plurimum viridis, & tenuis, cruda, et pellucida percipitur, sunt huius ægitudinis manifesta signa. Et si paralysis citò non curetur, & annu pertransit, contrahitur habitus morbi, & ac proinde inmedicabilis; Et si membrum paralyticum extenuetur, aut minoretur, malum, quia non nutritur; superueniente uerò febre, aut tremore, bonum quia tunc fit expulsio, & consumptio, seu resolutio materie peccantis. Victus ratio statuenda est, eo modo, quo instituta est in capite precedenti, de epilepsia, cum cibis assis, aridisq. Mox nutrix sumat quotidie manè syrupum

rupum istum, per dies septem continuos. R. oximellis simpli
cis, mellis rosati colati, syrupi de betonica an. ꝑnc. s. aquarum
betonicae, saluiae an. ꝑnc. s. misce pro syrupo; deinde post syru-
posumat pilulas de agarico, Mesue scrup. iij. cum syrupo de
stachade reformatas. Infanti autem ante balneum, quotidie
mane iuncturae paralyticae inungantur ex oleis de costo, &
de castoreo, & exhibeatur ei etiam scrup. s. pro qualibet uice,
quotidie post balneum, per dies tres cōtinuos, & quinq; si opus
fuerit, istius electuarij, cum lacte, eo modo, quo descriptum
est, precedenti capite, in sermone de morbo comitiali. R. pul-
ueris mentastri, rosarum, cinamomi, mastice, mei, phu, seu ua-
lerianae, arameos, doronici, zedoariae, gariophyllorum an. scrup. i.
sandalorum, ligni aloes an. drac. i. misce, & cum melle opti-
mē despumato q. s. fiat s. a. electuarium; Nec non ablutio
crurum infantis ex lixiuio decocto cum baccis lauri, & gra-
nis peoniae confert.

MEDICA-
MEN.
AD
PIL.
160
161
162

D E C O N V U L S I O N E.

C A P. XVIII.

Cum Nervi, & musculorum citrà uoluntatem, uel
in toto corpore, uel in parte, ad suam originem fit contra-
ctio, seu retractio, morbus ille à Latinis conuulsio uocatur, et
à Græcis σπασμος, & tres sunt species conuulsionum, quæ
græco sermone dicuntur σπασμοι, una idest tensio ad po-
steriora εμμεσμοι, altera idest tensio ad anteriora; & ter-
tia τετανος, idest equalis tensio. Et quia conuulsiones fa-
cile infantibus accidunt, & præcipue ijs, qui iam dentire in-
cipiunt;

MOR. DE-
FINIT.
Gal. lib. 4.
aphor. 57. in
comm.

Hip. lib. 3. a-
phor. 25.
Gal. ibidem
in comm.

CAUSAE.
Gal. lib. 4.
aphor. 57. in
comm.

SIGNA.

Gal. lib. 3.
rhet. 3. com.

62

Gal. lib. 3.
prognost.
com. 34.

Gal. lib. 3.
prognost.
com. 34.

cipiunt; Propterea de ea agere operae pretium est, quæ originem, & causam, uel à repletionem, uel ab inanitione, trahit; omnes enim conuulsiones secundum ipsum Hip. fiunt, uel ex repletionem, uel euacuationem partium, uidelicet nervosarum, quæ admodum chordis sæpè rumpi, ex repletionem contingit, & ex inanitionem propter siccitatem; ueluti si ad ignem nervosa corpora admoveantur, uiolenter exsiccantur, & contrahuntur, ita & nervi humani euenire solet. Verum ea conuulsio, quæ in infantibus oritur, ob repletionem excitatur, uel ex deprauatione concoctionis, quæ tum ex dolore, & putrefactione dentium, tum ex nimia attractione lactis ad nutritionem generatur, uel etiam ex imbecillitate nervorum, quæ humorum redundantiam facile trahit, & illis sæpè contigit corpus crassum, & humidum, & dura alui. Propterea facile conuulsionibus capiuntur. Signa sunt ista; si tensio erit ad posteriora scapulis, caput adnectere uidebitur; si ad anteriora, in hoc, collum in anteriorem trahitur, & in posteriore partem trahi non potest; si ab equalitate, collum, & malæ recte contrahuntur, & dentes utrinque herere apparebunt, adeo ut neque annuere, neque renuere ceruix possit; sed immobilis cum reliquo corpore existat. Si à siccitate, uel inanitione fiat conuulsio, signa sunt macies totius corporis, uel aliqua purgatio uiolenta præterita, conuulsiones enim ex inanitione, post sudores multos, uel uomitus, uel deiectiones, uel sanguinis eruptiones, uel inediam, uel uigilias, uel motiones tum multas, tum uehementes fiunt. Nec non potissimum conuulsiones futuræ cognoscuntur, si partes in uultu peruertantur, aut dentes strideant, aut oculi crebro moveantur, ac peruertantur,

tur, sed in pueris sufficit, si tantummodo uigilent, si admodum metuant, si mente lugeant, ac aluus non deiciat. *Prædicendum uerò est, infantes à conuulsione sicca non facile corripì, propter abundantiam humiditatis, & si ab ipsa capiuntur, facile curantur, propter humiditatem, & facilitatem mutationis naturæ ad habitum. In febribus autem, letales sunt conuulsiones, non letales uerò, quæ febres antecedunt. Propterea in primis si conuulsio à repletione ortum ducit, aer eligatur uergens ad calidum, & siccum, uel à natura, uel ab arte, igne alteratus; nutrix fugiat animi perturbationes, otium, & quietem; Excerceat se bis in die secundum consuetudinem, manè, & serò ante cibum, aluus exoneranda est à fœcibus quotidie sponste, uel alternis diebus, arte, clystere communi. Somnus non æternus sit breuior solito, & fugiat diurnum post cibum, & uigilias superfluas, cibus deinde sit leuior solito, & caueat ab omni cibo frigido, unctuofo, & humido, & difficilis concoctionis, comedat panem bene fermentatum, & biscoctum, & carnes potius assatas, quàm elixas, uitulorum, hædorum, turdorum phasianorum, perdicum, & omnium auium terrestrium, & similia, bibat aquam cum melle coctam, & caueat à uino, inter olera comedere poterit mentam, saluiam, petroselinum, & caueat ab omnibus alijs oleribus; inter fructus mala cydonia comedat, & nuces, & auellanas; Et seruata indicatione morbi, quæ perficitur, si in ipsa nutrice erit humorum præcipuè humidorum, & frigidorum abundantia, & fiat eorum purgatio hoc pacto, per*

PROGNOSTICA.

Gal. lib. 4. aphor. 57. in comm.

VICTVS RATIO

MEDICAM. RATIO.

septem

septem dies continuos, sumat inferius scriptum syrupum, R. syrupi de stechade, mellis rosati colati, oximellis simplicis, an. ꝛnc. s. aquarum saluæ, maioranæ an. ꝛnc. i. s. misce pro syrupo, deinde post assumptionem syruporum, statim in die sequenti manè per horas quatuor ante cibum, capiat infra scriptas pilulas, R. pilularum ex agarico, mesue, scrup. iij. misce, & cum syrupo de stechade reformatur pilulæ ꝛ. & in aurentur, & in die, quo sumit pilulas ipsas, alia nutrix lactet infan-tem. Et ipse infans balneetur in mane, & præcipue cū parte conuulsa, antequam lactet, ex aqua calida, decocta cum helitropio; mox post ablutionem, irino oleo, aut cyprino, aut sicyonio calido inungatur affecta pars. Vel etiam alio modo, cum pinguedine ceruina calida, aut ursina, aut uulpina inungatur; Vel alio modo, R. olei moschellini ꝛnc. s. butyri dr. ij. terebinthinæ ceræ an. ꝛnc. s. pulueris mastiches, styracis, mirrhe an. drac. iij. misce, & omnia in mortario bene agitentur, & s. a. f. linimentum. Verum si conuulsio prouenerit à siccitate, uel inanitione tunc aer debet potius uergere ad humidū, & temperatè calidum, quàm ad siccum, & frigidum; Et uictus ratio in omnibus sex rebus non naturalibus, eo modo institui debet, & breuiter indicatio curationis uniuersa in humectando, & restaurando infan-tem consistit, Et si nutrix uel paucum, uel uitiatum lac habet, si fieri possit, alia lactet infan-tem; Mutatio enim ipsius lactis in isto casu mirum in modum confert. Sin autem nutrix curetur, & ei succurratur, secundum qualitatem indigentia, prout à nobis ostensum est, primo libro huiusce artis, ad quem se referat. Mox infans quotidie balneetur ex lacte uaccino, aut ouillo tepido, aut cū aqua

aqua decocta cum folijs salicis, ordeo, uiolis, & rosis, & in ipsum balneum mora sit brevis, propter debilitatem uirtutis, et statim post balneum membra conuulsa ex oleo rosaceo, aut amygdalarum dulcium liniatur, ne humiditas impressa exalet, & hoc continetur, donec sanitas recuperetur.

DE OCULORVM SUFFUSIONE.

CAP. XVIII.

OCULORVM affectio illa, quæ in infantibus, latino sermone, suffusio uocatur, & græcè γλαυκωμα dicitur, nihil aliud est, quam crystallini humoris in casum colorem mutatio, & morbus ipse infantibus accidit, ob oculorum eorum imbecillitatem, respectu aliarum ætatum, duobus modis, uno, ex abundantia, & uariatione humorum, in eis contentorum, & adhuc concoctione carentium, et tunc albescent oculi ipsi, color enim uariatur, ex uariatione humorum, & humores uariantur de ætate in ætatem. Quapropter in infantibus, crescente concoctione, oculi uirescunt, & glauci fiunt, sicut plantæ, nam in principio cum nascitur non est apparentis tinctura; immò declinat ad albedinem; deinde ipsa cum digestionem fit uiridis, & propter hanc causam, sunt oculi infantium glauci, & uarij, & huius quidem glauco fit secundum humiditatem; Altero modo, ex siccitate immodica provenit, humiditatem ipsorum oculorum exsiccante, et in tenebrioso colore oculos ipsos uertente, sed prout testatur Hip. Glauco à siccitate proveniens, in senioribus, ut plurimum, accidit; & hoc propter immodicam eorum siccitatem. Verum glauco, O quæ

Aetius lib. 7.
cap. 51.
DEFINIT.
MORB.

Aetius lib. 3.
P. 3. tr. 1. cap.
34.

CAUSA.

Hip. lib. 3. a.
phor. 31.

ALIAE
CAUSAE.

SIGNA.

PROGNO-
STICA.
Aetius ibid.VICTVS
RATIO.Aet. lib. 7. de
resol. ocul.
cap. 1.MEDICA.
RATIO.

quæ à uarietate humorum, & redundantia in infantibus fit, ab aliqua ægritudine præterita, uel à mala uictus ratione, uel ab immodico fletu excitatur, cuius signa sunt albedo, aut uiriditas, aut color glaucus in oculo, & difficultas in uisu. Prædicere autem licet glaucedinem ex siccitate provenientem, incurabilem esse. Aliam uerò à redundantia, & uarietate humorum, de qua nunc scribere statuiamus in principio curationem suscipere. Victus ratio igitur instituatur, ad calidum, & siccum uergens, eo modo, quo in capite, de epilepsia, nutrice statutum est; Indicatio autem curationis perficitur, si in omnibus sex rebus non naturalibus, tam nutrix ipsa, quam infans caueant ab humidis, & frigidis, & in fœculis fœniculum, & post cibum etiam semina eius comedant discutit enim, et uisum roborat; Et si oculi infantis, solo oleo antiquo sublinantur. Pro uiribus deambulare, etiam lente fricare totum corpus infantis confert. Abstinerè à balneo per aliquot dies præstat infantem, ne augeatur humiditas. Præstat etiam ex experientia, adurere auellanam, & in puluerem redactam, cum oleo permiscere, & uerticem infantis inungere; & similiter pulvis corticum auellandarum confert. Vel fiat collyrium istud, R. acaciæ drac. i. pulueris gallarum scrup. i. misce, & cum aqua florum papaueris rufi q. s. fiat collyrium s. a. uel R. aloes drac. i. pompholygis lot. & dr. s. aquarum eufragiæ, rosarum, fœniculi an. ꝑnc. i. misce, & ex eo fiat destillatio in oculis, nam ex eo etiam sæpè lippitudinem sanauit; testis est IOHANNES FRATA Iuuenis nobilis Veronensis, lepidis moribus præditus, & musis amicus, qui postquàm in Gymnasio ticinensi lippitudine correptus fuisset

set, & Veronā cōualeſcēdi causa rediſſet, hoc ſolo collirio, poſt
debitā totius corporis purgationē, à me curatus fœliciter con-
ualuit; cōfert etiam ſuccus bengi, & ſuccus corticum grana-
torum.

D E S T R A B I S M O.

C A P. X X.

QUANDO Infantium oculi, cernere uolentes, distorti
apparent, uel prout dicitur, in obliquum, detorq uetur,
græco ſermone, uocatur hæc affectio *στραβισμος*, & à Lati-
nis *strabismus*; ij uerò qui habent oculos distortos, græcè di-
cuntur *στραβος ωσαβλωτες*, & affectio ipſa modò ab hu-
miditate, modò à ſiccitate muſculorum bulbum mouērium,
generatur. Signa, ſi ab humiditate oriatur affectio, erunt ca-
pioſa, narium, oculorum, & palati deſtillatio, et durities alui,
ſi à ſiccitate, ut à febre, uel cōuulſione, aut epilepſia præterita,
uel præſentanea, uel ab aliqua a duſtione faciei, prout in qua-
dam filia mea unius anni euenit, quæ igne, caſu facie combu-
ſta, per aliquot dies, poſt ſanationem, cum ſtrabiſmo, uel diſtor-
tione oculorum aſpiciebat. quæ poſteà oleo tantummodò ro-
faceo emollita, aliquoties fœliciter conualuit. Strabiſmus au-
tem, ſeu ſtraboſitas, quæ eſt à generatione non ſanatur, niſi in
habitu corporis infantis ualde humido; Et ſi recens eſt facile
curatur; ſi eſt ab humiditate uictus ratio in omnibus ſex re-
bus non naturalibus inſtituatur, potius uergens ad calidum,
et ſiccum, quā ad frigidum, & humidū, unde ſumitur iſtius
morbi indicatio: frigidum enim inimicum eſt neruis. Mox

MORB.
DESCRIP-
TIOCAUSAE.
Paul. lib. 3. c.
de ocularijs
22
Auic. lib. 3.
F. 1. tract. 2.
cap. 28.
SIGNA.Aui. ibidem
PROGNOS-
TICA.VICTVS
RATIO.RATIO
MEDICA-
MEN.

O 2 nutri

nutrici per horas quatuor ante cibum exhibeatur pilule istae.
 R. pilularum cochiarum, agarici preparati an. scrup. ij. mi-
 sce, & cum melle rosato reformatur pilule v. & in auren-
 tur. Die uero sequenti oculi infantis fomententur ex decoctio-
 ne rerum, & herbarum anodynarum, cum spongia, deinde inun-
 gantur oleo chamæmelino calido, simul cum paucis croceo mi-
 sto. Si uero à siccitate provenit, contrario modo indicatio nos
 monet, cum humidis enim, & calefacientibus moderate in-
 stituatur victus ratio; Si ab aliqua aegritudine per consensum,
 ueluti à conuulsione suboritur strabismus, tunc animadu-
 rant studiosi, quod ipsa aegritudine soluta, sanabitur etiam stra-
 bismus ipse. Et si per adustionem oleo rosaceo tantummodo,
 uel è luteis ouorum illinendæ sunt partes oculorum, & sanabi-
 tur. Verum si à generatione erit strabismus, tunc transfera-
 tur infans quotidie in locum obscurum, in quo accendatur lu-
 cerna, & ponatur in parte opposita strabismi, adeo ut infans
 laboret semper in eam cernendo. Prætereà ligetur filum ru-
 brum cum re, quæ opponatur parti strabismi, aut suspēdatur
 aliquid rubrum, apud tempus appositum, adeo ut faciliter ui-
 deat illud, uel apponatur larua, seu persona fronti ipsius in-
 fantis, adeo ut recte per eam aspiciat. Ad punctionem autē,
 & ardorem oculorum. R. albuminis unius oui, aquæ rosaceæ,
 olei rosacei, an. unc. i. misce, & omnia simul bene agitentur,
 & inunge, nec non albumen tantum oui, & aqua rosacea sola
 mirum in modum præstat.

DE PALPEBRARVM CRASSITIE, ET
PILORVM CASV. CAP. XXI.

Cum infantis præter naturam coopertura, seu palpebræ oculi crassescunt cum aliqua caliditate, & rubedine, casuq; pilorum, arabice id uocatur silac, & græco nomine dicitur *σιλακ* causa est humor crassus, & salsus, ptilosis enim palpebrarum est in callum indurata crassities rubēs, quā magna ex parte capillorum defluuium comitatur, & quandoq; accidit coopertura oculi infantis silac ex fletu, Nec noc silac quidem est crassities in palpebris proueniēs à materia grossa, mala, corrosiua, salsa, baurachia, propter quam rubet & fiūt palpebræ, & cadunt pili palpebrarum, & adducit ulcerationem partium, quibus fixi sunt pili palpebrarum, & sequitur eam corruptio oculi, & plurimum accidit successione ophthalmiæ, & quia hæc affectio inuenitur aliquandō recens, aliquandō inueterata. Propterea in infantibus non potest esse nisi recens. Igitur uictus ratio instituatutur nutrici ad siccum, et frigidum uergens, & calidum, & humidum fugiat, ut istius affectionis perficiatur indicatio: caueat à uino, ab oleribus, à leguminibus, à piscibus, ab aromatibus, à salsamentis, ab alijs, à capis, à porris, à flatuosis, à crassis, unctuosiss, & humidis: bibat aquam coctam cū seminibus coriandrorum; comedat panem benè fermentatum, & biscoctum, carnes assatas, uitulorum, pullorum, gallinaceorum, & auium terrestrium, excitationi incumbat; caueat à perturbationibus animi, & à somno diurno, post prandium, & alius quotidie deijciat, tam in ipsa, quàm in infante, uel sponte, uel arte, Et omni studio

OITAA

DESCR.

PTILO

MORB.

Auic. lib. 2. F.

3. doc. 1. c. 3.

CAUSA.

Paul. lib. 3. c.

de ocularijs.

22.

DEFINIT.

MORBI.

Auic. ibidem

Auic. lib. 3.

F. 3. tract. 3.

cap. 3.

STGNA.

PROGNO.

STICA.

VICTVS.

RATIO.

DESCR.

PTILO.

MORB.

CAUSA.

STGNA.

PROGNO.

STICA.

VICTVS.

RATIO.

DESCR.

PTILO.

MORB.

CAUSA.

STGNA.

PROGNO.

STICA.

RATIO
MEDICA-
MENT.
Auic. ibidem

Paul. lib. 3.
de ocularijs
cap. 22. par
te propria.

VICTVS
RATIO.

dio; & diligentia conuenit prohibere nè infans ploret, fricationibus incumbat, et caueat à balneo; Et si lac peccatum habet in crassitie, uel aliquo alio modo, curetur, secundum artem à nobis, in primo libro, explicatam. Infantis uerò palpebræ succus solani commendatur. Nec non palpebris ipsis, quotidie post fricationem infantis, renouetur; & applicetur hoc emplastrum R. lentium decoctarum cum aqua rosacea, pulueris porculacæ an. ꝑ. i. albuminis unius oui, olei rosacei q. s. ad incorporandum misce, & s. a. fiat emplastrum, & utere; Et si tumor in palpebris euenerit, cum aliquo dolore, tunc fomentationes calidæ, ex decoctione rerum, & herbarum anodynarum cum spongia, & inunctiones ex rosaceo tantummodo præstant.

DE PRURIGINE PALPEBRARVM.

CAP. XXII.

DESCR.
PT. MORB.

CAUSAE.

SIGNA.

Paul. lib. 3.
de ocularijs
cap. 22. par
te propria.

VICTVS
RATIO.

PALPEBRARVM Regioni infantis contingere solet etiam quidam pruritus, ueluti scabies, quæ græci $\psi\omicron\gamma\omicron\phi\omicron\lambda\mu\iota\alpha\tau$ uocant; qui morbus, ex falso, nitrosoq; humore ducit originem. Signa sunt pruritus, & scabies. Et prædicere conuenit, si pruritus, & scabies ipsa (prout in infantibus, ut plurimum contigit) in sanguine, uel pituita, uel bile flaua peccant, faciliorem curationem admittere, quàm ea, quæ ex commistione atrabiliarij humoris gignuntur. Victus ratio statuenda est cum humidis, & infrigidantibus; si pruritus ab humore falso, nitrosoq; causam trahit, à quo sumitur indicatio; unde

nutrix caueat à uino, ab omnibus oleribus, præter spinachiã, lactucam, & atriplicem, caueat ab allijs, cæpis, porris, raphanis, salsamentis, & ab aromatibus omnibus, à crassis, uiscosis, & digestionē duris; bibat aquam tum seminibus coriandrorum coctam, aut iura carniū; comedat panem benè subactum, fermentatum, & satis coctum, & carnes boni succi, & facili, concoctionis; exerceat se secundum consuetudinem; caueat à somno diurno, & à perturbationibus animi; alius deijciat quotidie, & infans balneetur post fricationes; deinde palpebris ipsis affectis fiant medicationes istæ. R. lenticulæ, & rosarum an. M. i. pulueris florum chamæmeli, parietariæ, rosarum an. drac. ij. aloes drac. i. uini dulcis albi q. s. ad incorporandum misce, & fiat cataplasma, & ad palpebras adhibe: Vel R. aloes, psylli, an. drac. i. s. & ligentur in panniculo, mox infundantur in aqua q. s. per noctem; deinde parum lento igne, simul calefiant, postea fiat fortis expressio, & coletur, de qua colatura tepida, mane, & sero, abluæ palpebras. Quod si lachrymæ inuoluntarie suboriantur, inunctione præmissa tolluntur, & constringuntur. Verum si pruritus prouenerit ab aliqua mitione, atrabiliarij humoris, uictus ratio in omnibus sex rebus non naturalibus instituatur ad calidum, & humidum uergens tantummodo, quoniam medicamentorum ratio præmissa conuenit.

TINCT.
MOR.
GALL.
comp. med.
siccoc. c.
CAVARE.

Am. lib. 1.
3. drac. 1.

ANOE
Paul. ibid.
MEDIC.
RATIO.

PROGNO.
STICA.

VI CTVS
RATIO.

D E

OITAT

ADIGEM

MENT.

DE DOLORE AURIUM.

CAP. XXII.

DEFINIT.
MORB.
Gal.lib.3.de
comp. med.
foc. loc. c.1.
CAUSAE.

Auic.lib.1.F
3.doc.1. c.3

SIGNA.
SIGNA
SIGNA

PROGNO-
STICA.

VICTVS
RATIO.

RATIO
MEDICA-
MEN.

AURIUM etiam dolor accidit infantibus aliquando, qui graeco nomine dicitur *ωταλγία*, & nihil aliud est, quàm tristis, at molesta auris sensatio, re de repente, ac uolenter simul, & uehementer imprimente facta, et generatur, aut à uentositate, aut ab humiditate, aut à frigidityte, aut ab apostemate, ueluti signa indicabunt, tùm ex loquela infantis, si loqui coeperit, tùm ut si à flatibus proueniet ab aurium sonitu, clarè, & tinnitu, & dolore tensiuo, non grauante, percipietur; Et si ab humiditate, à commotione interna indifinente, & dolore cum grauedine, & exitu ipsius humiditatis dignoscitur, & quia dolor est apud cerebrum, propterea statim succurrendum est, nè ex fluxione humorum ob doloris causam, ad locum affectum generatur apostema; nam eo in casu periculum mortis imminet. Propterea aer eligatur ad calidum, & siccum uergens; nutrix excercitationi incumbat; somnus si consuetudine breuior, caueat à diurno post cibum, & à perturbationibus animi; Aluus quotidie subducatur uel spontè, uel arte, tam in ipsa, quam in infante; caueat ab aqua, ab omnibus oleribus, à fructibus, à leguminibus, à piscibus, à uiscosiss, ab humidis, à crassis, & ab omnibus flatum, & humiditatem parientibus; Bibat uinum satis maturum; panem comedat optimè subactum, & coctum; carnes facili concoctionis, & boni succi, & fercula cum aromatibus cocta, quae flatum discutiunt, prout cum pipere parumper confuso, & non contrito, uel cum cinnamomo, aut

2m

zingibere. Postea infantis aures à sordibus, in primis, quotidie, semper, ante medicationem, expurgentur, mox medicandus est dolor auris à uentositate, & humiditate, ut indicatio demonstrat cum calidis, & siccantibus, ut ex licio, & origano, & sale tabarzet, scilicet albo, trium coctorum, & ex lentibus, & myrrha, & ex seminibus colocynthidos, & sauinæ, quodcumque eorum fuerit coquatur in oleo, et in ipsas guttatim instilletur. Et animaduertant studiosi, ut oleum non sit nimis calidum, uel frigidum, sed tepidum; & antequam instilletur, aures prius expurgentur ab alio primo oleo, & sit in parua quantitate, & non trahat multam moram in aure. Nec non quia omnis curatio per eius causæ ablationem perficitur, ablata causa, tollitur effectus. Idcirco si dolor à solo flatu oriatur, tunc ex cymini, anisorum, spicæ nardi, myrrhæ, ac olei chamæmelini, seu amygdalarum amararum, decocto guttâ unam in aures infundito. Si uero ab humiditate sola proueniat dolor, Auic. ibidem lana in melle, et uino mistis, cum modico aluminis, aut croci, aut minima quantitate nitri, inungenda est, & auribus injicienda, & est, cum sufficit, ut lana in uino pontico, aut in quo parum croci sit mistum intingatur, & in aures injiciatur; ueluti RESCIT
P. 10
S. 10
A. 10
C. 10 R. uini, mellis, an. r. n. c. i. aluminis contriti, nitri, croci, an. drac. s. misce, et omnia simul unâ leui ebullitione bulliant, in qua postea decoctione tepida, uel lanam prius infusam, et in aures defactâ, specillo inuolutâ, auribus imponito; si uero dolor fuerit à frigidityte aeris, ut indicatio nos docet, ex calfacientibus Gal. ibidem tunc in uictus, tunc in medicamentorum ratione curatur; dolor autem aurium à frigidityte, calfacientibus curabitur præsidijis, ut oleo rutaceo, & laurino. Et si dolor uehemens suboriatur, conce- Paul. ægin.
lib. 3, cap. 23
Gal. lib. 3, de
con. p. med.
foc. loc. c. 1.

P dan

Auic. lib. 1.
F. 4. cap. 8.
Aet. lib. 6.
cap. 8 o.
Paul. ægin.
lib. 3. cap. 23

Gal. lib. 3. de
comp. med.
sec. loc. c. 1.

med. lib. 1. a

DESCR.
PTIO
MORB.
Auic. lib. 1. F.
3. doc. 1. c. J
CAVSA.

Hip. lib. 3. a.
phor. 24.

Gal. ibidem
in comm.

et. 2. 1. 1. 1. 1.

et. 2. 1. 1. 1. 1.

et. 2. 1. 1. 1. 1.

et. 2. 1. 1. 1. 1.

et. 2. 1. 1. 1. 1.

et. 2. 1. 1. 1. 1.

et. 2. 1. 1. 1. 1.

et. 2. 1. 1. 1. 1.

et. 2. 1. 1. 1. 1.

et. 2. 1. 1. 1. 1.

et. 2. 1. 1. 1. 1.

et. 2. 1. 1. 1. 1.

et. 2. 1. 1. 1. 1.

et. 2. 1. 1. 1. 1.

et. 2. 1. 1. 1. 1.

et. 2. 1. 1. 1. 1.

et. 2. 1. 1. 1. 1.

et. 2. 1. 1. 1. 1.

et. 2. 1. 1. 1. 1.

et. 2. 1. 1. 1. 1.

dantur, & admittantur stupefacientia medicamenta. aucto-
ritate Galeni, & Auic. & Pauli, & Aetij, nihilominus
quia in adultis (mea quidem sententia) intelligunt; Suadeo
ut studiosi in infantibus omnino caueant à stupefacientibus,
non .n. leue inde periculum cerebro, quod auditorio nervo vi-
cinū est, imminet. Vtiterius si dolor fiat ex inflammatione, cū
in infante nullum ex antiquis uiderim, qui de ipsa curatio-
ne, uerbum ullā faciat; arguo in infantibus raro, aut nunquā
morbum ipsum contingere; propterea de ipsa curatione hic per-
tractare operæ pretium non est, nihilominus si casus euenerit,
optimum ad eam pharmacum unguentum nardinum, cum
exiguo basilico, appellato pharmaco, infunditur, cōmagenum
quoq. aptum est, & ex adipibus pharmacū. Sed in hoc ani-
maduertant studiosi, ut in casu apostematis, repercussiva non
administrent, ne materia intrò petens cerebrum offendant, &
infantem interficiat.

DE AVRIBVS VERMINOSIS.

CAP. XXIIII.

INTERDVM ex aure infantium uentriculi exeunt.
Quapropter morbus ipse à Latinis auris uerminosa appel-
latur; græco uerò sermone σκαληκωδης, & causa procul dubio
est humiditas putrescēs, quæ in infantibus abundat, præsertim
in cerebro. In ætatibus enim talia contingunt paruis. & nu-
per natis puerulis ulcera, quæ apthæ uocantur, uomitus, tusses,
uigiliæ, pauores, umbilici, inflammationes, aurium humiditates,
Et quoniā à natura aliena est expurgatio, humiditatū scili-
cet per aures, unde mirum non est, si humiditas ipsa, eo in lo-
co

co

eo facile putrescit, cum ibi fluit, & sic facile ex ipsa putredine vermiculi ipsi generantur. **SIGNA** manifesta sunt. Propterea quod in auribus ex humoribus saniosis, & mordacibus dolor excitatur; & quia aurium dolor acutus cum febre continua, ac uehementi difficilis est; periculum enim delirii, abolitio- nisq; imminet; statim deueniendum est ad curationem, quæ secundum indicationem perficitur. Quantum ad uictus ratio- nem eo modo, quo declaratum est, capite precedenti, de aurium dolore. Verum quod ad rationem medicamentorum attinet, quæ scripta sunt in ipso precedenti capite pariter conueniunt; In- digemus enim moderate exsiccantibus, & excalfacientibus; præterea cum coto prius specillo obuoluto, & sic in aure sæpe immisso, tentandum est humiditatem ipsam fluentem educe- re, & exsiccare. Et si præmissa non suffecerint. R. uini stypti- ci ꝑnc. ij. croci dr. i. misce, & calefiant, mox cotum intinctum in aure imponito, uel R. olei chamæmelini, amygdalarum amararum an. ꝑnc. s. croci drac. i. misce, & guttam calefa- ctam in aure, cum coto immitte; Et si sanies, uel humiditas, in- stat sanguinis ex auribus fluxerit, tunc R. olei de canabel, olei irini an. ꝑnc. s. misce, & ex eis prius aurem à sanie, & humi- ditate exsiccata, gutta bis, aut ter in die instilletur, uel R. te- rebinthi, mellis an. ꝑnc. i. misce, & in aurem immittito.

DE STERNUTATIONE.

CAP. XXV.

Cum inter ægitudines infantium numeretur, et etiã ster- nutatio, de ea pertractare operæ pretium est, quæ à Græcis uocatur *σπέρκος*, & quemadmodum tussis pulmonem expur-

P 2 gat,

SIGNA.
Gal. lib. 3. de
comp. med.
sec. loc. c. 1.
Hip. lib. 1.
prognost.
tex. 15.
PROGNO-
STICA.

VICTVS
RATIO.

MEDICA-
MEN-
RATIO

SYPTI-
CA

Auic lib. 1.
F. 3. doc. 1. c. 3.
DESCRIP-
TI. MORB.

Gal. lib. 2. de
symp. caus.
cap. 4.
Gal. ibidem

Auic. ibidem

CAUSAE.

SIGNA
Gal. lib. 5. a.
phor. 33. in
comm.

PROGN-
STICA.

VICTUS
RATIO.

gat, ita & sternutatio nares, et cerebrum expurgare uidetur. Sternutationes enim (si tamen ex catarrho non fiunt) maximum remedium capitis halitu repleti, sunt; nihilominus causa ipsius sternutationis est praeter naturam; & Auicenna in isto casu, duplicem causam affert. Vnam ex apostemate in cerebro; Alteram uero sine apostemate, quae, ut plurimum est à flatu, seu impetu flatuoso. Signa facile innotescunt; ideo dicendum est; sternutationem, quae sine destillatione catarrhi est, in omnibus morbis saluberrimum signum esse, quia natura ostendit, quae prius obstupuerat, excitari, & reuiuiscere, & propriarum meminisse motionum, & facultatum robur, & conualescentiam denotat. Quantum uero attinet ad sternutationem, quae cum cerebri destillatione fit, sequenti capite declarabimus; Nihilominus impetu sternutationis copioso uenae, & arteriae aliquando rescinduntur. Propterea à cū de apostemate cerebri, iam propositum sit, cuius sternutatio, ablato apostemate ipso, tollitur, reliquum est, ut tantummodo de ipsa sternutatione à flatu, sine destillatione catarrhi, curationem perstringamus, quae perficitur, si victus ratio instituat in omnibus sex rebus non naturalibus, ut indicatio istius affectionis demonstrare uidetur ad frigidum, & siccum uergens; & nutritrix caueat ab aere humido, & calido, à somno diurno, aluus exoneretur quotidie, exerceat se secundum consuetudinem, et in infante caueat, ne post lactationem diurno tempore, post spatium horarum duarum dormiat. Caueat à uino, & ab aromatibus, ab alijs, cepis, porris, raphanis, & à cibis salitis, grossis, uiscosis, humidis, flatuosis, et difficilis concoctionis, & mali succi: Bibat aquam ordeaceam, comedat panem satis coctum

etum, & carnes boni succi, & facilis concoctionis, & cœna sit
 leuior prandio. Infans deinde manè ante lactationē, postquā
 è ventre excrementa secreuit, leniter fricetur, deinde frons eius
 oleo rosaceo omphacino, simul cum unius oui luteo admisto,
 & benè conquassato inungatur; Vel R. pulueris portulacæ,
 aut eius succi, cucurbitæ, aut eius succi an. ꝛnc. s. farina ordei
 drac. iij. olei rosacei omphacini q. s. ad incorporandum misce,
 & f. emplastrum, & fronti applicetur; Vel R. olei de sali-
 cibus, de nenuphare an. ꝛnc. i. albuminis unius oui, misce, &
 panniculi infusi fronti, & temporibus applicetur; Vel R. pul-
 ueris rosarum, sandalorum, sanguinis draconis an. dr. i. aque
 rosacæ ꝛnc. ij. misce, & infusi panniculi fronti, & tempori-
 bus adhibeantur. Capiti etiam irrorationem ex aqua calida,
 ante lactationem admoue, uel in utraq; parte oleum amygda-
 larum dulce infundito, & si infanti alius astricta sit, suppo-
 sitorijs ex melle, & hiera, uel sale gemma, confectis, lubrica
 fiat, & si premissa non suffecerint, tunc R. pulueris masti-
 ches, thuris, mirrhæ, sanguinis draconis an. dr. s. albuminis
 unius oui, misce, & omnia simul benè conquassentur, postea
 panniculi infundantur, & fronti applicentur, uel in utraq;
 aurē, oleū amygdalarū amararū, infundito: Vel suffumigia
 ex thure, & gariophilis, uel spongia marina naribus admoue.

DE DESTILLATIONE ET CATARRHO.

CAP. XXVI.

ET si hætenus inter approbatos scriptores, nullū inueni,
 qui de destillatione infantium scriptū aliquid reliquerit,
 nihilo

Gal.lib. 3. de
symp. caus.
cap. 4.
DEFINIT.
MORBI.

nihilominus experiētia ductus, curationē ipsā paucis perstrin-
gere tētabo. Propterea cū morbus ipse nihil aliud sit, quā
superabūdantis humoris ex capite fluxio in partes subiectas,
à Latinis dicitur destillatio à Græcis uerò κατάρροος qui tria,
ratione loci affecti ad quē uergit, sortitur nomina; his duobus
carminibus à Bernardo quodam breuiter declarata.

Dum fluit ad pectus, dicitur rheuma catarrhus.

Ad fauces branchos, ad nares dico coryzam;

CAUSAE.

Nec non, & branchos alio modo dicitur rauedo, & coryza
grauedo; Cause istius egritudinis, ut plurimū sunt in infanti-
bus, aut uestimentorū, cooper toriorum uē mutatio, aut subre-

Hip.lib. 3. a-
phor. 5.

ptio solis, lunæq; statio, aut (ut breuiter eas absoluā) sola muta-
tio aeris, ut frigiditas, & caliditas, & præcipuē, si uenti meri-
dionales flauerint, sua enim qualitate caput grauant, et cere-
brū replent, mox à caliditate, quemadmodū in collibus nix
liquefacit sol, ita, & cerebrum extenuatur, ac dissoluitur: &
à frigiditate cerebrum ipsum (ueluti à manu spongia aqua
imbuta) comprimitur, & excrementa per destillationem

ad inferiora compelluntur. Propterea in præsentī capite de
destillatione, quæ ad nares, & ad palatum currit, & sterna-
tationem excitat, & grauedo, aut coryza uocatur, nunc agere
decreuimus. De ea uerò, quæ fluit ad pectus, & rursim pronu-
cat, scribemus in sequenti libro, capite proprio. Signa quan-
do ex caliditate destillationem concipiunt, ijs, qui laborant,
sunt hæc, particule incalescunt, acris, tenuisq; humor, tum
per nares, tum per os descendit, facies rubescit, & nasus. Et

SIGNA.
Paul.lib. 3.
cap. 28.

Hip.lib. 2.
prognost.
tex. 49.

qui ex frigiditate ijs frons, & caput undiq; distēditur, me-
tusq; armoïdes dicti clauduntur, & in principio sæpe sterna-
tatio

ratione corripuntur. Prædicendum est deinde grauedines, & sternutamenta per omnes morbos, qui in pulmone fatigēt præire, & subsequi malum esse; cerebri enim malam intemperiem, et capitis repletionem denotant, ex quibus facile in scotomiam, & uertiginem egrotantes incidunt. Et desumpta indicatione istius aegritudinis ab ipsis signis, si destillatio fuerit à materia calida, tunc uictus ratio instituatur ad frigidum, & siccu uergens, prout institutum est capite præcedenti, de sternutatione. Si uero fuerit ab intemperie frigida uictus ratio in sex rebus non naturalibus statuenda est ad calidum, et siccu uergens, uitando tam in aere, quam in cibo, & potu, somno, & uigilia, ea omnia, quæ in frigidant, & humectant; exercitationi incumbat, & alius tam in nutrice, quàm in infante, quotidie deiciat. Quantum uero ad curationem, opus naturæ relinquendum est: nam si rectè uictus ratio instituat, facillime morbus ipse curationem in infantibus admittit, & haud quaquàm destillatio, aut sternutatio in similibus (nisi aliud indicetur) est constringenda. Verum enim uero post concoctionem ipsius catarrhi, quem, cessante destillatione, percipies, tunc exhibere infanti poteris, ad expurgandum caput, & pectus dr. i. agarici præparati, aut in paruis pilulis cū melle, aut saccharo rosato, exhibitis.

PROGNO-
STICA.VICTVS
RATIO.MEDICA-
MENT.
RATIO.

DE RIMIS LABIORVM.

CAP. XXVII.

DE Rimis papillarum mammarum nutricis iā scriptū est in primo libro, quæ gerades, seu dixphades græce

uocantur, & eandem causam habent à siccitate cum ijs, quæ
labijs contingunt; nihilominus differunt in hoc, quod post co-
ryzam, seu grauedinem, propter narium uicinitatem, ex flu-
xione, & de stillatione catarrhi acuti, & calidi, rimæ ipsæ in
labijs excitantur. Unde labia, & nares intumescunt, & scin-
duntur, & aliquando etiam excitantur à uentis frigidis, pro-
pter earum siccitatem. Succurrendum statim est, quoniā in-
fans cum labijs sic malè affectis, cum maximo suo dolore, &
difficultate lac è mammis emulgere, et papillas labijs constrin-
gere non poterit, unde malè nutrietur. Indicatio curationis
autem, si causa post coryzam ortum ducat, perficitur, cum ra-
tio uictus potius declinet ad frigidum, & humidum, in omni-
bus sex rebus non naturalibus, quæ ad calidum, & siccum. Et si
labia infantis inungantur quotidie bis, uel ter cum isto seque-
ti unguento R. adipis gallinæ, hædi an. ꝛnc. s. succi pomorum
dulcium ꝛnc. iij. farinæ ordeï drac. ij. olei rosacis q. s. ad incor-
porandum misce, & s. a. fiat linimentum. Verum si causa
à sola siccitate, ut à uentis ortum ducat, tunc ratio uictus, et
medicamentorum, quæ descripta, & constituta est libro pri-
mo, capite de rimis papillarum mammarum, nutricis, con-
uenit, ad quod ueniendum est.

DE GINGIVARVM PRURIGINE EX
DENTIVM PRODUCTIONE.
CAP. XXVIII.

IN Infantium dentitione, quæ prorumpentibus detibus fit,
circà mensem ferè septimum, uel undecimum, ut à nobis
declaratum est libro secundo huiusce artis, affectio fit, quæ
a La

Paul. lib. 2.
cap. 9.

à Latinis dentitio, uel dentium productio; & à Grecis dicitur οδοντοφυια. & nihil aliud est, quàm gingiuarum mordicatio, & acuitas, & bifariam diuiditur. Vna, quæ dicitur gingiuarum prurigo à Latinis, & à Grecis οδαξιτος, & nihil aliud est, quàm pruritus quidam cum exigua quadam molestia. Altera uerò est ipsa dentitio dolorifica cum mordicatione, & gingiuarum acuitate. Causa est acuitas dentium, quæ

CAUSA.

pungit gingiuas, propter pruriginem in gingiuis, haudquaquam dentes adhuc apparenti; in dentitione uerò dolorifica, et tumor, & dentes aliquandò apparent. Et periculum est ne infantes ipsi incurrant, in febres, conuulsiones, & alui profluvia. Et maxime cum caninos edunt dentes, qui uulgò ab oculis uocantur, ualde rimendum est. In prouerbio enim dici solet. Donec ab oculis non sunt editi dentes, de filiis genitores non sunt gaudentes. Et infantibus, quibus in dentitione aluus ualde lubrica est, & bene concoquunt, minus conuelluntur, quàm quibus modicè. Et quibus in dentitione febris acuta accedit parum conuelluntur; Et quicunque dentientes pinguiore manent, & altiore somno utuntur, periculum est ne conuulsione corripiantur. At non omnes in dentitione conuulsi moriuntur; sed multi etiam seruantur. Qui hyeme dentiunt si in ijs cetera alioqui rectè se habent, liberantur; qui cum tussicula dentiunt, tardius dentes producant. Et si ipsa dentitio tarda est, magis dolet, breuiori uerò tempore minus. Propterea tentanda est, omni studio, ut breuior, et facilis fiat, hoc pacto; Si nutrix uescatur cibo melioris succi, & faciliore concoctionis solito, et in alijs rebus non naturalibus, si uictus ratio uergat ad calidum, & humidum, deijciente quotidie aluuo; Et si à balneo subla-

SIGNA.

Hip. ibidem

PROGNOSTICA.

Hip. de dentitione.

VICTVS

RATIO.

Auic. ibidem

Paul. ibidem

Q

tus

MEDICA.
RATIO.

TIMOTH.

MORE.

Hippocr.

Galen.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

Aur.

tus infans gingivae digitis assidua fricatione premantur; Et ex adipe gallinae & leporino cerebro inungantur. Et fomentationibus ex decoctione rerum et herbarum anodynarum, cum spongia infusa fomententur, uel ex oleo liquefacto cum modica cera inungantur, aut melle, butyro admisto. Ad tollendam uero dolorificam pruriginem, seu dentitionem, cauendum est ne infans comedat res duras, & nutriendus est uberiori cibo, ut facilius natura ab uberiore nutrimento inuata dentes producat, quotidie balneandus est, & urgente dolore ex oleo duci calido irrorationem in eius capite infundere, conuenit. & fomentationem ad maxillas ex uino albo calido cum spongia, & in aures instillandum est oleum chamamelinum, & amygdalarum dulcium, tepidum; caro etiam salsamenti ueteris lenit. Cerebrum etiam leporis attritum, & esum utile esse dicimus, pueris dentientibus, capite uidelicet toto elixo, ut fieri solet. Et si dolor uehementior fiat, tunc liniantur gingivae dolentes ex succo solatri, cum oleo rosaceo calefacto. A proprietate etiam ibidem commendat Auicenna lac caninum; et Mesues medullam caballinam.

DE GINGIVARUM ABSCCESSIBVS EX
DENTIUM PRODUCTIONE.
CAP. XXVIII.

DESCR.
PT. MORE.

CAUSAE.

SYMPT.

SIGNA.

Gal. lib. 4.

aphor. 25. in

comm.

ANTEQUAM oriantur infantium denticuli, quandoque tubercula quaedam in gingivis iuxta dentes nascuntur, quae Graeci *agatidas* uocant, & haec accidunt facile infantibus, ob alimen-
ti cruditate, qua ualde abundant propter dolores et uigilias a quibus continue uexantur in generatione dentium, cum quia

nir

neruosæ partes nondum satis ualidæ sunt, tum etiam propter
eorum crassitiem, & aluos duras, & inditia oculis manife-
sta insunt, & facile suppurantur abscessus ipsi, nisi soluantur,
statim adhibitis opportunis remedijs. Indicatio curationis per-
ficitur circa uictus rationem, quemadmodum instituta est capite
precedenti de prurigne gingivarum. Verum circa rationem medi-
camentorum, præstat in primis, quotidie semel tantum, in mane,
stomacho ieiuno, infantem fricare, & balneare, & caput eius
mox ex decoctione ista calida irrorare. R. florum chama-
meli, meliloti, pulegij, anethi, thymi, rosarum, maioranae an. M.
i. bulliat omnia in s. q. aquæ communis usque ad tertias, postea co-
letur, & usu seruetur. & ex ipsa irroretur, resoluit enim hu-
mores descendentes ad gingivas, & confortat cerebrum. Dein-
de bis, aut ter in die gingivæ molliter digitis à nutrice compri-
muntur, ut tuberculorum humiditas ex compressione facilius disca-
tiatur. Postea R. olei chamæmelini, mellis, terebinthinæ an.
drac. ij. omnia simul misceantur, & s. a. fiat linimentum, ex
quo calefacto, gingivæ, et tendines inungantur, etenim ex oleo
chamæmelino, lenitur dolor, ex melle fit abstersio, & exsicca-
tio humorum, & ex terebinthina fit resolutio.

PROGNO-
STICA.VICTVS
RATIO.MEDIC.
RATIO.

DE SUPERFLVA CARNE EX DENTITIONE

ORTA. CAP. XXX.

EX Causis dentitionis prædictis in capitibus præcedenti-
bus, in extremo molarî dente, infantibus oriri solet etiam
pauca quedam caro superflua, quæ græcè uocatur *εὐαλὶς* ex qua
interdum excitantur dolores, et febres, & inflammatio ipsius lo-
ci affecti. Propterea cum signa apparuerint tum ex carne ipsa

CAUSAE
DESCRIP-
TIO
MORBI
PROGNO-
STICA.

SIGNA.

Q 2 excre

MEDICA.
RATIO.

excrecente, tūc ex fluxione humoris copiosa ad os, tūc uisus ratio nutriti in omnibus sex rebus nō naturalibus est statuenda eo modo, quo in capite de prurigne ostensum est, & caueat à uino, & cibus sit consuetudine leuior, & facilioris coctionis, & melioris succi. Curationem autem secundum medicamentorum, & indicationis rationē perstringere oportet, hoc pacto, R. amyli drac. ij. aquæ rosaceæ vnc. i. pulueris tragacanthæ drac. i. misce, et ex eis caro ipsa leniter fricetur, lentes decoctas infanti etiam ad masticandum exhibe, & ex ipsis lentibus excorticatis fiat etiam cataplasma, et circa maxillas apponatur, ex linimento etiam ex ipsis lentibus, parato in mortario, gingiuas inunge; nam exsiccatur, & prohibet excrecentiam carnis, & generationem uescicularum, quæ sepe oriri solent eo tempore; Vel alio modo, R. uini granatorum, succi cidoniorum, diamoron an. dr. ij. & ex eis gingiuas frica; Vel R. succi portulacæ, plantaginis, lactucæ, diamoron an. drac. ij. misce, & frica.

DE VESICULIS GINGIVARVM.

CAP. XXXI.

MORBI
DESCRIP-
TIO.
CAUSAE.
SIGNA.
PROGNOS-
TICA.
VICIUS
RATIO.

SI vesicula, quæ græcè dicitur κυστιδίων, pariter oriatur in gingiuis infantium, ex causis prædictis, capitibus præcedentibus de dentitione, cum signa satis innotescant, et affectio sit facilis curationis, ad curationem ipsam breuiter deueniendum est, quæ perficitur quantum ad uictus rationem, eo modo, quo ostensum est, capite de prurigne, quantum uerò ad medicamentorum rationem, etiam eo modo, quo declaratum est capite præcedenti de carne superflua ex dentitione. Verum enim

enim uerò præter ipsa remedia, ista sic curationi inungito R. fa-
rina milij drac. ij. pulueris rosarum rubearum drac. i. aquæ
rosaceæ, olei omphacini an. drac. i. s. sacchari albisimi drac. ij.
misce pro linimento & f. inunctio uesicula. Vel R. pulue-
ris myrrhæ, croci an. dr. i. mellis drac. ij. misce, & inunge;
nam exsiccatur, & abstergit. Si uerò oriatur uesicula ex de-
fectu lactis corrupti nutriticis; quod perspicies exploratione, se-
cundum huiusce artis primi libri institutionem, qui legendus
est, tunc lac uel purificetur, uel alia nutrix lactet infan-
tem.

RATIO
MEDICA-
MEN.

D E D O L O R E D E N T I S.

C A P. XXXII.

ET SI aliqui, cum dens sit os, sensum habere negant; &
ex consequentia fieri non posse, ut ipse afficiatur dolore;
nihilominus Gal. affirmat, dentes inter ossa euidentem sen-
tiendi, uim habere, & confirmat in semetipso, se manifestè se-
sisse, non dolentem modò, sed etiam pulsantem dentem, quem
admodum carnosæ partes inflammatione uexatæ consueue-
runt, & cum post dentium generationē ex superflua, & cru-
da humiditate mordicante, & à cerebro destillante, uel etiā
ab intemperie calida, aut ab aere, aut ab intemperie frigida,
aut à mora in locis frigidis, aut à lactis defectu, ueluti à con-
gelatione, dentis dolor aliquando in infantibus accidit. Pro-
pterea de ipso dolore pertractare hic nihil absurdum esse arbi-
tratus sum, qui græcè uocantur *αλγος οδοντος* cui comitan-
tur (si dolor erit ab humiditate, & si infantes ipsi loquela nō
sunt præditi) ploratus, uigilia, & sæpè manuum adpessio ad

Gal. lib. 6. de
usu part. c. 2.
Gal. de ossi-
bus cap. 5.
Idē lib. 5. de
comp. medi-
sec. loc. c. 8

CAUSAE.

DESCRI-
PT. MORB.

SIGNA.

OSTIA
ADIONEM
NAM

Gal. lib. 2. de
comp. med.
sec. loc. c. 1.
PROGNO-
STIC.

VICTVS
RATIO.
Gal. lib. 5. de
comp. med.
sec. loc. c. 8

MEDICA-
MENT.
RATIO.

Gal. lib. 12. de
diff. feb. c. 1.
- Deo ab. lib. 12.
- Deo ab. lib. 12.
- Deo ab. lib. 12.
- Deo ab. lib. 12.

SAVAD

LIBER
DE
MEDICINA

ANDR

os, & fluxio copiosa humiditatis ex ore, quæ si in caliditate peccauerit, tunc facies erit rubra, & totum corpus præter consuetudinem calidum; Et si in frigiditate excesserit, nec facies rubram, nec caliditatem ipsam perspiciet. Curatio istius doloris spernenda non est, cum inter maximos dolores numeretur dolor ipse, ex quo facile excitantur febres, convulsiones, & alui duræ, & cruditates. Ratio igitur victus statuenda est nutriti; si ab humiditate frigida, dolor fit, secundum ipsam indicationem, quæ uergat in omnibus sex rebus non naturalibus ad siccum, & calidum, & cibus sit uberior; nam dentium tenuitas ob alimenti inopiam, curari non potest; Caveat ne infans in die statim post cibum dormiat: Aluus in infante quotidie excernat, si non sponte, cum suppositorijs ex melle. Sonus concilietur in nocte longior solito, et quotidie fricetur, et mane balneetur se iuno stomacho, semel tantum; deinde ex decoctione calida herbarum anodynarum in capite de abscessibus gingivarum descripta fiat irroratio super caput infantis. Mox R. caphoræ dr. i. s. acci unc. iij. misce, & bulliat parum lento igne, & in infantis ore parum infunde; Vel R. opij gr. ij. aquæ ardētis unc. i. & cum colo super specillum inuoluto, cum ipsius gutta detem dolentem tangere. Vel R. origani, calamintæ, hyssopi, satureiæ, dictami, radicis rytimali, chamaeleonis, eryngij, uerbasci, ueratri nigri, capparorum, & cum aceto, uel uino nigro aromatino, bulliat omnia parum, postea dentes ablue. Irrorationes etiam ex oleo chamamelino, seu anethino, rutaceo conueniunt; Vel à proprietate (hoc auctoritate Rasis) dentem hominis mortui collo infantis suspēde, & miraberis. Verum si dolor fuerit à mala interperie calida, tunc victus ratio nutriti instituat in omnibus sex

sex rebus non naturalibus, ad frigidum uergēs, ut ex prifana, alica, lactucis, et cucurbitis, et similibus in cibo. In potu caueat à uino, & bibat iura carniū; aluus quotidie deiciat, & fricetur infans; Et caueat à diurno somno, statim post cibum, à solis radijs, ab igne, & ab omnibus calefacientibus. Medicamentorum uerò ratio, hoc pacto, perficitur. R. radicum halicacabi, semperuini, portulacæ, parietariæ, glychirizæ, an. pugillum s. q. aceti bulliant, postea in ore infunde, & ablu. Vel R. uiolas, cum uino decoctas, & in ore eas impone. Et si dolor augeatur, tunc folia hyoscyami, lactucæ, et semina papaueris in aceto coquito, & utere. Et animaduertendum est si adest inflammatio gingiuarum, quoniā tunc acetum non conuenit; gingiuas enim corrodit; propterea acetum ipsum, tā quā acutum, & hostilem gladium deuota. & proprietate autem commendat Aetius lac asininum, & pimpinellā herbam ritam, & dentibus loco emplastri appositam. Et si lac nutricis propter eius uitium, est causa doloris, exploretur, secundum artem, deinde purificetur, et curetur, uel alia nutrix lactet infantem.

Aet. lib. 2.
cap. 37.

Aetius lib. 2.

27014
OITAM

DE APHTHIS.

CAP. XXXIII.

VLCEA quædā in superficie oris infantibus aliquando accidunt, quæ Græci αφθæ dicunt, & Arabes alcoila, quæ sunt ut plurimum in ipsis infantibus, aut à lacte nutricis uitiatō, aut non probe ab ipso infante concocto, aut ab omni humore fluente, & superabundante, ut inditia indicantur ex tactu, & uisu; ex tactu dum calor, & humor exci

DESCRIPTIO
MORE.

CAUSAE.

Gal. lib. 6 de
comp. med.
sec. loc. c. 4.

SIGNA.

Auic. lib. 3.
F. 3. cap. 23.

PROGNO-
STICA.

Gal. ibidem

Gal. ibidem

Gal. ibidem

VICTVS
RATIO.

Gal. ibidem

Gal. ibidem

Gal. ibidem

Gal. ibidem

excitantur, ex visu propter colorem. Nam album scilicet al-
cola, est phlegmaticum, & salsum, citrinum, cholericum ni-
grū, melancholicū, & rubrum sanguineū. Vlcus cholericiū est
uehementis inflammationis, sed omnibus malignius, & ma-
gis letale est melancholicū, cuius crustæ nigrescunt. Aphæ
in oris superficie uelociter dilatantur, & in temporibus plu-
uiosis, & in febribus pestilentialibus multiplicantur; At in
infantibus aphæ ipsæ, (de quibus institutum nostrum est
scribere) facile curantur. Vlcera ipsa sunt diuturniora, atq-
egre solubilia, & in progressu temporis putredinosi quidpiam
acquirunt, quæ à medicis nomæ appellantur. Propterea in
primis explorandū est lac, eo modo, quo in primo libro huiusce
artis à nobis satis explicatum est, & cognita qualitate peccan-
te, ea est in nutrice curanda, & interea per aliam nutrice sa-
lubriorem lactetur infans. Deinde eligatur aer ad sicum,
& frigidum uergens. nutrix exerceat se mane, & sero, una
hora ante cibum, caueat à somno diurno, post prædium alui
sit lubrica, uel spontè, uel arte, & præcipue in infante quotidie
excernat. Caueat in cibo ab omnibus oleis, usq- ad oleum de
oliuis. Caueat etiam ab aromatibus, ab acris, à salitis, à
brasica, capparibus, lacticijs, caseo, melongijs, nucibus, auel-
lanis, raphanis, allijs, capis, & porris, & ab omnibus, quæ ui-
tiosos succos generare possunt. uescatur cibo leui, boni succi, et
facilis concoctionis; Et si infans febricitat, caueat à uino, et bi-
bat iura pulli, uel aquam cum seminibus coriandrorum co-
ctam. at si non febricitat bibat uinum dilutum, in ferculis
uero lentem, mala cydonia, pyra, sorba, et corna ex fructibus
cocta; ex oleribus uero lactucam, solanum, portulacā, & endi-
uiam.

niam permiscere, & manducare conuenit. Et si malè concoquit infans, nutrix procuret, ut ipsa primò cibum digerat, quòd asequetur, si cibis facilis concoctionis, & boni succi nutrietur: & si post prandium, spatium temporis horarum nouem saltem, ante cœnam transferit, postea stomachus infantis inungatur, oleis istis calidis R. olei de absinthio, de mastiche, de menta, de cydoneis an. partes æquales misce, & inunge. sacculus etiam ex absinthio, menta, chamæmelo, pulegio, abrotano, & rosis siccis, stomacho adhibitis præstat. Et animaduertendum est, nè lac emulgeat infans, stomacho repleto, sed semper post digestionem, quæ facile in ipsis infantibus fiet per spatium horarum quinque, uel sex. Ad locum affectum uerò, si aphthæ rubræ fuerint, ut indicatio nobis ostendit conueniunt ea medicamenta, quæ facultatem habent moderatè adstringendi, & infrigidandi, uelati sunt infra scripta, R. diamoron, succi rosarum portulacæ, plantaginis, an. drac. iij. farinæ ordei drac. ij. misce, & omnia simul bene conquassentur, postea aphthas illine; Vel R. uini granatorum, succi semperuiuæ, iuleb uiolati an. ꝛnc. s. pulueris rosarum rubrarum, lentium, rhu. an. dr. i. misce, & illine; Vel R. rubi, rosarum, balaustiorum, santalorum an. M. s. aluminis drac. ij. & omnia in s. q. aquæ bulliant usq; ad tertias, cuius decoctionis R. ꝛnc. ij. syrupi myrtini ꝛnc. s. misce, & utitor. Verùm si morbus his peractis, non declinet, sed augeatur, addere poteris mel lis rosati ꝛnc. i. unguenti ægyptiaci drac. ij. Et si aphthæ ipsæ fuerint colore albæ, tunc, quia à pituita proueniunt. R. succi hyquiritiæ, thuris, myrrhæ, nucis cupressi, mastiches, corticum granatorum, foliorum myrti, rosarum an. M. s. bulliāt

R omnia

MEDIC.
RATIO.
Gal. libidem.

omnia in s. q. aquæ ad tertias, postea coletur, cuius decoctionis R. unc. ij. mellis rosati unc. i. misce, & ex ipsa illinantur. Si colore flauæ aphthæ uideantur, tunc solano, & semper uiuæ succo, aut decoctione ipsorum cum diamorone, misce, & illinantur. Verum si liuidæ fuerint aphthæ, id, quod rarissime, aut nunquam in infantibus euenit, nam ætas ipsa in calore temperata est, in humiditate uerò non nihil excedens. Propterea difficulter ab isto melancholico morbo infantes ipsi corripuntur: nihilominus si contigerit, tunc R. passularum, enucleatarum, fumiterræ, boraginis, epithimi, rosarum an. M. s. bulliant omnia in s. q. uini albi astringentis, usq; ad tertias, postea coletur, cuius decoctionis R. unc. ij. mellis despumati unc. i. misce, & illinantur; uel R. pulueris florum chamæmeli, anethi, epithimi, fænugræci, rosarum an. drac. ij. mellis rosati unc. i. s. misce, & utitor.

Auic. lib. 1.
F. 1. doc. 3. c.
3.

SIGILLUM
DITAE
ambrosio

DE INCISIONE FILETI SUB LINGUA
INFANTIS. CAP. XXXIII.

DESCRIT.
PT. MORB.
DEFINIT.

CAUSAE

Aetius lib. 8.
cap. 36.
SIGNA.

Si infans non expeditè loqui poterit, propter id, quod uulgus filetum uocat non incisum, quod nihil aliud est, quam uinculum neruosum, quod nisi in ipsa teneritudine curetur, præpedimentum loquelæ parit; hoc genus morbi latine fibræ lingue colligamen, & græcè ἀγκυλωσις dicitur. Et generatur à natiuitate, natura diminuta; Et aliquandò etiam generatur ab aliqua cicatrice, aut ulcere, de quo non erit oratio nostra. Qui laborant hoc morbo à natiuitate habent membranas inferiores, quibus lingua innititur, duriores, et mutilæ à na

à natura productas; & principio tardè in sermonem prorumpunt, ubi uerò loqui cœperint, citrà obstaculum, & satis festinanter loquuntur. Impediuntur tamen in prolatione nominum, & uerborum, quorum alias difficilis pronuntiatio existit, ueluti in quibus R. aut L. aut K. literæ frequenter occurrunt. Eximitur autem hæc affectio per solam chirurgiam, illo instrumento chirurgico, quod à Græcis ἀγκυλοτόμον vocatur, sed mea quidem sententia in infantibus modò naris melius est eam sensim dissuere, quàm repente præcidere; Et dein de statim soluta lingua, exertanda, & super illinendum est rodomeli, & quando uolueris incidere linguam sursum attollere ad palatum oportet, et si membranæ ipsæ causa curuitatis existant, in curuo uncino eas apprehensas, & extensas excindere, animaduersione habita, ne simul subiacentes uenas diffecemus. Ab opere autem patrato, aqua frigida, aut posca os collunt, postea inspergatur, manna, thures, imponanturq; linamenta conuulsa; sequentibus uerò diebus curetur ulcus collutione aquæ mulsæ, aut illitione unguenti ægyptij, linamentis conuulsis; simul impositis. Sed hoc intelligendum est (ut arbitror) in adultis potius, quàm in lactentibus infantibus. Obstetrices uerò probæ statim post ortum infantis, solent hunc morbum numuli acie, aut unguibus, digitisue diffecare, & hoc tutius est.

PROGNO-
STICA.

Aetius ibid.

CURATIO.

Aetius ibid.

EVTOLV
CITATCITAT
CITATCITAT
CITAT

D E R A N V N C V L O.

C A P. XXXV.

VENARVM tumor ad inflammationis similitudinē sub lingua infantibus maximè cōtigere solet, et adeò crescit,

Paul. lib. 5.
cap. 16.
MORBI
DESCRIPT.

R 2 ac si

Auic. lib. 3. F
6. c. 17.
CAUSA.

SIGNA.

PROGNO-
STIC.

VICTVS
RATIO.

Aet. lib. 8.
cap. 37.

RATIO
MEDICA-
MENT.

ac si nona lingua oriretur; Vnde à nōnullis affectio hac glādu
la uocatur, græcè uerò Βατράχος dicitur, ab Arabibus uerò,
ut ab Auicenna ranula dicitur; quoniam ut ipse inquit, est
similis ranæ. Et causa eius est humiditas uiscosa, à capite
descendens. Ex colore simili ranæ, & tumore superficiei ue-
narum lingue cognoscitur. Et in infantibus facile curatur
hic morbus; Ex mutatione enim, & prædominio humorū per
singulas ætates exsiccatur copia humiditatis, et sic ablata cau-
sa tollitur, secundum naturam, affectus. In adultis uerò lin-
gue grauedo, ab ortu, per aliquot annos perdurās difficillimè,
uel nunquā curatur. Victus ratio debet institui uergens ad
siccum, & calidum, ut indicatio demonstrat. Curatio uerò
istius ægritudinis, ab Aetio duplici modo instituta uidetur;
uno in perfectæ ætatis hominibus, sectione uenæ, & alijs re-
medijs, quæ apud eum leguntur; altero in infantibus collatio-
nibus tantum, quarum ratio est ista, R. salis ammoniaci cō-
triti, gallarum contritarum an. drac. ij misce, & locus affe-
ctus cum eo puluere, & cum saluie folijs sæpè fricetur. Vel
R. pulueris origani, pulueris corticum granatorum, amonia-
ci, salis an. drac. i. s. misce, & utitor. Vel R. floris æris, traga-
canthæ, aluminis an. drac. i. s. misce, & omnia conterantur,
& diu fricetur (adhibito ipso puluere) locus affectus.

OM



OMNIBONI FERRARI
MEDICI AC PHILOSOPHI
DE ARTE MEDICA

INFANTIVM,

LIBER QVARTVS.

PRÆFATIO.



*V*m huius artis partem, quæ ad mor-
borum curationes pertinet, nimiam ma-
gnitudinem, respectu aliarum, sortitu-
ram esse iudicauerim, tum etiam, ut
facilius studiosi ad ipsius artis singu-
larum partium cognitionem perueni-
re ualeant; eam (aliorum approbato-
rum scriptorum insequentis exemplum) in duos libros diui-
dendam putavi; quorum in primo ægrotudines capitis in se-
cundo omnes alias residui totius corporis complexus sunt. Et
quia infantes multi a septimo mense, aut paulò post, uel secun-
dum consuetudines regionum, uel propter necessitatem, man-
ducare aliquid incipiunt. Propterea ubi curationem aliquam
in hoc opere descriptam, nutrici tantummodo uictus rationem
insti

instituentem inuenerint; & præter lactis emulsionem eo in morbo etiam aliquid infantem māducantem; operæpretium est, ut tunc etiam ipsi infanti instituant, in omnibus sex rebus non naturalibus uictus rationem, secundum qualitatem nutritici præscriptam, & loci, temporis, ætatis, et naturæ ipsius uires. Præterea etsi multæ aegritudines, ueluti sunt tonsillarum inflammationes, & asthma, & illæ, quæ descriptæ sunt ab Hip. lib. 3. aphor. 26. & aliæ nonnullæ, magis in tertia ætate, quæ est inter dentitionem, et pubertatem, & extēditur usq. ad duodecimum, & tertiumdecimum annum, quàm in lactentibus infantibus contingere solent; nihilominus de ipsis etiam scribere statui, ne quid in hoc deficere ars nostra uideatur, & studiosi omnia in hoc uno opere simul colligata habere possint.

Hip. lib. 3. a-
phor. 26.

Gal. ibidem
in comm.

DE TONSILLARVM COLVMELLÆQ;
INFLAMMATIONE. CAP. I.

Hip lib. 3. a-
phor. 26.

Gal. ibidem

DEFINIT.
MORB.

CAVSA.

SIGNA.

QUANTQVAM in infantibus lactentibus, secundum ipsius Hip. sententiam, affectio ipsa tonsillarum cōtingere non solet, sed tantummodò in tertia ætate, ut expositum fuit à Galeno; tamen rationibus citatis, capite precedenti, excitatus, & ab experientia ductus, eius curationem perstringere uolui. Tonsillæ igitur sunt locorum ad isthmum attinentium inflammationes, et græcè *τοξιοτήρι* uocantur, quæ proueniunt in ijs infantibus ex influxu à capite humorum crudorum, ad ipsas partes gutturis; Dig noscuntur facile per uisum; si quis enim aperto plurimum ore toto linguam depri-
mat, apostema, & ulcera apparebunt; difficultas, præter hæc,
deglu

deglutiendi adest. dolor etiam, & interdum febris, unde ex ipso morbo hæc sumuntur præfagia. In infantibus rarò accidit hic affectus, nisi cum cervicis uertebrae affectu loco excidunt, quo in casu infantibus illis, seu medicamentum non recipientibus, ac tanquam deploratis manum admoliri non oportet. At si tumor fiat in collo, bonum, foras enim morbus deducitur: ueruntamen fauces, dolentes, tenues, cū quadā difficultate strangulantes uelociter exitium afferunt, qui enim, nec in ceruice, nec in faucibus conspicuum aliquid efficit, & plurimū doloris infert, ac spirationis difficultatem; hæc enim eodem die, & secundo, & tertio, & quarto strangulat. Indicatio, autem istius curationis perficitur, si circa sex res nō naturales, administrentur ea, quæ habet facultatem sistendi fluxionem, & humiditatē exsiccādi. Quapropter tū in aere, motu, & quiete, somno, & uigilia, cibo, et potus, quā in repletione, et inanitione, & accidentibus animæ, nutritæ eodē modo, quo statutū est in capite de sternutatione, cū destillatione catarrhi ab intemperie calida, regatur, ad quod se referat. Deinde infantis aluus, primò, ut præscriptū est in ipso capite, ex suppositorijs ex melle, & sale gēma, & colocyntida, si opus fuerit, ducēda, et proritāda est, ex quibus humores facilius descēdūt postea circa initium cum gargarismis ex diamorō, et aqua ordeï succurrendū est; sed quia infantes ipsi uti gargarismis minimè sciūt, propter illius ætatis imbecillitatē, Propterea uel cū coto specillo adalligato illinēda, uel lingēda est gula, aut irrorāda est, loco gargarismi: Cōueniunt etiā pro gargarismo diacariō, diameū, uel rob nucū, uel syrupus papauerinus, diatragacāthū, et tragacātha simplex. Verū circa statum mel rosaceum in gargarismis

Paul. lib. 1.
cap. 27.
PROGNO-
STIC.

Hip. lib. 6.
aphor. 37.

Hip. lib. 2.
procruth.
tex. 53.

Indicatio
VICTVS
RATIO.

MEDICA-
MENT.
RATIO.

garisimis iniungendum est, ad adiuuandam maturationem,
 & ficus, & passula iniungenda sunt. Communiter enim cū
 tonsillis, tūc columella inflammatis, aut exulceratis, in prin-
 cipio conuenit quies, inedia; & consequens dieta; gargarismi
 simplices leniter astringentes, in uigore morbi alius subduca-
 tur; gargarismi ex decocto ficuum, aut ptysanæ succo, in quo
 passula sint coctæ. Si uerò tonsillæ ad suppurationem ueniūt,
 gargarismi fient ex decocto ficuum, aut aqua mulsæ calida.
 Solent etiam mulierculæ ad exsiccandam humiditatē cerebri,
 apponere in capite infantis stuppam canabis calidam conne-
 xam. At si in febricula tonsillæ, & columella inflamma-
 tur, gargarizationes cum furfarum, aut rosarum, aut palmarum,
 aut myxarum, aut lentium decocto competunt, &
 etiam succus mali punici dulcis cum corticibus contusi par-
 te vi. cum mellis parte i. simul ad mellis usq; crassitudinem
 decoquantur, & inungantur commendo; similiter cinerem
 syluestrium hirundinarum à proprietate, nec non lanis succi-
 dis collum utiliter protegimus, siue irrigationibus olei oliua-
 rum, aut fomentationibus ex oleo chamæmelino, ad sedandū
 dolorem, & digerendum locum affectum, sæpè fouemus; Ca-
 taplasmatibus etiam utimur confectis ex ipso cinere, & luto ni-
 dorum hirundinum, & rosis contritis, & floribus chamæme-
 li, & pinguedine gallinæ, & polenta ordeacea, uel simpliciter
 lanam succidam, oleo chamæmelino intinctam apponi-
 mus.

DE TVSSI EX DESTILLATIONE.

C A P . I I .

CV' M nostrum consilium sit, uel prout nos docuit expe-
rientia, uel autoritas aliquorum approbatorum scripto-
rum, de morbis, qui latentibus infantibus contingunt, pertra-
ctare. Propterea cum ego sepius nonnullos infantes tus-
silaborantes curauerim, & cum Hip. dicat, in etatibus au-
tem talia contingunt paruis, & nuper natis puerulis, oris ulce-
ra, (quæ aphthæ uocantur) ucmitus, tusses, uigiliæ, pauores,
umbilici inflammationes, aurium humiditates. Igitur de
ipsa tuspiratione animam ad scribendum duximus,
quæ nihil aliud est, quàm uehementissima efflatio, qua pluri-
mus spiritus celerrimè foras erumpens impetu suo extrahit,
expoditq; excrementa meatum ipsius obstruentia, quæ Græ-
ci appellant βίχας; huiusce autem morbi causa est in ipsis in-
fantibus, ut plurimum, humor à capite, ad asperam arteriam
destillans ab aeris frigidityte, caliditate uè excitatus congre-
gatusq; infantes enim in utero materno assuefacti ad aeris
caliditatem, demum in lucem producentes, gelidi aeris causa
prouocantur ad destillationem, ut dictum est capite proprio
lib. iij. uel importuna lactis ingurgitatio ad ipsam asperam
arteriam descendens, uel lumbrici stomachum infestantes, et
tusculam paruam excitantes; Et ex signis istis percipies,
an tussis à destillatione frigida proueniat; uidelicet si circa
fauces aderit uiscosa pituita, uel superflua humiditas; Et si
aderit pallor in facie infantis, sine siti, & si iuuatur a calidis.
Verum si fuerit à destillatione catarrhi calidi, tunc erit ru-

S bor

Gal. lib. 3.
Hipp. lib. 3.
aphor. 4.
lib. 1.
lib. 2.

Gal. lib. 1. de
sympt. caus.
cap. 4.
DEFINIT.
MORB.

CAUSA.
Aet. lib. 8.
cap. 54.

VTQV
QITAE

SIGNA.

bor in facie, sitis, & à frigidis subleuari uidebitur. Et si pro-
 uenerit ab importuna lactis ingurgitatione, cum infans lactis
 emulsionē incipit, tūc tussis excitatur, & cessante emulsione,
 exiguo temporis spatio, tussis cessat; At si à lumbricis sto-
 machum infestantibus proueniat, non inuenies in faucibus
 humiditatem, nec pituitosum excrementum, & tussis parua
 erit, quæ plerunq; perducit ad sputū sanguinis. At qui gib-
 bi ex anhelitu, aut tussi efficiuntur, antè pubertatē intereū.
 Et interdum ex uehementi, & inueterata tussi ducuntur in-
 fantes ad phthisim, & hecticam, & ad herniam. Curatio ue-
 rò, cum tribus indicationibus diuidatur, una est, quæ ad lum-
 bricos; altera, quæ ad lactis ingurgitationē; tertia, quæ ad ipsā
 destillationē pertinet; Ea, quæ à lumbricis causam trahit in
 capite proprio de lūbricis, in isto libro absoluetur, et declarabi-
 tur. Et ea, quæ ab ingurgitatione lactis uiolēta generatur, cu-
 rabitur; si nutrix summa cū diligentia lac exhibuerit infan-
 ti, adeo non ut in superflua quantitate pro qualibet uice ipse
 infans lac emulgeat; & tempore, quo optima in stomacho
 concoctio facta sit. Reliquum est, ut de tussi, quæ ab ipsa
 destillatione fit, uerba faciam, & bifariam diuidatur, uel ab
 intēperie frigida, uel à calida. Quoniam si ab intemperie fri-
 gida prouenit, tunc aer eligatur ad calidū, & siccum uergens,
 & nutrix exerceat se quotidie, hora una, antè cibū, caueat à
 somno diurno post cibum, & infans pariter; statim post lactis
 emulsionem in die non dormiat, & somnus sit breuior solito,
 & dormiat capite elevato; nam supinum dormire, malū est;
 Alius sit lubrica, & præcipue in infante, cum suppositorijs
 soluenda est, si opus fuerit; Caueat à uino, replet enim caput,

Auic. lib. 3
 F. 10. cap. 4.
 PROGNO-
 STIC.
 Hip. lib. 6. a-
 phor. 46.

ch. s. dil. 160
 .202. 1909
 .42. 1909
 .42. 1909

.202. 1909
 .42. 1909
 .42. 1909

VICTVS
 RATIO.

.202. 1909

et prouocat destillationem; caueat etiam in cibo ab acetosis, salitis, oleribus, alijs, cæpis, porris, & raphanis, à fructibus, à leguminibus, à piscibus, à carnibus bubulis, ouillis, grossis, humidis, uiscosis, crassis, et ijs, quæ sunt difficilis concoctionis, & mali succi. Deinde quotidie secundum consuetudinē fricetur, & balneetur infans, et quia expedit, ut in primis, quod fluit, & tusim generat, prohibeamus, postea, quod fluxū est euacuemus. Propterea ad prohibendum, & diuertendū, conueniunt fricationes, & balnea, ad tollendum uerò quod fluxum est, lando, prout ego feliciter sapissimè expertus sum, ut infanti manē, & serò, & præcipue cum tussis eum infestat, exhibeatur cochlearium unum, uel duo olei amygdalarū dulciū recentis admisti, cum s. q. pulueris sacchari candidi, aperit n. uentrem soluit, tusim emollit, & leniter sine nocumento pituitam educit, mox ad corroborandū cerebrū, & resoluendā materiā illā crudā destillationē facientē, ablutiones capiti infantis ex ista decoctione facere poterunt R. chamæmeli, meliloti, baccharis, maioranæ, rosarum, an. M. i. misce, & omnia diligenter in lineo panniculo, postea bulliant in s. q. lixiuij dulcis usq; ad tertias, & ablue, & post ablutionem cum panniculis calidis caput exiccetur, nec non pectus, & totus thorax inungatur ex isto linimento calido R. olei amygdalarum dulcium, unguenti pectoralis, butyri ueteris, an. ꝛnc. s. misce, & inunge. Exhiberi etiam poterit sæpè in die modicum ex infra scripto electuario R. mellis optimi despumati, olei amygdalarū dulciū, succi liquiritiæ an. dr. iij. pulueris myrrhæ, tragacanthæ, galbani an. scrup. s. misce, et f. electuariū, et utere, et præcipue cum tussis infestat; Et si fuerit difficultas anhelitus,

MEDICA-
MENT.
RATIO.

S 2 litus,

litus, pulvis seminum lini cum oleo amygdalarum dulcium
 recenti adisceatur, & praebeatur infanti. Verum si tussis
 generetur à destillatione catarrhicalidi, tunc aer potius adfri-
 gidum uergat, quàm ad calidum, & nutrix, & infans rectè
 se habeant in sex rebus non naturalibus, prout supra præceptū
 est; Et caueat ab omnibus supra statutis, & prohibitis; Nec
 non ab omnibus, quæ rationem habent calefaciendi, prout ab
 igne, à sole, à uentis, ab aere nocturno, et similibus, capitis etiā
 ablutionibus, et nihil capiti infantis superponatur, fricationes,
 & balnea quotidie fiant, lingua infantis, mane ante lactatio-
 nem, molliter comprimatur, ut facilius euomat; nam uomi-
 tione mirum in modum pituitam euacuabit, & deinde ea ho-
 ra, qua magis tussis infestat, infanti tribuatur ex oleo amy-
 gdalarum dulc. & saccharo candido in puluerem resoluta, ut
 dictum est, cochleare unum, uel duo ad lambendum; uel R.
 sacchari penediati dr. ij. syrupi iuiubini ꝑnc. s. misce, & cū
 tussit ad lambendum detur, nam momento tussim ipsam se-
 dat, & emollit; Vel R. sacchari candidi contriti dr. ij. aquæ
 uiolat. ꝑnc. i. succi lyquiritiæ drac. s. misce, & da ad lambē-
 dum. Pectus pariter ex oleo amygdalarum dulcium, tantū
 calido mungatur manè, & serò. Vel si erit infans ætatis an-
 norum duorum, uel circa, tunc R. seminum cucurbitæ, cucu-
 meris, melonum, citrulli, lactucæ, endiuie, scariolæ, portulacæ
 an. scrup. i. contendantur omnia, & ex eis s. a. cum aqua
 uiolarum fiat lac, in quo dissolue lochsani, & experti ꝑnc. i.
 conseruæ uiolarum, rosarum an. drac. i. rob granatorum, mu-
 sorum, rob de ribes, oximellis simplicis an. drac. s. misce, & co-
 letur, & ex eo ad lambendum sæpe detur; Ego etiam sæpe
 feli

felicitè in destillatione expertus sum (dummodo lac nutriti-
uiatum non sit) lac eius tantum cum puluere sacchari can-
didi admistum infanti, cum tussis infestat, quē leniter emol-
lit, & sedat.

D E A S T H M A T E.

CAP. III.

CUM Infanti aderit modica respirandi difficultas, hic
affectus à Græcis uocatur *Ασθμα* & cum uehemen-
tior sit, & spirare æger sine anhelitu, & sono non potest, tunc
uocatur *Ασθμα*; si uerò accidat in spirando, ut non nisi recta
cervice spiritus trahatur, tunc *ορθοπνοια*, nominatur; Vnde
sic definitur sicca orthopnoea ea est spirandi difficultas, quæ
sine sputis, uel tussi usq; adeò uehemens, ut inclinari citrà suffo-
cationem, qui ita afficitur, non possit. Sed multe sunt spirā-
di difficultates, tamen solam illam Hip. consuevit asthma
nominare, in qua contingit satis crebrum anhelitum fieri, quā
Auic. inter ægrotudines infantium uocauit anhelitus mali-
tiam, & ipse Hip. dixit loquens de ipsis infantium ægritu-
dinibus, Cum uerò iā magis adoleuerint, crebri anhelitus, quos
Græci asthma uocant. De qua anhelitus crebritate, seu
asthmatis specie sola à nobis pertractare decretū est, insequen-
tibus iudicium ipsius Hip. & Auic. qui in infantibus de
omnibus alijs speciebus, tanquam superfluis, scribere præter-
miserunt; Et quæ prouenit à materia crassa, à capite descen-
dente, cum in pulmonis bronchijs fuerit infarcta, & excita-
tur à caliditate, uel frigiditate aeris extranea, à casu, à per-
cussione, à nimia agitatione, à fumo, & à malis uaporibus, &
odo

DESCRIP-
TIO
MORBI.

Gal. lib. 4.
de uic. rat.
acu. com. 21

Gal. lib. 6.
aphor. 46. in
comm.

Auic. lib. 1.
F. 3. doc. 1.
cap. 3

Hip. lib. 3.
aphor. 26.

CAUSA.
Gal. lib. 7. de
comp. med.
sec. loc. c. 6.

odoribus. Et cognoscitur ex anhelatione frequenti, & spirandi difficultate, & quia interdum materia faciens asthma est, (prout dictum est) in pulmone infarcta, & aliquando in aspera arteria, si erit in pulmone, tunc aderit gravitas pectoris, sreatus, tussis laboriosa, & difficultas anhelitus. Si uero erit in aspera arteria, sonus aderit, qui est ueluti in dormientibus oregmō in respirando, et tussis, et sreatus facilis erit. Haec affectio in febre intermittēte, lethale; Et qui gibbi ex asthma te, aut tussi fiunt, antē pubertatē moriuntur, et asthma in senioribus forsan nō sanatur, et iuuenibus, ut plurimum, est difficilis, & longa. Verum curandi indicatio, prima est electio aeris temperatæ caliditatis, & siccitatis; postea nutritrix, & infans recte se habeant, in omnibus sex rebus non naturalibus; Et caueant ab omnibus tam in cibo, quam in potu; quæ descriptæ sunt capite precedenti de tussi, nec nō caueāt à malis uaporibus, & odoribus à fumo: Bibat nutritrix decoctionē pectoralis, quæ hoc modo paratur R. ordei mundi, passularum enucleatarum, lyquiriæ rase, capillorum ueneris, uiolarum an. M. i. iuiubarū, num. xij. ficuū num. x. bulliant omnia in s. q. aque pluuiæ, usq. ad consumptionem tertiæ partis, postea coletur, et u sui seruetur. Deinde primū infantis aures, collū, et lingue radix inungatur quotidie ex oleo oliuarū, uel ex oleo amygdalarum dulcium, & pectus pariter inungatur, cum inunctione in capite precedenti de tussi, descripta; quibus inunctionibus facile concoquuntur, & intercipiuntur cruditates illæ superflue, quæ tam per adenes descēdunt, quā quæ in pectore sunt. Præterea Auic commendat, ut cōprimendo linguam infantis uomitū excitemus; ex quo summum beneficium affertur infanti;

STGNA.
Auic lib. 1
F. 3. doc. 1.
cap. 3
PROGNO-
STIC.
Hip. lib. 4.
aphor. 50.
Hip. lib. 6.
aphor. 46.
Auic. lib. 3.
F. 10 cap. de
fig. asthma-
tis:
VI CT VS
RATIO.

Auic. ibidem
MEDICA-
ENT
ATIO..

infanti; cōmendat etiam, ut in ore ad lauandum, & abstergē-
dum linguam uulam, & colli regionem aqua calida irrore-
tur, demum laudat hunc lābitium R. seminis lini in pulue-
rem resoluti ꝓnc. s. mellis crudi ꝓnc. i. misce, & f. s. a. lā-
bitium, de quo ad quantitatem unius fabæ infanti pro qua-
libet uice exhibeatur, & si opus fuerit, cymini contriti, parū
iniungito, Cyminum enim ipsum humores pituitosos uiscidos
incidit, & asthmaticis confert. Vel R. loboc de pino, diaprasi,
diapapaueris, syrupi de hyssopo an. drac. ij. misce, & utitor, in
quantitate unius fabæ, Oregmon uerò, qui in dormientibus
infantibus asthmaticis contingit, nil aliud est, quā pectoris so-
nitus, curatur pariter eo modo, quo supra dictum est, de ipso
asthmate: At non ille curatur oregmō, qui provenit à perip-
neumonia præcipue, & ab alijs morbis, quoniam est indicium
proximæ mortis: Fœliciter etiam curatur sonus, siue oregmon
in asthmate, si sæpe infanti exhibeatur huius electuarij pro
qualibet uice quantitas unius fabæ R. conseruæ nimpheæ, ro-
sarū an. dr. ij. manus christi, trochisorū de cāphora, diarhodon
an. dr. s. electuarij de gemmis frigidi scrup. ij. syrupi de hyssō-
po q. s. ad incorporandum misce, & f. s. a. lābitium.

Auic. ibidem

ab. i. lib. 3. f.

13. trac. 2. c. 4.

Gal. lib. 8. de

comp. med.

sec. loc. c. 3.

CAVSAR

DE STOMACHI DEBILITATE.

CAP. IIII.

STOMACHI imbecillitas in infantibus, quæ nihil aliud est,
Squā ipsius uentriculi uirtus, in coquendo minime functio-
nem suam obire potens, ut plurimum à mala lactis quali-
tate, uel à corruptione aeris generatur, uel etiam fit

DEFINIT.

MORE.

Auic. lib. 3. f.

13. trac. 2. c. 4.

Gal. lib. 8. de

comp. med.

sec. loc. c. 3.

CAVSAR

ex

SIGNA.

ambidionia

Gal. lib. 1. de
loc. affe. c. 4PROGNO-
STIC.VICTVS
RATIO.Auic. lib. 1. F
3 doc. 1. c. 3:

ex copiosa humiditate in ipso sinu, & uentriculi spatio, sine ui-
tio contenta, & hoc præcipue, in infantibus, qui copiosa humi-
ditate abundant, et affectio ipsa græcè *υδριασμος* uel *αδυναν*
σημαίνει uocatur. Signa si à mala qualitate lactis nutritici
proueniat, ex uisu, et experientia apparebunt, si periculū fiat,
& lac exploretur, prout à nobis ostensum est in primo libro
huiusce artis, qui legendus est, ut tota res facilius intelligatur.
Apparebunt postea si ab aeris corruptione, uel à copiosa hu-
miditate prouenient signa ipsa, non tam ex difficultate dige-
stionis, alui constrictione, & grauitate, et cibi fastidio, quàm ex
ructibus acidis, & aliquando ex nausea, & uomitione. Quod
si humor quispiam in ipsis uentriculi tunicis cōtineatur, nau-
sea quidem uexabit. Et quia ex hac affectione aliquandi
sequuntur diuersæ egritudines, & præcipue, quæ à crudita-
te proueniunt, propterea statim succurrendum est. Et si à la-
ctis qualitate originem trahat, alia nutritrix lactet infantem;
Et prima curetur, secundum indigentiam ipsius lactis. Ipsi
nutrici uerò, quæ nutrit infantem, prout sumitur ex ipsa in-
dicatione in sex rebus non naturalibus uictus ratio institu-
tur ad calidum, & siccum uergens; Et si aluius infantis natu-
raliter non excernit, quotidie subducenda est suppositorijs ex
melle, & sale gemma compositis. Deinde stomachus infantis
ex musco, cum aqua rosacea, uel myrti admisto inungatur,
roborat enim ipsum stomachum, & suauissime etiam corro-
borat cerebrum; nec non exhibere poteris aliquantulū ex isto
electuario, quotidie stomacho ieiuno, R. succi cydoniorum,
succimentæ an. ꝑ. ij. s. sacchari ꝑ. ij. misce, & parum
bulliant; postea adde pulueris caryophyllorum, cinamomi, ga-
langæ

langæ, mastiches an. scrup. s. misce, & s. a. f. electuarius, et
 utere. Vel alio modo R. succi cydoniorum clarificati ꝛnc. iij.
 galliæ, muscatæ, zingiberis, mentæ, mirrhæ an. scrup. s. conte-
 rantur omnia subtiliter, & cum saccharo q. s. misce, & f. lam-
 bitium, de quo sæpè sumat quotidie, uel R. specierum aro-
 matici rosati, specierum aromatici caryophyllati, secundum
 descriptionem Mesuæ, specierum diacymini an. dr. i. saccha-
 ro, & aqua rosacea an. q. s. misce, & lento igne s. a. f. confe-
 ctio in rotulis unius dragmæ pro qualibet rotula, ex quibus
 quotidie stomacho ieiuno unam suscipiat infans; poteris etiam
 quotidie manè stomachū infantis inungere ex oleo de absyn-
 thio, uel ex mastice, uel ex menta; & si opus fuerit etiam ex
 caryophyllis, & de nuce moscata; sacculi etiam parari solent
 ex rosis siccis, menta, absynthio, chamæmeli, abrotano, pule-
 gio, calamento, & stomacho adhiberi, qui ualde concoctionem
 adiuuant, & uentriculum ipsum corroborant.

D E V O M I T V.

C A P. V.

CUM stomachus expellit per os ea, quæ noxia sunt, tūc
 dicitur uomitus, græcè autem, *εμετος* & differt uomi-
 tus à nausea; Nausea enim præcedit ipsum uomitum, & ni-
 hil aliud est, quàm quidam conatus ad uomitionem, quæ græ-
 cè dicitur *ναυτία*. Vomitus uerò est affectus uentris superio-
 ris, uel multitudine grauati, uel ciborum, excrementorumue
 qualitatem non ferentis, similis diarrheis. Vomitus autem
 infantibus fieri par est, propter lactis, quod assumunt multitu-
 dinem.

DESCRIP-
TIO
MORB.DEFINIT.
NAVSÆ:Gal. lib. 3. de
nat. fac. c. 15
DEFINIT.
MORB.Gal. lib. 3.
aphor. 24. in
comm.
CAVSÆ.

dinem. Et præter ipsam causam, fit etiam propter imbecillitatem ipsius stomachi, uel propter aeris corruptionem, uel mali odoris; et semper uomitionem præcedit, ut dictum est, nausea, subuersio, tremor labiorum, & hypochondriorum tensio.

Auic. lib. 3.
F. 10. trac. 5

Et si multæ differentiæ enumerari poterint à diuersis causis excitatis; nihilominus cum à Galeno in ipsis infantibus, unatantum enarrata sit causa, quæ est à multitudine lactis; et ea, quæ est ab imbecillitate uentriculi, propter humiditatis multitudinem, iam satis in præcedenti capite declarata, & præscripta sit, & ea, quæ fit, uel ab aere, uel à malo odore, mutatione tantum curatur. Reliquum est, ut ego quoque auctoritatem ipsius Gal. sequens, de ipsa tantummodo uerba faciam. Quæ cum proueniat ex copiosa lactis assumptione,

SIGNA:
Hip. lib. 7.
aphor. 3.

apparebit circa stomochum tensio, & grauitas, & post uomitionem subleuabitur infans; à uomitu enim singultus, & oculorum rubor, malum, & uomitus colore albus, aquosus, citrinus, & rubrus uehementer, & obscurus, est malus, et deterius est, qui est sicut flos aeris, & niger; Et cui succedit spasmus interficit statim. Vomitus autem utilisissima est,

Auic. lib. 4.
F. 2. trac. 1.
cap. 29

Hip. lib. 2:
prognost. c.
7. tex. 38
VI CT VS
RATIO.

quando est, pituitosa, & bile permista. Curatio, quantum ad victus rationem, ut indicatio ostendit, instituatur, magis uergens ad calidum, & siccum, quam ad humidum, & frigidum; Et nutrix uescatur cibis boni succi, & facilis concoctionis, & multitudinem lactis infanti interdicat. Et alius infantis quotidie excernat, uel sponte, uel arte, cum supposituris prædictis, capite præcedenti, & pluribus alijs in locis. Deinde nutrix caryophillos mastice, & in os infantis decenter immittat, & sic pariter ciuannomum, commendatur

Auic. lib. 1
F. 3. doc. 1. c.
3:
MEDIC.
RATIO:

tur

tur etiam emplastra, cum medicamentis debilitat vomitum
constringentibus. prout, R. pulueris rosarum rubearum, sanda-
lorum rubeorum, granorum myrti, mentae an. ꝑ. s. olei cydo-
norum, de mastiche an. partes aequales q. s. misce, & f. empla-
strum. Verum quia aliquando contingit, propter assiduam vo-
mitionem, lac ipsum putrescere, propterea, ea, quae excernuntur
conspicienda, et odoranda sunt. Etenim si odor acidus sit, tunc
R. thuris contriti, pulueris rutae, mentae, an. scrup. s. syrupi de
rosis siccis ꝑ. s. misce, & infanti ad lambendum praebe, con-
uenit etiam admiscere cum ipso syrupo parum ex pulueribus
cymini, & sumachij, & infanti exhibere; omnia etiam, quae
descripta sunt capite praecedenti conueniunt, uel si opus fuerit;
R. pulueris mastiches, ligni aloes an. drac. s. galliae, acatiae, oli-
bani, caryophyllorum an. scrup. i. panis usti ꝑ. s. olei de me-
ta, uel de cydoneis q. s. ad incorporandum misce, & f. empla-
strum, & stomacho adhibeatur calidum.

D E S I N G V L T V.

C A P. VI.

QUANDO stomachus ex deprauatis functionibus ex-
pultriciis, et retentricis, quasi conuulsio oris eius, motum
quendam uehementem, & uiolentum facit, ex quo res, quam appetit os
eius, et a retetrice non secundum naturam amplectitur, infestam ex-
pellere conatur; affectio ipsa a Latinis singultus, & a Graecis
χυμος, uel χυμῆ uocatur, causa traditur ab Hippocrate dicente conuulsio
fit, uel ex repletione, uel inanitione, ita uero, et singultus, nihilo-
minus magna ex parte a plenitudine fit singultus, ut indicat pueri

DEFINIT.
MORB.
Gal. lib. 3. de
caus. sympt.
cap. 2

Hip. lib. 6. a-
phor. 39.
Gal. lib. 6. a-
phor. 13.
CAUSAE.

T 2 crebro

Gal. lib. 8. de
comp. med.
sec. loc. c. 3.

SIGNA.

PROGNO-
STIC.
Hip lib. 6. a-
phor. 11.
Hip. lib. 5
aphor. 3.
Hip. ibidem
Hip. lib. 7.
aphor. 3.
Hip. ibidem

crebrò singultientes, cum sunt repleti; rarò autem ab inanitione; Nec non Gal. ipse asserit singultum etiam fieri uidisse ex acribus, & serosis humoribus, & medicamentis stomachum mordentibus, quos ubi uomitu reiecerint, statim singultu liberantur. Qui etiam ex deuorato pharmaco, ex tribus piperis generibus constante, uel ipsomet pipere tenuiter cribrato, si statim uinum postea biberint, & præsertim calida aqua temperatum, omninò singultiunt, & subiungit. Quamuis pueris maximè ob corruptionem alimenti in uentre, aut ob eiusdem partis frigiditatem singultus accidat. Et si singultus ex repletionem fit, signa erunt motus singultus subitus, sine aliquo morbo, & post uomitionem, uel alui deiectionem, liberatio, ante cibum stomachi alleuiatio, post uerò grauedo. Si ex inanitione, diuturna alui solutio, dysenteria, febris, uel immodicus sanguinis fluor, si ab erosione stomachi ex humoribus acrioribus post concoctionem suscitatur singultus. Et si ex tribus piperibus singultire contingat, quanquam in infanti rarò, aut nunquam hoc accidat, nihilominus ex relatione uel infantis, uel nutricis, si infans loquelæ expers non sit, facile percipi poterit. At in ipsis infantibus, plerumq; post copiosam lactis emulsionem contingit, & præcipuè in ijs, quorum nutrices sunt humidae, & habent corpus plethoricum, & plus, quàm oportet edunt, bibuntq;. Prognosticandum uerò est, fore ut singultus sternutatio superueniens tollat, & ubi sanguis multus fluxerit, singultus, aut conuulsio superueniens, malum, et ex superflua purgatione similiter conuulsio, aut singultus superueniens, malum. Item à uomitu singultus, & oculorum rubor, malum; Indicat enim, uel cerebrum, uel uentriculum pati inflammationem,

tionem, Et similiter si ab ileo singultus fiat; Et si singultus in
altiore sopore, aut animi deliquio, aut tetanis obortus fuerit,
mortem non longè abesse denuntiat. *Victus ratio* autem, si à
plenitudine est singultus, ut nobis ostendit indicatio, in omni-
bus sex rebus non naturalibus, instituatur, uergens ad calidū,
& siccum, & quotidie prouidendum est infanti, omni dilige-
tia, ut alius excernat, uel sponte, uel arte, adhibitis supposito-
rijs, aut clysterijs. Postea sternutatio cum modico puluere
piperis, uel sinapis, uel castorei in naribus insufflato, excitanda
est. At si opus fuerit, uiolentiore motu, linguam eius aut di-
gito comprimendo, aut pēna oleo intincta uomitus excitetur,
ut materia peccans euacuetur, & cum infanti accidit singul-
tus, tunc ei danda est nux indica cum saccharo. Vbi uerò quis
ex tribus piperibus sumpserit pharmacum, & singultiat, olei
amygdalarum dulc. ꝛnc. iij. uel aquam ordeī, cyathum unū
sumat calidum, uel uomitum exciter. Singultus autem si à
lactis mala qualitate proueniat, tunc alia nutrix lactet in-
fantem, donec primæ lac reducat ad equalitatem, & sani-
tatem. Et si ex frigidis humoribus generetur singultus, deā-
bulationes, fricationes extremarum partium conueniunt, &
somnus longior solito, & inunctiones ipsius uentriculi ex oleis
de castoreo, sycionio, styrace, & mastiche, & spiritus retentio,
& admotio linteorum calefactorum non raro iuuat. Verū
ubi ab inanitione ortus fuerit singultus, curabitur per alimen-
ti conuenientis assumptionem; & balneo calido ex aqua dul-
ci, uel ex lacte balneandus est quotidie, mane, stomacho ieiū-
no, & postea oleo amygdalarū dulciū inungendus; Et si per
etate licet, cibā dū est p̄isana, et aquæ melonū bibēda sunt.

Aetius lib. 9
cap 5.

VICTVS
RATIO.

Hip: ibidem

MEDICA-
MENT.
RATIO.

Gall. lib. 8. de
comp: med:
fec: loc: 3.

Auic lib. 1.
F. 3. doc. 1.
cap. 3.

Aetius ibide

D E

DE COLICO SEV VENTRIS DOLORE.

CAP. VII.

DEFINIT.
MOR. B.
Gal. lib. 12.
met. med. c. 7

CUM nihil aliud sit dolor, quā tristis sensatio, à subita, ac uiolenta mutatione facta, ad tactum tantummodò pertinens, & omnis dolor euenire soleat, aut per cōsensum, aut primario affectu, si in uentre infantium contingat; ut aliquā dō fieri uidetur, adeò ut torqueantur, et miserrimè plorent, cū est in toto uentre, erit in omnibus intestinis; & tunc à Græcis uocatur αλγος πνεύματος cū uerò erit in parte, prout in crasso intestinis, tantummodò ab affecto loco dicitur καλιν διαδεδωκεν. Si in gracilibus intestinis, tunc uocatur uoluulus à Latinis, et à Græcis, ειλεος, sed de ista specie morbi scribere opus nō esse iudicaui in hoc opere; quoniam eam in infantibus nunquam contingere uidi, nec auctorem approbatum de ea scribentem; propterea de solo colico dolore agendum esse censeo; cuius causa, ut plurimum est in infantibus, humiditas cruda, qua ualde abundant, uel propter lactis malam qualitatem, uel propter imbecillitatem uentriculi, excitatam ab hypochondriorū partibus obstructis, etiam uel à balnei frigiditate, uel etiam à frigiditate pedum, propter humiditatem generatur; Et aliquandò si aliquid præter lac, sumpserit in cibo, à mala ipsa qualitate cibi, ueluti à fructibus fugacibus, & similibus; indicabūt signa ista; si cum ploratu continuè infans contorqueatur, & si aluus constricta sit: Et si aliquandò uomitus infestet, & si sitis intensa, & uigilia perseuerent. Et si à cruda humiditate dolor ipse excitatur, tunc uomitus, & tensio, & tormina aderunt. Verū si à flatu dolor generetur, tunc ructus plures, & flatus abundabunt, & dolor

Gal. lib. 2. de
loc. affe. c. 5
Auic. lib. 6.
trac. 3. c. 7.

lor mobilis erit, adeò ut quandoq; in uno, & quãdoq; in altero loco percipiatur. Prædicere autẽ dolores cõuenit, qui cū febre affligūt circà lūbos, et inferas sedes; si præcordia attigerint, in inferas sedes relinquẽtes, exitiales admodũ sunt. Et quibus tormenta, et circà umbilicũ labores, & lūborũ dolor, qui neq; medicamẽto, neq; aliter soluitur, in aquã inter cutẽ siccã firmatur. Et dolores uētris sublimes leniores, qui uerò non sublimes fortiores, et in forti dolore uētris partiũ extremarũ frigiditas, malũ, et à uētris dolore diuturno suppuratio. Indicatio autem istius curationis, hoc pacto, perficitur, cū oīs dolor in genere dupliciter curã admittat. Primo in remotione eius causæ, quæ ablata tollitur affectus, .s. dolor. Vel alio modo in sedatione ipsius doloris. Propterea si à lactis qualitate prouenit, ut remoueaturs ipsa causa, alia nutrix lactet infanẽ, donec prima, secũdũ artẽ curetur. Si uerò ab humore crudo, tunc uictus ratio instituaturs ad calidum, & siccum, uergẽs in oĩbus sex rebus nō naturalibus, et nutrix uescatur cibis boni succi, et facilis coctionis. Veruntamẽ quia Hip. lac dare, quibus illa suspẽsa murmurant, esse malũ docet. Propterea si infans est ætatis annorũ duorũ, uel circà, si possibile erit, per diẽ salẽ naturalẽ, lac non emulgeat, sed nutriatur ferculis cum pane, uitellisq; ouorum, & oleo amygdalarum dulcium, conditis: Et statim (prout ego sæpẽ fœliciter expertus sum) exhibeanturs ipsi infanti tunc. iiii. olei amygdalarum dulc. recentis, per horas quatuor antẽ cibũ: soluit. n. uentrem, & dolorẽ lenit: Deindẽ perseuerãte dolore fiãt fomẽtationes, hoc modo paratæ R chamæmeli, meliloti, thymi, pulegij, rosarũ, an. M. i. seminum lini, anisorũ, fœnigreci an. drac. ij. misce, & omnia bulliant in s. q.

PROGNO-
STIC.
Hip. lib. 2:
prognost. c.
13.

Hip. lib. 4. a-
phor. 11.
Hip. lib. 6
aphor. 6.
Hip. lib. 7
aphor. 16
Hip. ibidem

VICTVS
RATIO.

Hip. lib. 5. a-
phor. 64

RATIO
MEDICA-
MENT.

uini albi; mox cum spongia infusa, bis in die, per horam unā, ante cibum, & postea optimè expressa, statim calida, fomentetur ter, aut quater locus dolens, & inungatur oleis istis calidis. R. olei anethini, de ruta, de chamæmelo an. ꝑ. s. misce, & inunge. Verùm si à flatu prouenerit dolor compertum est tantummodò cum fomentationibus præmissis dolorē ipsum sedare; sed tamen prius aliquo clystere communi aluo subducta, hunc in modum parato. R. florum chamæmeli, meliloti, thymi, maluarum an. M. i. seminum anisforum, cumini, an. drac. ij. misce, & bulliant in s. q. aquæ ad tertias. postea coletur, cuius decoctionis R. ꝑ. vi. olei de ruta ꝑ. ij. mellis rosati ꝑ. ij. sacchari ꝑ. i. salis q. s. misce, & cum parua ad scribendum penna anseris, utroq; capite reciso alligata ad collum uesticæ unius, in qua prius posita sint omnia, clystere parata penna intromittatur in anum, & s. a. f. clyster. Vel apponatur super locum dolentem cucurbitula sicca sine scarificatione, resoluit enim mirum in modum flatus omnes, & uidetur habere incantamenti similitudinem.

Gal. lib. 12.
met. med. c. 8

D E F L U X U V E N T R I S.

CAP. VIII.

DEFINIT.
MORB.

Auic. lib. 1:
doc. 1. cap. 3

CAUSAE.

Auic. ibidem

F L U X U S Ventris, qui dicitur græce διαρροια est alui profiuuium diuturnum, copiosum, sine phlegmone, et exulceratione, de quo intelligere uoluit Auic. cum dixit; Et ex eis, quæ infantibus accidunt est uentris solutio, & proprie cū dentes nascuntur. Et de quo nunc uerba facere, & curationem perstringere institui; cuius causa duplex est; una à materia calida; altera à frigida proueniens; quæ à calida excitatur,

ut

ut plurimum, fit à dolore ex dentium productione suborto; à frigida uerò ab aeris ambientis qualitate, uel à multitudine humorum superflua. Infantibus enim accidit uentris solutio, cum dentes nascuntur, & quidam sunt, qui dicunt, quòd sit propter superfluitatem salitam; sed fieri potest etiam alio modo; immò propterea quod natura impedita in generando membrum, non bene digerit. Aliquandò etiam gignitur iste morbus à mala qualitate lactis serosa. **SIGNA**, si fluxus est à materia calida, excrementa erunt colore citrino intincta, & excernuntur cum aliquo acore, et sine mora. Si uerò à materia frigida, excrementa pituitosa, alba, et cum tormine excernuntur. Et si à lactis mala qualitate, experientia docebit, si periculum fiat. Prædicendum uerò est, in longis intestinorum leuitatibus, si ructus acidus fiat, qui prius non erat, signum bonum esse indicat. Et omnia uentris profluvia post ægritudines acutas symptomata esse mortalia, quia corruptio nem repentinam portendit. Curatio si rectè institui debet, in primis animaduertenda sunt ea, quæ iudicantur, & iudicata sunt integrè; nam neq; mouere, neq; nouare aliquid, siue medicamentis, siue aliter irritando, sed sinere oportet. Et si hoc paucum fuerit, non de eo debes laborare. Tota igitur curatio naturæ permittenda est; & hijs enim, quæ ledere poterant, sic per ipsum fluorem corpus expurgatur. Verum si profluium ipsum perseveret usq; ad dies sex, uel septem ad summum spatium, & perseverantia ipsius periculosa est; aliquandò enim tormina, & febres excitat, uiresq; consumit. Propterea transactis diebus sex, si adhuc perseveret, Si nutricis lac peccat, tunc alia lactet infantem; postea si excrementa biliosa erunt;

SIGNA.

PROGNO-
STIC.
Hip lib. 6. a-
phor. 1.

Auic. lib. 3.
F. 16. trac. 1
cap. 2.

Hip. lib. 1.
aphor. 20.

Auic. ibidem

V ui

tur ad calidū, & siccū uergens, & stomacho adhibeatur saccu-
lus ex menta, absinthio, origano, abrotano, pulegio, et rosis sic-
cis, et pulueribus caryophyllorum, cinnamomi, olibani, galagae,
et similium; inungatur etiā quotidie totus uēter, et stomachus
ex oleis de absinthio, de spico, de myrto, et de cydonijs; Deinde
℞ pulueris galliæ, olibani, spodij, an. drac. s. miu. & cydoniorum
unc. i. misce. & ex eo ad lābendum præbe; Vel ℞. cōfectionis
de corneis, cōfectionis de sorbis, de mespilis an. unc. s. corallio
rū rub. seminum rosarum rubearum. acaciæ, hypocistidos an.
scrup. i. misce, & cōterenda conterantur: postea cum succo cy-
doniorum q. s. f. mixtura liquida, de qua quotidie infāti exhi-
beatur manē, & uesperī drac. i. necnon parare poteris empla-
strum hoc, si opus fuerit, ℞. farinae ordei, milij an. unc. ij. pul-
ueris rosarum, thuris, croci, boli armeni, sāguinis draconis, ma-
stiches, balaustiorum an. dr. i. s. lutei ouorum duorum, aceti
fortissimi q. s. misce & f. emplastrum, quod calidum applice-
tur uētri. Postremò si ex prædictis fluor non cōpescatur, tūc
℞. acaciæ, cerusæ an. drac. i. opij grana ix. & s. a. f. supposito-
riū, quo alui osculo intruso, statim arcere profluuium uidebis.

DE DYSENTERIA.

CAP. VIII.

QUAE à Latinis difficultas intestinorum, seu tormina,
& à Græcis δυσεντερία uocatur, nihil aliud est, quā in-
testinorum ulceratio cum phlegmone, & cruentorum, fæciq;
similium strigmentorum secretionē, nō sine alui intestinorūq;
morsu, ac cruciatu, causæ plures sunt, sed in infante, aut
ab aeris frigidityte, caliditate ue, aut à lactis acrimonia, &

Gal. lib. finit,
med:
DEFINIT.
MORB.

CAUSAE

V 2 serosi

SIGNA.
Gal. lib. 6. de
loc. affe. c. 1.

PROGNO-
STIC.

Hip. lib. 4. a-
phor. 24.

Idē aphor.
26.

Idem lib. 6
aphor. 3.

Idem lib. 2.
aphor. 14.

Idem lib. 7
aphor. 24.

Auic. lib. 16
trac. 1 c. 2.

Gal. lib. 12.
de diff. lib.
12. c. 1.

Gal. lib. 12.
de diff. lib.
12. c. 1.

VI CT VS
RATIO.

ferositate, humores generante, qui postea intestina paulatim erodunt, prout bilis, & pituita salsa. Signa sunt dolor uētris, punctio, & frequens deijciendi cupiditas, in qua frustra intestinorum cernuntur, excrementa sanguinolenta, saniosa cum excoriatione, & odore foetido; at quia materia, quæ ad intestina fluit semper peccat, aut in caliditate, aut in frigiditate. Propterea si materia erit calida, tunc excrementa erunt colore citrino, sanguinolenta, biliosa, & aegritudo uehemens. Et si fuerit à frigida intemperie, tunc exhibunt excrementa uirulenta, aquositate albida, & odore grauia. Verum si ab atrabile incæperit difficultas intestinorum lethalis est; Et à difficultate intestinorum habito, si ueluti carunculae exeant lethale est, quia carnem in his concresecere, uel cicatricem induci nō speramus, Et in lōgis difficultatibus intestinorum inedia ex fastidio, malum, & cum febre peius. Et in profluuijs alui mutationes excrementorum iuuant, nisi ad mala mutatio fiat. Et à deiectione syncera difficultas intestinorum, malū; Et magna effusio sanguinis puri post dysenteriam, ualdē mala; Secundum, ulcera intestinorum perducunt ad hydropem. Tertium, conuulsio, uomitus, singultus, & conturbatio rationis post dysenteriam, mortem; Quartum, qui habet dysenteriam, et apparet post eius aurem sinistram, ueluti res nigra, similis orobo, cum uehementi siti, moritur in decima; & nō tardat, nec euadit. Restat ut de curatione ipsa (his peractis) uerba faciam; tamen si raro morbus hic infantibus et precipuē lactentibus contingat; nihilominus, si euenerit facta in primis experientia, si lac in causa erit, quod si erit, tunc alia nutrix (lactente infirmo) lactet ipsum infantem. Victus ratio institua

situatur nutrici, circa sex res non naturales, habita prius ratione, & inuestigatione indicationis, an à materia calida, an à frigida proueniat dysenteria, eo modo, quo institutum est, capite de diminutione lactis ab alui profluvio nutricis libro primo huiusce artis. Nec non medicamentorum ratio statuenda est cum in unctionibus, emplastris, & sacculis, qui stomacho, & ventri instituti sunt in precedenti capite. Postea consentiente etate, si possit fieri, infanti exhibeatur reubarbari electi, & mundi, contriti scrup. i. uel scrup. s. cū saccharo rosato, uel iure pulli, aut lacte nutricis; Deinde perseverante morbo, si opus fuerit, sumat aliquid ipse infans ex istis syrupis, scilicet ex rosis siccis, ex menta, ex myrto, ex cydonijs, et similibus, ita ut opus est dissolutis cum aquis plantaginis, endiuie, et similibus, & si ipse infans nihil ex ipsis syrupis sumere poterit, nutrici quotidie, si lactet ipse infans, in diluculo syrupus exhibeatur, hoc pacto, R. syrupi ex rosis siccis, ex myrto, minae, cydoniorum an. ꝑ. s. aquarum plantaginis, endiuie, portulacae an. ꝑ. i. misce pro syrupo. Mox si opus fuerit, denuò cū fuerit facta aliqua digestio, reubarbaro contrito, materia peccans educatur. Vltimo loco excoarationem intestinorū lauare, & demum conglutinare opus est. Lauatur excoaratio clysterijs, hoc modo, paratis. R. aquae ordeī lib. s. uitelli unius oui, sacchari rubei ꝑ. i. misce, & f. clyster, vel R. lactis ouilli, uel uaccini, uel caprini lib. s. uel ꝑ. iij. (aut plus, aut minus, etatis ratione habita) plei rosati ꝑ. ij. sacchari rub. ꝑ. i. misce, & fiat clyster, & quotidie lauare oportet excoarationem bis, aut ter in die. Ad conglutinandum excoarationem uerò, R. iuris carniū pinguiū ꝑ. iij. albuminis duo-

MEDIC.
RATIO:

TUM

rum ouorum, adipis renum caprarum liquefacti drac. iij. gummi arabici drac. ij. misce, & f. clyster. Nec non ut citius conglutinetur, clysteribus iniungere poteris bolum armeniā, tragacantham in puluerē redactā an. dr. i. & loco iuris carniū, lac ouillum etiā conuenit. Et si excoꝛiatio cum ulcere iuncta sit, tūc abstergere, & mundare, & demum cōsolidare ulcus operæpretium est. Ad abstergēdum fiant clysteres ex sero lactis, uel ex decoctione surfurum frumenti, uel aqua mellis. Et ad consolidandum, in clysteribus decoctum hoc inungito R. li-
tium, balaustrorum, corticum granatorum, sumachij, coriandrorum, an. partes æquales puta M. s. bulliant omnia simul lento igne in s. q. aquæ, postea s. a. f. decoctio, cuius decoctionis R. unc. viij. pulueris boli armeni, terræ sigillatæ, sanguinis draconis, thuris an. drac. i. binos uitellos ouorum, misce, & f. clyster, & quotidie exhibeatur, usq; ad consolidationem.

DE TENESMO.

CAP. X.

SEQUITVR aliquandò, sed rarò, in ipsis infantibus etiam morbus ille, qui uocatur à Græcis τενεσμος, & à latinis quibusdā teneasmus, et tineasmus, & ab alijs etiā tenasmus, ut à Plinio, qui nihil aliud est, quàm dispositio recti intestini ad partes inferiores pertinēs, in qua impetus, cupiditatesq; desidēdi plures, sed paucae excretionēs sequuntur. Causa uel est in lōganone, siue recto intestino inflāmatio, de qua mea nō erit oratio, tãquā in paruulis ipsis infantibus superflua, uel prout plurimum accidit caliditas biliosa, aut frigiditas illuc ab humiditate pituitosa, & crassa collecta, excernēdi cupiditatem inducens.

Plin. lib. 28.
cap. 14.
Gal. lib. 6.
nit. med.
DEFINIT.
MOR B.
Paul. lib. 3.
cap. 41.
CAVSA.

Auic. lib. 3.
F. 16. trac. 1.
cap. 16.

rens. Signa sunt desidendi cupiditas, cum conatu ad excernē
 dum; ubi primo pingue, deinde cruentum egeritur. Et facilius
 curatur teneſmus, quod nō fit poſt dysenteria. Et Paulus etiā
 aſſerit teneſmum per ſe ortum, aliquātulumq; progreſſum cō
 quieſcere. Vicitus ratio igitur nutrici iſtituatur, ſi infans ad
 huc lacte nutritur, ſi erit à materia frigida, prout ſigna, et ex
 cremēta indicabunt, ad calidum, et moderatē ſiccū uergēs; &
 caueat à ualdē ſtypticis, et cōſtringētibus. Et ſi prouenerit à
 materia calida, bilioſa, tunc uici' ratio iſtituatur, ad frigidū
 moderatē, et humidum uergēs, et caueat à uino; Et cum tu ci
 bas, cibus eius ſit lac recēter mulctum, decoctum, quoniā reti
 net fluxum de ſuper, et lenit locum, et caueat à uino, à ualdē
 amariſ, acribus, ſaliſ, acetofiſ, et ab oībus, quæ ſæcē exſiccāt, et
 exaſperāt. Indicatio curationiſ ipſius teneſmi, uertitur ad cau
 ſā ipſius morbi, et tripliciter diuiditur. Prima, prohibitio mate
 riæ imbibitæ in inteſtino. Secunda eius reſolutio. Tertia eſt ſe
 datio acuitatiſ materiæ, et malæ cōplexioniſ eius. Propterea
 quoad prohibitionē materiæ; ſi fuerit cauſa apoſtema calidū,
 ſtude in retinendo id, quod currit ad apoſtema; ideſt caue à re
 bus calidiſ, & cum imminutione cibi, prout à nobiſ decretum
 eſt, immò ieiunet. Verū quod ad reſolutionē attinet, ſi fuerit
 ſex ſicca, cura cum clyſteribuſ lenitiuiſ, puta cum lacte uacci
 no, aut aqua ordeī calida, cum albumine oui, aut oleo roſaceo,
 aut iure carniū ſimplici, ut mollietur, aut cum cerato ex oleo
 chamemelino, aut anethino, cū bdellio, et cara uēter molliſce
 tur, aut cum oleo calido ſimplici, in quo ponas ſpongiā, et appro
 pinques loco. Quod uerò ad ſe dationē acuitatiſ materiæ peccā
 tiſ attinet; Si fuerit cauſa frigus adueniēſ cū potionibuſ, &

SIGNA.
 Auic. ibidem
 PROGNO
 STICA.
 Paul. ibidem

VICTVS
 RATIO.

Auic. ibidem

RATIO
 MEDICA
 MENT.

Auic. ibidem

clysteribus calidis, prout uaporationibus cum pannis calidis, et cum surfure, cum quo uaporabuntur anus, & coxae, et pecten, & emunctoria, & sedeat infans super milium, & salem calefactum, & prius ambobus in panniculo positus, aut fomentetur anus, cum spongia expressa ex aqua calida, quae prius ebullierit cum rebus anodynis, ueluti chamæmelo, pulegio, thymo, origano, calamintha, rosis, seminibus anisorum, fœnugræci, lini, postea statim post fomentationem inungatur anus oleo chamæmelino, anethino, & de cydonijs. Vel abluatur ipse anus uino calido, & oleo omphacino mistis, aut sedeat infans in balneo aquae calidae, uel sedeat super terram calidam. Nutrix præterea si tenesmus excitatur à frigidis, et humidis, quotidie, mane, ieiuno stomacho, sumat cum iure carniū drac. i. istius pulueris. R. seminum anisorum, nasturcij, cumini an. drac. ij. torresiant, postea s. a. f. puluis subtilissimus, & si etiā scrup. i. cum lacte de ipso puluere infanti præbere poteris, quotidie, mirum iuuabit; si tamen, ut dictum est, tenesmus erit à materia humida, & frigida, quoniam si fuerit à materia calida nocebit.

DE ALII CONSTRUCTIONE.

CAP. XI.

DESCRIPT
MORE.
Auc. lib. 1
F. 3. doc. 1. c.
3.
Hip. lib. 3. a-
phor. 25.
Gal. ibidem
in comm.
CAVSAE.
Gal. lib. 2.
aphor. 20.

CONSTRICTIO siue astrictio alui, quæ græcè dicitur *σπασμός*, accidit interdum in infantibus; et ijs præsertim pueris, qui crassissimi sunt, & aluos duras habent; causa, ut plurimum est, crassities, quæ sua frigidityte à partibus uentris, bilem, quæ deiectionem stimulat, expellit; Quapropter excrementa, sine ipsa bile ægrè excernuntur, uel etiam ge-
nera

neratur ob longiorem solito somnum, uel si infans assuetus fuerit ad balneum, & fricationes, propter earum carentiam, uel quia si bilis aliquo modo petat ad aliquid mēbrum supra petus, adeo ut ad hepar, & ad aluum nihil fluat. Vel propter cibim maiorem, aut minorem assumptionem, quā hepatis, uiribus congruat. Vel ob retentiūæ robur excrementa exsiccans.

Signa per se satis manifesta sunt. Propterea prædicendum est, infantem ipsum ab alui siccitate, aut a strictione facile corripit, à uētris, uel stomachi, uel capitis dolore, et ab alijs diuersis agnitudinibus. Indicatio autem istius curationis perficitur, si in sex rebus non naturalibus, nutrix regatur ijs, quæ habēt facultatem calefaciendi, et humectandi. Infans igitur quotidie fricetur, & balneetur, postea succurrendum est cum supposito ijs ex stercore muris, aut ex solo melle, uehementer coctum, aut cum mentastro, aut cum radicibus ireos, sicut sunt, aut combustis, aut ad comedendū detur eis parum mellis, aut terebinthinae, secundum quantitatem unius ciceris, & uēter eius fricandus subtiliter est oleo, aut liniatur ipsius umbilicus felle bovis, & ut dicunt Arabes buchormariem, idest cyclamino. Nec nō clysterijs ex iure carniū, uel decoctione herbarū quatuor communium, uel ex oleo dulci oliuarū, uel amygdalarū dulciū addendo, si opus fuerit, clysteribus, parum mellis rosati, & suppositorijs parum salis gemmæ, & hieræ picræ.

SIGNA.
PROGNO-
STIC.VICTVS
RATIO.Auic. ibidem
MEDICA-
MENTA
RATIO.

DE INFLATIONE VENTRIS.

CAP. XII.

ACCIDIT etiam infantibus morbus ille, quē uentris inflationem Latini, & Græci *εμφυστικὰ γαστρος* uocant;

DESCRIP-
TIO
MORB.
CAUSAE.

X qui

Gal. lib. 3. de
sympt. caus.
Paul. lib. 3
cap. 38

SIGNA.

Alexander
Trall. 9. c. 2.

PROGNO-
STIC.

VICTVS
RATIO.

MEDICA-
MENT.
RATIO.

Paul. ibidem

qui provenit à spiritu flatuoso, & calore imbecilli existente, generatur in intestinis, & peritoneo, & etiam quandoq; colligitur in uentriculo; sed ego etiam expertus sum provenire in ipsis infantibus, quasi hydropem ab aquositate lienis, aut hepate obstruente, propter malam victus rationē à nutrice præteritam. Et præcipue in ijs infantibus, qui comedere incipiunt uel qui antè temporis usum ablactati sunt. Signa si ab aquositate, propter viscerum obstructionem prouenerit, erunt tumor, tensio, & durities in hypochondrijs. Si uero à flatuosa materia uenter intumescat, tunc percussus ipse instar tympani, sonum edit; communiter autem uentris inflatio spirandi difficultatem, tumorem, grauitatem, ac uitiatum calorem inducit. Et morbum à flatu facile curatum iri prædicendum est; ab aquositate uerò, & obstructione, curatio difficilis est. Victus ratio instituat uergens ad calidū, & siccū. Et indicatio cū aperiētibus, et emollientibus, si viscera sunt obstructa, succurrendū esse demonstrat. Nutrix caueat ab aqua, ab oleribus, ab humidis, à leguminibus, à crassis frigidis, & duris, & à rebus flatuosis, uescatur cibis calidis, & exsiccantibus, & boni succi, & facili concoctionis. Quotidiè exercitio incumbat, uitet diurnum somnum, post cibum, aliu excernat, & præcipue in infante, uel sponte, uel arte. Et si à spiritu flatuoso prouenit, tunc curationis indicatio est corpori raritatem inducere, & attenuare ipsos medicamentis afferentibus calorem, competit elixantes oleo cymini, apij, herbe rutinalis, & dauci semen & eo calido uentrem inungendo. Conuenit etiam decoctum nepetæ, admisto mellis exiguo, & piperis drachma, et uentri superpositum; sufficit etiā forus ex milio

lio. cucurbitula uerò amplissima umbilicum undiq̃ comple-
ctens sæpenumerò liberat. Fomentationes etiam, uel ex rebus
anodynis, uel ex summitatibus sambuci, & ebulli in uino al-
bo bullitis flatus discutiunt, & morbum tollunt; si uerò pro-
pter obstructionem lienis, aut hepatis ab humore crudo, aut
aquofo inflatio facta sit; tunc in primis, si infans sit in ætate
cōpetenti, paulatim à lacte dimoueat. Nā lac dare, quibus Hip. lib. 5. a-
phor. 64.
hypocondria suspensa murmurant, malū est; postea cū fomen-
tationibus ex rebus anodynis ebullitis in uino albo, quotidie
manē, et uespere succurrendum est, per horā unā ante cibū, po-
stea statim cum inunctionibus emolliendū est iecur, uenterq̃,
et præcipue si ipsum iecur obstructum sit ex oleo ex absynthio
confecto, uel ex eupatorio, ex chamæmelo, ex spica, & simili-
bus calefaciētibus moderate. Nec nō cū emplastris ex absyn-
thio, chamæmelo, et rebus anodynis, et farinis, seu pulueribus
fenugraci, seminū lini, et anisorū. Lienī uerò succurrendū est
cum fomentationibus prædictis ex rebus anodynis, et radicibus
capparorū, asparagorū, cetrac, cetaureæ minoris, et aceto acerrī-
mo decoctis, et cū oleis ex capparibus ex lilio, ex ruta, et anethi-
no, et ex amygdalis amaris, et similibus, et cū emplastris de me-
lilot, et ceratis ex ammoniaco, bdellio styrace, opponace, &
galbano, ex adipe gallinaceo, medulla ceruina, et puluerib; sco-
lopēdrj, corticū capparorū, aceto dissolutis, et secundū artem
paratis, & si fieri poterit, infanti præbeatur, tã propter lienis,
quã propter hepatis obstructionem, aliquid reubarbari contri-
ti, uel cum passulis præparati, uel cum saccharo rosato Verūm
si cū passulis quotidie cochleare unum exhibeatur, si cum sac-
charo ros. scrup. s. de tertio in tertium exhibeatur, secundum

X 2 exi

exigentiam etatis; poteris etiam cum ferculo, quod uocant panatellam exhibere drac. i. quotidie pulueris cetrac, si lien affecta sit; nam mirum in modum confert, obstructions aperiendo. Quibus rationibus medicamentorum, adultos etiam hac affectione laborantes sanauit, ut mihi testis est ANTONIVS BEFFA de Negrinis, uir nobilis Brixienfis, in studio bonarum literarum à pueritia uersatus, & uerè ad fœlicia, & elegantia carmina diuina quadam propensione naturæ, & ingenio fœlici pangere natus, & mei amantissimus, qui in sanguine eius fratre, liene laborante, hanc rationem medicamentorum (me consulente) fœliciter expertus est.

DE LUMBRICIS.

CAP. XIII.

Hip. lib. 3. a.
phor. 26.

Gal. ibidem
in comm.

DESCR.
PTIO
MORB.
CAUSA.
Arist lib. 5.
de nat. ani-
mæ cap. 19.

TAMETSI lumbrici, qui à Græcis λυμβρις uocantur in ijs infantibus qui magis adoleuerint, ut plurimū contingāt, scilicet ijs, qui mediā habent etatē, inter illos, qui iā dentes ediderunt, & qui sunt pubertati proximi; quoniam in ipsis tenellis infantibus (ante dentiū productionē, uel cibi solidi comestione) propter imbecillitatem caloris innati minimè, et in adultioribus materia idonea est, ad animalium talium generationē; nihilominus testor ego uerè me infantes bimos, uel circa à lūbricis sæpè uexatos uidisse, & curasse; propterea ab huiusce artis nostre libris, curationē ipsorū reseruāda haud quaquā cōseo. Lumbrici igitur uidentur, prout alijs animalibus proportionaliter gigni, qui non ex semine, sed ex putredine habent generationē, quēadmodū in magno mūdo, ita & in corpore humano sunt genera ipsorū; quorū unū est teretū; alterū latorū;

ter

tenuū ascaridū. Ascarides autem sunt tenues quidā lūbrici, qui in parte præcipuè inferiori crassi intestini gignūtur. Aliud uerò genus lūbricorū est rotundorum, hoc est teretū qui in superioribus magis intestinis generātur, adeò quòd ad ipsum quādoq; uentriculum ascendunt; Multò uerò plures hi, quā ascarides gignūtur in pueris. Rarior autē lumbrici lati est generatio, qui et est lōgisimus, & sæpè per tota extenditur intestina. Verū quoniā de hoc genere nullā fecit Hip. in infantibus, tāquā superflūā mentionē, loquens de morbis ipsis infantibus contingentibus, propterea de ipsis tantum modò rotundis, siue teretibus, & ascaridibus lumbricis, non tantū ab ipsa auctoritate ipsius Hip. excitati, quantū ab experientia edocti; erit intentio nostra uerba facere, in infantibus. n. fateor ego ingenuè nūquā uidisse alterius, quā rotundæ formæ. Causa igitur istius agritudinis est putredo, quæ nascitur, ut plurimum, ex crassa, et pūuitosa materia. Signa rotundorum sunt hæc, in superiore uentriculum procurrun, proinde sequitur incredibilis morsus stomachi, uentris, & intestinorum, per os nō rarò eijciuntur, nōnullis uerò per nares, et magna quidē ex parte cum febre existunt, & cum tusi exigua, siccitate, in somno tremore, et præter cōsuetudinē excitatione, clamore, terrore, singultu, et extrā os linguæ missione, oculorum clausura, et aliquādò taciturnitate, et cum molestia uigiliarum, et ira, et dentium fremitu, et comestione superuacanea, præsertim si infantes fuerint quidā eorum neglecti motu, pulsūq; destituuntur, ac refrigerantur, tenue, ac frigidum sudorē exsudant, in facie color rubrus apparet, et uariatur, prostratio appetitus, decubitus transmutat nauseabundi, multus etiā aluus descendit, corruptos cibos ege.

Gal. lib. 14.
 met. med. c.
 15. & 18. &
 19.
 DESCRIPT
 MOR. B.
 Gal. lib. 3.
 aphor. 16. in
 comm.

Hip. ibidem.

CAVSÆ.

Gal. ibidem.

SIGNA.

A etius lib. 9
 cap. 19.

paul. lib. 4.
 cap. 57.

Aeti. ibidem egerens, & in modum tympani uenter eis inflatus, sonū edit;
 Paul. ibidem & oculos quidā sanguine suffusos habent. Ascaridum uerò
 signa sunt, uehemens pruritus in imo uentre, et quandoq; usq;
 ad animi deliquiū, grauitas præcordiorū, & dorsi, ac assidua
 Cal. ibidem ad egerendum irritatio. & excrementa, quæ excernuntur gra-
 uè olent, ueluti apparet in iumentis, malè cibū cōcoquentibus,
 quorum malā concoctionem fætor indicat excrementorum.
 Signa autē omnium lumbricorum cōmunia sunt, oris fætor,
 deliriū, lethargus, dolor capitis, palpitatio cordis, uomitus cre-
 ber, & imbecillis pulsus, qui in infantibus ipsis creberrimus est
 à natura, distentiones comitiales, oris spuma, tormina, et co-
 lici dolores, & interdum alui suppressio. Præſagia autē, quæ
 ex lumbricis sumuntur, sunt hæc, lumbricos quoq; teretes eun-
 te in iudicationē morbo, descendere idoneum est; magnā autē
 curā habere cōuenit, circa eorum curationem, præsertim tere-
 tum, nā multi nulla lumbricorum cura habita exesi ab ipsis
 Paul. ibidem sunt, et conuulsi interierūt; alij dicunt se lumbricos uidisse,
 qui ex inguinibus ægri eruperint; Et alij etiā prout IOHAN-
 NES Baptista Caballaria, uir doctus, et in arte medica clarus
 honorifico stipēdio publicè à Cōmuni Meduli in agro Mātua-
 no cōductus, qui asseruit mihi se lūbricos uidisse, qui ex umbi-
 lico eruperint cuiusdā infantis annorum trium, plus minus.
 Paul. ibidem Paulus uerò inquit, circa febrium initia geniti lumbrici sub-
 sistētia ex subiecta habent corruptione, circa cōsistēdi uigorem
 ex morbi malignitate, circa declinationem omninò ad melius
 Aetius ex He- proficiunt. Et lumbrici in febribus, et absq; febribus fiunt mul-
 rodoto lib. 9 titudine, magnitudine, colore, & tēpore inuicē differētes, dete-
 cap. 39. riores uerò sunt maiores minoribus, multi paucis, rubri albis, et
 uiuent

minētes mortuis. Et in incipiētibus acutis morbis, si lumbrici
 teretes uiui deijciūtur, pestilētes morbos indicāt; inclinātibus
 autē mortui, malū, inter utrumq; tēpus quoquo modo appareāt,
 malum est; Lumbrici etiā deiecti sanguine conspersi, malum;
 Et ex ipsis lumbricis frequēs in infantibus anhelitus frigidus,
 tumescere adhuc corpore, lethale, sequēti .n. die mortem prae-
 nuntiat; sunt etiā quidā; Alsaharaij fortasse auctoritate per-
 suasī, qui dicunt, ascaridibus infestos breuioris uitae fore; haec
 de prognosticis. Restat ut de curatione uerba faciā, quae, ut no-
 bis indicatio ostendit, perficitur hoc pacto: Et primo quod ad
 uictus rationē attinet, aer ad calidum, & siccum uergens eli-
 gatur. Nutrix (si infans lacte nutritur) caueat à somno diur-
 no post cibum, & nocturnus sit secundum solitum, caueat pa-
 riter ab ocio, & exerceat se bis in die, per horam, ante cibum,
 & secundum consuetudinem. Alius quotidie excernat, &
 praecipue in infante, si non sponte, cum molli balano ex melle,
 & sale gemma parato, uel clystere cōmuni. Animi affectus
 omnino uitādi, sunt, cibi sint boni succi, et facilis cōcoctionis;
 & in omni lubricorum genere abstinentia maxime prodest,
 qua eorum generatio prohiβetur. Sed cum infantem infestāt,
 tunc exiguo cibo, seu lacte, frequenti tamē, utendum est. Ne
 lūbrici morsus inferāt, comedat ipsa nutrix panē bene fermenta-
 tum (azymus .n. lumbricos generat) et cum modico sale, &
 seminibus anisorum bene subactum, & satis coctum, carnes
 uitulas, ueruēcinas, haedinas, & gallinaceas, & auium ter-
 restrium; Inter olera, si nō adest febris, comedere poterit in fer-
 culis, nasturcium, betā, mentā, petroselinum, abrotanū, absin-
 thium, apium, sinapim, cappares, raphanum, acetosam, &
 se

VICTVS.
 RATIO.

RATIO
MEDICA-
MENT.

Paul.lib.4.
cap.57.

Paul. ibidem

semina brassicae, et eruca, et oleosa conueniunt. Et si alui profluuium adsit, ex quo lumbrici magis abundare solent, tunc misceantur in cibo, et ferculis, praecipue ea, quae descripta sunt capite de alui profluuiio. Et caueat à leguminibus, nihilominus lupini conueniunt, & iura cicerum rubeorum; caueat à piscibus, à cibis dulcibus, frigidis, & ualde humidis, crassis, et uiscosis, & breuiter in uniuersum, omnia calefacientia, exsiccantia, incidentia, acria, amara, salsa, acida, & attenuantia conueniunt. In potu uinum conuenit, sed aquosum. Hactenus de uictus ratione. Ea uero, quae ad medicamentorum rationem attinent, qua potero breuitate perstringere conabor; à suffimentis loci, ubi decumbit infans incipiens. Ignis igitur in cubiculo succedatur, si fieri poterit, ex lignis iuniperi, aut citri, aut persici, odoramenta fiant ex coma absinthij, rutae, et folijs persici, & ex myrrha, & aloe, uel ex rosis, santalis, muscho, ambra, caryophyllis, thure, & gallia moscata. Deinde ea, quae in primis lumbricos necant, sunt exhibenda; Etenim dum uiuunt semper occasionem nocendi habent; Inter ea uero, quae miram habent uirtutem necandi lumbricos, est aloe; Et quoniam pueri aloem non admittunt, propterea à instrumeto quo os diuarcatur supinis, fasciola ipsis uiolenter detentis, ore distento per clysteridium quoddam, fistula non fragili munitum, inuitis aloem quantum poterit interius transmissam injiciamus; quae quidem admiranda curandi ratio puerorum moleste aloem ferentium est; sed si fieri poterit, ut cum lacte nutricis exhibeatur aloe; uel cum oximelite simplici ad pondus diobolorum trium, cum paucopulvere cornu cerui deusti. Vel ipsi infanti praebeatur

si

si febris non adest, aut saltem si est exigua, chamamelorum,
 uel mixariorum decoctum, & choclearia duo olei immaturi, Aet. ibidem
 amarissimi exhibeantur. Amara enim lumbricos enecant. Aet. ibidem
 Et cunctis uero tam infantibus, quam adultis febrientibus,
 & non febrientibus confidenter exhiberi possunt, etiam si
 trimestres fuerint infantes. Vermes terreni in puluerem re-
 solui cum sapa, & si sapa non admittunt, cum hydromeli-
 te, aut ut libet, prabeto, nihil ueritus, neq; utilitate contem-
 pta septemnumero dato, cataplasma etiam confici poterit
 ex lupinorum farina in hydromelite decocta, imponendum
 uentri, cui aliquando etiam bryonia, & filicis, tormentillæ
 radices adijciuntur. Umblicus autem felle taurino expleatur,
 aut melanthio cum lacte muliebri trito, aut absynthio, aut a-
 brotano, aut bryonia, pinguibus, ficibus admistis, uel R pulpe
 colocynthidis, fellis taurini an. partes æquales misce, et cū suc-
 co absynthij q.s. f. emplastrū, et umbilico superponatur, poteris
 etiam dorsi spinam uniuersam ex medulla ceruina inūgere,
 Et bouistalus ustus, cum lacte potus, lumbricos teretes educit. Gal. de cōp.
theriacæ ad
Pisonem.
 Ego uero sepe fœliciter expertus sum hunc puluerē ad pondus
 unius drachmæ eum indifferenter exhibendo, tã infantibus,
 quam adultis, cū febre, & sine febre, uel cum lacte nutritis, si
 æger lacte nutritur, uel iure pulli, uel uino albo, si uinum bibit,
 uel cū syrupo de acetositate, aut corticib' citri potatū; qui hoc
 modo paratur, R musci marini, seminis origani, seminis citri, Gal. ibidem
 portulacæ, cornu cerui usti an. dr. i. pulueris, quē lubricorū uo-
 cāt, semencinæ, seu corallinæ an. dr. ij. seminū mētæ, absynthij
 an. dr. i. misce, et s. a. f. puluis subtilis. Nec nō inūgere etiā so-
 leo nares, & tēpora, stomachū, et umbilicū infantū ex mītib' Aet. ibidem
 data

dato electo; uel ex theriaca, quā ille optimus simplicium medica-
 metorum cognitor FRANCISCUS CALCEOLARIUS clarā
 Veronae composuit, adeo ut ea ad longinquas regiones pretio tradu-
 eta, sicuti ego testis sum a Clariss. Medicis, Liguribus, Pedemo-
 ranis, Bononiensibus, Matuanis, Brixianis, Fridetinis, Venetis,
 Germanis, et alijs quā plurimis assidue pro indigentibus pon-
 tur in usum summa cum laude ipsius Calceolarij. Vel alio mo-
 pulvis mirae uirtutis ad lubricos educendos, tā teretes, quā asca-
 rides, hoc modo paratur R. reubarbari, agarici, scordij an. dr. i.
 musci marini dr. iij. corni cerui usti, seminum portulacae an.
 dr. i. aloes illotae dr. iij. s. misce, & s. a. f. pulvis, de quo scrup. i.
 cum uino, uel cum iure carniū, uel cum syrupo de acetositate, aut de
 corticibus citri infantibus innoxie exhibetur. Et si infans pa-
 rum adoleuerit ex ipso puluere scrup. ij. ex succo metae, aut ab
 synthij, pilulas tres conficere poteris, et ipsi infanti praeberē. Verū
 si lubrici infestant cum alui fluore infantē, etenim cessante fluo-
 re, ut plurimum lubrici quiescunt; procurandum est ut aluus post
 quartum, aut diem sextum ad summū, astringatur modis, ac-
 legibus institutis in hoc libro, capite proprio de alui fluore. Et si
 astricta pariter fuerit aluus citāda est modo instituto, capite
 proprio et eodem modo, cum uomitu, singultu, et alijs sympto-
 matibus succurrendum erit secundum proprias curationes.

DE INFLAMMATIONE UMBILICI.

CAP. XIII.

Cum contingere interdū soleat paruis, et nuper natis pueri-
 lis praeter alias agrotationes, etiā umbilici inflammatio,
 quae graece dicitur φλεγμονή του ομφαλου. Propterea mihi uidetur, ra-
 tioni consonum esse curationē ipsius affectionis perstringere. In-
 flammatio igitur ipsa prouenit ab incisione ipsius umbilici, recē-

Hyp. lib. 3. a-
 phor. 24.
 DESCRIPT.
 MORB.

CAUSA.
 Gal. ibidem
 in comm.

ter

et n. natis infatibus accidit, nō secus, ac si qua alia pars foret
ulcerata, aut à dolore præcisionis, aut ab aere, aut à ligatura
perperā facta, excitata. Indicia satis nota sūt, quoniā visu pa-
tēt. Vnde præfagia hæc sumūtur, si recte, & statim curetur hic
morbus facile sanabitur. Verū animaduertēdū est, ne natura,
quæ pridē in utero matris urinā huc deferebat isti functionis
nōdū oblita propter corrosionē ipsius inflammationis denuò lotiū
ibi nō irāsmittat, et difficile curationē reddat. Propterea à pri-
mis instituat ur uictus ratio, uergens ad humidū, et moderatē
calidū; nutritrix caueat à uino, ab aromatibus, ab allijs, à cæpis,
porris, raphanis, acetosis, salsamētis, à leguminibus, à flatuosis,
ab oleribus, præter spinachiā, atriplicē, mētā, petroselinū, lactu-
cā, et blitū, et caueat ab ijs, quæ ualdē calefiūt, et à cibis grossis,
et difficilis cōcoctionis, exercitationi uacet, bibat iura carniū,
uel aquā cum seminibus coriandrorū coctā, Aluus quotidie ci-
tāda est in infante, aut spōte, aut balanis ex melle. Postea sta-
tim debemus lenire dolorē cū emplastris, et inunctionib⁹ hoc pa-
cto paratis R. maluarū decoctarū et contusarum m. i. farine
ordei, lupinorum, fœnugræci an. drac. ij. olei rosacei, pinguedi-
nis gallinæ, butyri an. drac. iij. misce, & s. a. f. emplastrum, et
calidum applicetur umbilico, maturat. n. & dolorem sedat.
Vel R. medullæ panis frumentacei tritæ unam, lactis uaccini
q. s. misce, et lento igne parū bulliāt. Postea adde croci scrup.
i. olei rosati ꝛnc. i. misce et f. emplastrum, calidūq; applicetur.
Si uerò inflammatio uenerit ad suppurationem, tūc cum un-
guento ex cerusa, et lithargyrio manu chirurgica curetur; uel
ex isto linimento R. terebenthinæ ꝛnc. s. uitelli unius oui,
olei rosacei ꝛnc. ij. misce, & confice linimentum, ex quo pan-
niculi

SIGNA.

PROGNO-
STIC.

VICTVS
RATIO.

AVDIT
PROGNO-
STIC.

MEDICA-
MENT.
RATIO.

Auic. lib. 1.
F. 3. doc. 1.
cap. 3.

niculi linei infusi superponatur, feliciter. n. & sine dolore curant. Vel R. pulueris nardi celtici ꝛnc. s. terebinthinae ꝛnc. iij. olei sesamini, amygdalarum dulcium ꝛnc. i. misce, et f. linimentum.

DE TUMORE SEU EMINENTIA UMBILICI.

CAP. XV.

MOR. B.
DESCRIPT.
Auic. lib. 1.
F. 3. doc. 1.
cap. 3.
CAUSAE.

SIGNA.
PROGNO.
STIC.

Gal lib. 11.
met. med. c.
21.

VICTVS
RATIO.

ACCIDIT etiā aliquando in ipsis infantibus tumor ipsius umbilici citrà inflammationē, qui græcè uocatur ομφαλου οίδημα. causa est, uel multus fletus, uel uociferatio, aut tussis, aut casus, aut materia ibidem aquosa, uel flatuosa decurrens. Signa innotescunt satis. Propterea prædicendum est affectionem ipsam facile admittere curationē, si recte, et citò curetur, nec cum mora, plus, quàm, conuenit trahitur de necessitate ad cauterium ueniendum sit. Quapropter cum in quocunq; morbo semper adest, quod fit, et quod factum est; quod fit debemus prohibere, & quod factum est resoluerē, et euacuare; unde si causa ex ploratu infantis proueniet, ueluti ut plurimū euenit, tunc statim ad prohibendum quod fit, & ad somnum conciliandum, recurrendumq; est, ut à nobis descriptum, & institutum est capite proprio, libro secundo huiusce artis, ad quem se referat lector; Et ita si à tussi oriatur pariter recurratur ad proprium capitulum in libro hoc. Ad resoluendum uerò, quod factū est, ut sumitur ex istius morbi indicatione, in sex rebus non naturalibus uictus ratio instituatur: si lacte nutritur infans nutriti, ad calidum, & siccum uergens, & caueat à rebus flatuosis, frigidis, & humidis, tam in cibo, quàm in potu, & cibis utatur boni succi, & facilis concoctionis, in quibus aliquid misceatur, quod habeat facultatem expellendi flatum, cuiusmo

cuiusmodi sunt semina anisorum, coriandrorum, fœniculi, quotidie aluus, tam in ipsa nutrice, quàm infante excernat sponte, sin minus arte, balanis ex melle, & sale gemma confectis, in infante citanda erit, & caueat ne ipse infans ploret, uociferetur, nec motum faciat, et supinus, sine panniculatione decubabat. Ad locum autem affectum conuenit emplastrum hoc adhibere R. pulueris amei drac. iij. albuminis ouorum duorum, misce, & cum stuppa applicetur, & fascia stricte ligetur. Vel R. pulueris myrrhæ, corticum cupressi, & nucum earum, aloes, acaciæ, mastiches, lupini amari usti, amei an. drac. i. albuminis ouorum q. s. misce, & f. emplastrum, & cum stuppa applicetur. Nec non ego sepe expertus sum fœliciter sequens emplastrum in infante bimo, qui triduo sanatus est. R. pulueris thuris, myrrhæ, mastiches, collæ, siue glutinis piscium, sarcocolle, psylli, aluminis, carabe, nucum cupressi an. dr. i. antimoniij, croci, aloes non lotæ an. dr. s. albuminis ouorum q. s. misce, & cum stuppa umbilico applicetur, & stricte ligetur. Vel post fomentationem ex decocto corticum mali punici, balaustrorum, acaciæ, myrti sumachi an. partes æquales, emplastrum hoc administra, R. picis, aloes, thuris, mastiches, terræ æmæniæ, sanguinis draconis, lithargyrii, resinæ, ammoniaci galbani, gallæ, uisci quercini, lapidis hæmatitis, seui hircini, pilorum leporis, corticum granatorum an. drac. i. misce, & omnia contundenda contundantur, & in decoctione præordinata macerentur, postea adde albuminis ouorum q. s. misce, & f. emplastrum;

DE

DE CALCULO VESICAE.

CAP. XVI.

Hip. lib. 3. a.
phor. 26.
Gal. ibidem
in comm.
DESCRIP-
TIO
MORE.
Gal. ibidem
Paul. egin.
lib. 3. c. 45.
CAUSA.
Gal. ibidem

Gal. lib. 2
de nat. hu-
man. tex. 13.
SIGNA.
Gal. lib. 1. a.
loc. affe. c. 1.

Auic. lib. 3.
F. 18. trac. 2.
cap. 16.
PROGNO-
STIC.

Anic. ibidem

Hip. lib. 1.
aphor. 14.
Gal. ibidem
in comm.

IN Infantibus, qui magis adoleuerint, .s. qui habent ætatem
mediam inter illos, qui iam dentes ediderunt, et qui sunt pu-
bertati proximi, morbus ille, qui calculosus uocatur à Latinis,
et à Grecis λίθιασμος, contingit, immò calculus, aut lapis ipse
maximè propria passio est talium puerorum in uesica. .s. in ea
.n. concrefcere consuevit, propter edacitatem, ex qua non pau-
cos crudos humores coaceruant, ex quibus pars crassior unà cū
urinīs ad uesicam perueniēs, fit lapidum generationis materia.
Accedit altera causa uehementia caliditatis. Signa lapidis
in uesica sunt urina, similis aquæ, in qua subsident sabulosa
quædā, laborātes assidue pudendum scalpunt, idq. uel laxum,
uel intentum præter modum; postea de repente urina suppri-
mitur, doloresq. in eodem loco permanentes. Quòd uero ad præ-
dictionem attinet, scire oportet in illo, in quo est sedimen areno-
sum, nō facile aggregari lapidem; materia .n. non est coarcta-
ta; sic autē habeto, morbum hunc (ut inquit Auicenna) parum
accidere infantibus, & mulieribus, propriè lapis in uesica, quo-
niā uesica earum ad exteriora breuior, ac latior est, et pauco-
rum anfractuum, quæ sentētia uera esse potest in mulieribus,
quoad generationem, quia ex fluxione menstruum facilius,
quàm in uiris omnia superflua expurgantur, & calorem non
adeò uehementem habent, ut materia in lapidem facile uerti
possit; uera etiā esse potest, quoad expulsionem in infantibus, et
mulieribus propter breuitatem meatus, & anfractuum uesi-
cæ. In pueris uerò, qui habēt plurimum caloris innati, et multa
humiditate abundāt; et si meatus breuiiores habent, tamē sunt
angu

angustiores, quàm in adultis. Verum esse potest, ut generatio calculi in uestica, sit maxime propria passio ipsorum; Et si citò non curetur, cum induratus ualde, et in lapidem redactus erit calculus, & adeò magnus, ut per collum uesticæ exire non possit, necessario deueniendum erit ad incisionem, quoniam uix eo tempore frangitur in uestica. Reliquum est, ut de curatio-
 ne uerba faciam; Et primo uictus ratio secundum indicatio-
 nem instituat ad calidum; et humidum uergens, et nutritrix, si infans lacte nutriatur, caueat à somno diurno post cibum, & ab otio, exercitationi incumbat; alius tam in ipsa, quàm in infante, uel sponte, uel arte, quotidie excernat, caueat à crassis, uiscosis, flatuosis, & qui sunt difficilis concoctionis, & mali succi, cibus. Deinde quoad rationem medicamen-
 torum in cibo, ut in ferculis, quotidie comedat ea, quæ ha-
 bent uim frangendi lapidem, prout saxifragiam, cetrac, lithospermum, polygonum, flores genistæ, cinerem, uel pulue-
 rem leporis adusti, bdellium, cardamomum, balsamum, lapi-
 dē iudaicum, lapidē spongiæ, lapidem fellis bubuli, & eryn-
 gium. Postea infantes quotidie balneare præstat ex aqua calida ebullita cum chamæmelo, pulegio, origano, cala-
 mintho, anetho, fœniculo, parietaria, enula, althea, malua
 rosmarino, rosis, siccis, saxifragia, seminibus anisorum, fœnugræci, lini, & statim à balneo abstergere, & dili-
 genter pannis calidis exsiccare; postea pudenda, & pecti-
 nem ex oleo liliorum alborum, uel scorpionum calido inun-
 gere, & emplastrum infra scriptum pectini calidum appo-
 nere R. uitella ouorum coctorum num. x. pulueris foliorum
 enulæ campanæ, parietariæ, petroselini, apij, saxifragiæ,
 an.

VICTVS
RATIO.MEDIC.
RATIO.

an. drac. ij. pulueris lapidis iudaici, scorpionū uistorum, sanguinis hirci, an. drac. i. misce, & omnia in mortario bene ducantur; poste à cum oleo nardino, & scorpionum an. partes aequales q. s. misce, & f. emplastrum. Infanti etiam aquam destillationis saxifragiæ. & iringi exhibere pro potu, mirum in modum præstat; nec non puluerem saxifragiæ ad pondus drac. inferculis quotidie, si aliquid, præter lac sumit, uel cum lacte etiam exhibere nimirum præstat. Plura descripta sunt alia remedia in cura de retentione urinæ, ad quam habeatur regressus. Verum si lapis supramodum creuerit, adeò, ut per eolum uesticæ exire non possit, tunc manu chirurgica amouendus est eo modo, quo docet Paulus Aegineta, qui consulendus est.

Paul. ægin.
lib. 6. c. 60.

DE URINÆ INCONTINENTIA.

CAP. VII.

Gal lib. 3.
de usu part.
cap. 16.

Galibidem
& lib. 6. de
loc. affe. c. 3.

DEFINIT.
MORB.

Paul. lib. 3.
cap. 45.
CAUSA.

CUM Musculus, qui uesticæ collum circumambit triplicem habeat usum, unum, ut nihil in uase urinario relinquatur, alterum, ut ori uesticæ claudendo opituletur tertium, ut excernendorum excretionem acceleret, resolutus est, morbus fit, qui à Latinis urinæ incontinentia, seu præter uoluntatē excretio dicitur, et laborātes morbo ipso Græci *επ' ουγκυτῆς* uocant; morbus uerò dicitur *ακροστις τῶν ουγῶν*, scilicet inuoluntaria urinæ excretio. Causa in infantibus, ut plurimum, est frigidorum, uiscidorum, ac crassorum humorum abundantia, aut ab aere ambiente, aut à lactis mala qualitate, aut à mala intemperie ipsius infantis, aut à nimio potu, & cibo, si quid præter lac sumit, aut à casu, aut à uulnere, aut à uerte-
bra

biarum luxatione, excitata. Signa satis innotescunt. Prædicere autem licet, si ex aliqua externa causa, musculo infrigidato, generatur morbus, celerius curatur, quam si citra manifestam causam proveniat. Qui enim urinam sine uoluntate emittunt, ob ceruicis uesicæ uulnus, aut casum, aut uertebra luxationem superuenientibus, quæ mortem fatentur notis, nulla medicina periculo liberat; Et quanto plus eis contingit (urinae scilicet inuoluntaria emissio) eo minus periculo sunt obnoxij. Propterea de ea incontinentia urinæ, quæ a mala intemperie frigida, & a mala uictus ratione in infantibus excitata provenit, scribere decreuimus. Igitur si lac in causa est, alia nutrix, dum prima curatur, lactet infantem, & uictus ratio uergat ad calidum, & siccum, infans quotidie pronocet uel sponte, uel arte uentris deiectionem; caueat à somno diurno post cibum, nutrix exercitationi incumbat bis in die, ante cibum, perturbationes animi uitet, & infans aliquando excitetur ad iram, quæ interdum in hac ægritudine cõfert; cibi sint facilis concoctionis, & boni succi, cuiusmodi sunt carnes columborum, gallinarum, perdicum, turdorum, alaudarum, & similibus, & præcipue si assæ fuerint, et si quid comedit, ferula comedat, parata, uel cum pipere, aut amomo, cinnamomo, aut zingibere, et similibus. In iure etiã concoqui poterit parum hysopi, sampsuchi, saluie, satireiæ, fœniculi, et similiũ. Verum indicatio medicamentorũ perficitur, si æger supra pettinem foueatur, bis in die, per horam, ante cibum, ex aneleo calido. Et si gallinæ guttur combustum, ieiuno stomacho, cum iure pulli, aut lacte præbeatur; Et pariter si drac. i. quotidie exhibeatur pulueris florum leucanthemi, uel leporis testiculi.

SIGNA.
Gal. lib. 4. c. 4.
loc. affe. c. 4.
PROGNO-
STIC.
Paul. lib. 3.
cap. 18.

VICTVS
RATIO.

Paul. lib. 3.
cap. 45.

MEDICA-
MENT.
RATIO.

culi tosti, uel uesicae porcinae, aut ouinae, aut pulueris calaminthae, & myrrhae, ante cenam, aut cum iure carniū, aut lacte, etsi non amplius lactet, cum uino odorato. Conueniunt etiam cataplasmata, & malagmata per rubefacientia, ex sinapi apparata. Nec non iniectio arenae à sole feruifaceta, similiter confert; Et balneis etiam, tam arte cum rebus anodynīs paratis, quàm naturalibus, & maxime sulphurulentis, & bituminosis, primum calidis, postea etiam frigidis, curare conuenit: Et partium ipsarum fricationes, & exercitationes mirum praestant auxilium.

DE RETENTIONE URINAE.

CAP. XVIII.

Gal. lib. 6.
locis aff. c.
DEFINIT.
MORB.
CAUSAE.

SIGNA.

SI INFANTI contingit affectio illa, quae à Grecis οὐρογία, & à Latinis urinae retentio dicitur, nihil aliud est, quàm exacta prorsus urinae supressio, mortis periculum afferens. Causae huius morbi multae sunt, sed in infante, ut plurimum, sunt tres. Vna, debilitas ex pultrici, ab intemperie frigida, adeo, ut cum circa id, quod continetur contrahi non potest ipsum exprimere nequeat. Secunda obstructio, in inferiori meatu, à crassis humoribus facta. Et tertia à lapide in ipso meatu impacto. Etsi retentio ipsius urinae satis manifesta sit, cum fletu, & infantis uigilijs, nihilominus illud attendendum est, si à debilitate excretoriae facultatis prouenerit, cum compressione uehementi supra pubem, et infra umbilicum urinam excerni. Et si minus per compressionem urina excernatur, tunc erit signum obstructionis à materia crassa; & praecipue si nutrix, aut infans in precedenti uictu multis cibis crassis, ac uiscidis usus fuit. Et si erit à lapide, signum est si intromissa parua fistula

flula aenea lapidem remouendo, urina euacuetur. Prædicen-
 dum uerò est, cum lotium non eijciunt, quòd subiecta mem-
 bra debiliora fiunt, & paulò post moriuntur. Propterea suc-
 currendum est statim; Et cum primum causam morbi co-
 gnoueris, facilis erit cura; nã suppressionis urinæ causas amo-
 nere, est curationis indicatio. Si igitur ab humoribus crassis
 fiat, & infans lacte nutriatur, tunc alia nutrix lactet infan-
 tem, uel si cum ratione ætatis tutè fieri poterit, a lacte amouea-
 tur paulatim, sin minus, uictus ratio in omnibus sex rebus nò
 naturalibus instituat, uergens ad calidum, & siccum, tẽpe-
 rato modo; & caueat à cibis crassis, humidis, frigidis, duris,
 acris, acetosis, a caseosis, a piscibus, a leguminibus, a pulmen-
 tis, et a similibus. Caueat a somno diurno post cibũ, exercitio
 incubat, alius deijciat quotidie uel sponte, uel arte. Deinde o-
 leo anethino calido, aut chamæmelino, aut liliorum alborum,
 aut scorpionum inungendo pubem, & pectinem illi succurri-
 tur. Fomentationes etiam ex rebus anodynis, cum parietaria,
 & uino albo ebullitis competunt, & emplastra ex rebus
 prædictis, et farinis ordeï, fœnugræci, seminum lini, & oleis
 prædictis, s. a. parata præstant. Balnea etiam ex decoctione re-
 rum, & herbarum anodynarũ mirum in modũ iuuant; immò
 aliquando solo balneo liberantur, et si cum prædictis urina nò
 excernatur, oleũ chamæmelinũ, aut anethinũ, aut scorpionũ,
 quod dissoluit per syringã mittendũ ē in uesicã. Et similiter si
 a debilitate expultricis ob intẽperiem frigidã proueniat inun-
 ctiones, fomentationes, emplastra, et balnea suprã instituta cõ-
 ueniunt, Hoc unũ tamen animaduertendũ est, in oĩ genere re-
 tentionis urinæ, in uictus rōne uitare oportere urinam cientia,

PROGNO-
STIC.

VICTVS
RATIO.

MEDICA
RATIO.

ne maior, uel obstructio, uel extensio, circa uesicam fiat, ob uirinae multitudinem. Nihilominus postquam uasa urinaria aperta, et dissoluta fuerint, laudatur puluis maxillarum luporum, piscium salitorum, & cum uino aromatico ad pondus dr. s. per tres dies continuos, ieiuno stomacho, exhibitus. Parum etiam uini decocti, cum radice filipendulae, confert; Prouocat etiam à proprietate (ut dicitur) urina, si uirga infantis immittatur in os cucurbitae antiquae, in qua retentum fuit oleum, prius in aqua calida calefacta, dummodo in ipsa non ingrediatur aqua. Dicunt etiam si mittatur lapidum acutum in ignem, adeo, ut ardeat, si fuerit puella, ante eam uelit, uel nolit statim minget. Verum si lapis urinam supprimat à loco excutiendus est, uel parua fistula aenea, uesicae intromissa, uel infante cubante supino, et crura eleuata sursum parum agitentur, et cōcutiantur, mox ad frangendum lapidem ipsum confert, Si bolus unus cardamoni, cum aqua decoctionis corticum, uel radicum lauri sumatur. Et secundum recentiores, pro secreto, exhibent puluerem istum, R. sanguinem unius leporis, & cum ꝑnc. viij. radicum saxifragiae uratur in olla rudi, et fictili, et de cinere hoc, detur cochlear medium; uel scrup. i. cum uino albo, si infans uinum bibit, sin minus cum lacte, aut iure pulli, stomacho ieiuno, quotidie; uel si sanguis hircinus s. a. preparatus eodem modo exhibeatur, frangit lapidem in uesica. Nec non auis, quae dicitur caudatremula, siue motacilla, ut supra in olla fictili combusta, et in puluerem redacta auxiliū praebe, si modo, ut supra exhibeatur. Adhibere etiam emplastrum hoc pectini, frangit lapidem, R. amygdalarum amararum, et dulc. an. ꝑnc. iij. terantur, postea cum resina pini, & terebinthina, et oleo scorpionum q. s. secundum

Dioscorides
ib. 1. cap. 5.

dam artem f. emplastrum, conferunt etiam simplicia multa, prout lapis iudaicus, lapis spongiæ maris, lapis serpentis, lapis uesicæ, semen syon, saxifragia, radix graminis, radix rusci, genistæ flores, senecion, amygdala, & cubebæ, si cum ratione ætatis, & temporis s. a. exhibeantur. composita uero oleum de cerasis, de granis iuniperi, & multa alia, quæ in infantibus timenda sunt prout antidotum hemagogum, electuarium dulce, lithontripton, iustinū, mithridatum, & theriaca, sed si premissa non suffecerint ad frangendū ipsum lapidem, ad sectionē transcendū erit eo modo, quo à Paulo ægineta præcipitur.

Paul. ægin.
lib. 6. c. 69.

DE HERNIA SEV TUMORE INGVINIS.

C A P. XVIII.

AFFECTIO ea, quæ à Latinis dicitur hernia, seu ramex, à Græcis κίλας uocatur, quo nomine omnes fere testiu comprehenduntur tumores, qui numero sunt octo, ut patet ex Galeno; at nos omisiss omnibus alijs tumoribus, tanquam nō necessarijs in infantibus de hernia inguinali tantū uerba faciemus, quæ nihil aliud est, quā tumor præter naturam in inguine ex distensione, aut rupturæ peritonei ortus; Et ut plurimum, generatur à frequentia fletus, eiulatusq, aut ab immoderata repletione, et forti in egerēdo expressione, cū aluus astricta est, & interdum à redundātia flatuum. Signa innotescūt, undē hæc præsagia sumuntur. Intestinorum hernia qualiscunq, fuerit, semper aquosa deterior. Pro curatione uero, in sex rebus nō naturalibus uictus ratio instituenda est, ad calidū, et siccū uergens: Aluus quotidie deiciat, uel spōte, uel arte in infante, caueat à nimia repletionē cibi, à fletu, à rebus flatuosis, à uocifera

Gal. lib. de
tum. præter
nat. 17. 18.

DEFINIT.
MORB.
Gal. ibidem
CAVSÆ.

SIGNA.
Aetius lib.
14. c. 24.
PROGNO-
STIC.

VICTVS
RATIO.

MEDIC.
RATIO.

feratione, a motu; Nutrix etiam lactante infante, caueat a præmissis, a rebus frigidis in cibo, a leguminibus, ab aquosis, a flatum parientibus, crassis, & crudis, & difficilem concoctionum. Ratio verò medicamentorum, quoniam Indicatio istius morbi, cum illa, quæ de tumore umbilici inscribitur, conuenit; propterea eo modo perficitur, quo statuta est in ipso capite, quod legendum est, et ex præscriptio ordine ipsius procedendum.

DE PROCIDENTIA ANI.

CAP. XX.

Amic. lib. 1:
F. 3. doc. 1
cap. 1.
DESCRIP-
TIO
MORB.
CAUSAE.

Cor. Celsus
lib. 6. ca. 18:
SIGNA.

Celsus ibid.

Aet. lib. 14.
cap. 8.
PROGNO-
STICA.
VICTVS
RATIO.

ALIVANDO Accidit infanti, ut ei eveniat egres-
sio recti intestini, siue procidentia ani, quam Græci ap-
pellant *το ποττωσις αγγων ητος ποττωσις τοις αγγων*. Quamobrem de
ipsa agere, non erit absurdum, quæ generatur, ut plurimum, a
nimia ventris lubricitate, et humiditate, aut a resolutione mu-
sculorum, qui ipsum anum sursum attollunt, uel ab aliqua in-
flammatione ipsius ani, musculos ipsos cogente, uiolenter di-
stendi. Signa, si ex inflammatione anus procidat, sunt dolor,
tumor, & tensio ipsius ani qui cum rubore, & mucositate ap-
parebit. Si uerò erit, sine inflammatione facilis erit cognitio;
apparebit enim sine dolore, tumore, & mucositate. Et si eue-
nerit ob lubricitatem alui præteritâ, aut humiditatem, ex qui-
bus orta fuerit imbecillitas, & resolutio neruorum, adeo ut ip-
sum foras prolapsum, sursum retrahere nequeant, facile signa
apparebunt per relationem astantium. Et prædicere conuenit,
si citrà inflammationem est affectio facilius curationem ad-
mittere. Victus ratio, ut sumitur ex ipsa indicatione, in sex re-
bus non naturalibus, ad calidum, & siccum uergens institua-
tur. Infans caueat ab omni motu inferiorum partium; & si
sine

sine inflammatione est, tunc paretur balneum aque calide, in quo sedeat ipse infans per modicum spatium temporis, ieiuno stomacho; & balneum ipsum prius ebullitum sit cum verbenâ, malicorio, folijs myrti, rhu, rosis, gallis, balauſtijs, acacia, et hypocistide; postea statim, post ipsum balneũ, digitis molli-ter, et legitime intromittatur anus. Deinde liniatur pice liquefacta, & super asperso puluere aloes intrudatur. Vel alio mō, puluere isto aspergatur, cū animaduersione, quod astringētia, ueluti pulueres, & olea nō sunt administranda, nisi ano prius intromisso. R. aloes, thuris, gallarum, myrrhæ, mastiches, anti monij, sumachij, balauſtiorum, an. drac. ij. & in puluerē reducantur, et misce, et utitor; Vel R. olei de myrto, de mastiche, de cydon. an. dr. s. misce, et inunge. Et si denuò foras anus, ex multa humiditate procidere tentabit, tunc decoctio balnei fiat in uino astringenti nigro, & decoctioni adde bdellium, pini corticem, pilulas cupressi, ungulā caprinā, alumē scissile. Vel R. galle omphacinæ, malicorij sicci, rhoſcoriarij an. dr. ij. plūbi uſti. dr. iij. spumæ argenti dr. vj. & in puluerē tritū inspergito. At in infantibus astringentiũ usum remittere oportet, et mitiora adhibere, ueluti ego expertus sū cū balneo loci affecti tātum ex uino nigro astringenti parū, prius ebullito cum rosis siccis, & menta; & chamæmelo, & sola inunctione post ani intromissionem, cum oleo mastichino, & de cydonijs; confert etiam urina ipsius infantis calida, statim post mictionem superfusa. Et ne anus ubi repositus introfuerit, denuò foras excidat, probè deligandus est cruribus inter se deuinctis. Si uerò anus ex inflāmatione excidat, quod rarò in infantibus contingit; nihilominus, tunc uictus ratio, in omnibus instituaturnergens ad humidum, & frigidum temperate in principio,

MEDICA-
MENT.
RATIO.

Gal. lib. 9. de
comp. medi
sec. loc. c. 6.
auctoritate
Aſclepiadis
Aetius ibide

Paul. lib. 3.
cap. 6.

postea in statu ad calidum. Et caueat infans à motu, et excitatione inferiorum; deinde in principio inungendus est anus oleo rosaceo calido, et postea chamæmelino, et anethino, et sedere conuenit in balneo calido aquæ dulcis, in quo ebullitæ sint prius maluæ, althææ, et rosæ, et flores chamæmeli, et statim inungere oleis prædictis. Nec non R. vitellum unius oui cocti, et contendantur cum tragacantha, postea cum oleo rosaceo, syrupo rosarum an. q. s. misce. Et f. linimentum s. a. fomentationes etiã cum spongia factæ, quotidie ante cibum, ex decoctione prædicta calida præstant, et inungere statim ut supra. Postea cum aliquantulum inflammatio remissa fuerit, anus intromittendus erit, et eundem inungere, et aspergere ex præmissis oleis, et pulueribus astringentibus, et eundem ligare præstat, postquam intus repositus fuerit, ut supra ne iterum exeat.

DE INTERTRIGINE COXARVM.

CAP. XXI.

Auic. lib. 7.
F. 3. doc. 1
cap. 3.
DEFINIT.
MORB.
CAVSÆ.

SIGNA.

PROGNOSTICA.

VICTVS
RATIO.

INTERTRIGO coxarum infantis, nihil aliud est, quam excoariatio, seu cutis attritio, quæ Græcè uocatur τριγγο, et causatur hæc affectio, ut plurimum ex urinae acrimonia, aut deterfione excrementorum, et ut breuiter dicam, ex immunditia inuolucrum, propter nutricis incuriam suborta. Signa satis innotescunt. Prædicendum est ex ipsa excoariatione, seu attritione facile suboriri inflammationem, seu exulcerationem, et dolores, et uigilias. Igitur statim ad curationem properandum est, quæ facile perficitur, si nutrici uictus ratio instituatnr, ad frigidum, et siccum uergens, et si abstineat ab ijs, quæ in cibo calefaciunt, ueluti ab acris, ab allijs, porris, capis, et raphanis.

nis, ab aromatibus, & salsamentis, ab amaris, & similibus;
Et quotidie, si tam in nutrice, quàm in infante, uel sponte,
uel arte, alius deiecerit; et si ipse infans, quotidie, reieris fri-
cationibus, balneetur, si tempus balneandi erit, & si aqua
balnei, ante ipsum balneum, parum prius bulliat cum uiolis,
althea, rosis, maluis, ordeo, & furfuribus, & si statim post
balneum abluantur partes affectæ, cū uino calido, & postea
istō puluere inspergantur. R. spumæ argenti per se, uel cum
myrto, sicca, trita. q. s. uel alumen in testa ustum, & tritum
inspergatur, aut fici folia usta, ac trita cum oleo illinian-
tur. Et caueat ne cum inunctione salita infans inungatur.
Nec non si rosarum capita, & flores terantur, & inspergan-
tur, conferunt; uel alio modo R. plumbaginis drac. iij. galla-
rum drac. i. s. aluminis, myrrhæ, an. dr. s. misce, & omnia
conterantur, & cum hoc inspergantur, conferunt etiam myr-
tus contrita, aut radix ireos, aut rosæ, aut cyperum, aut ordeī
farina, aut lentium.

MEDICA.
RATIO.

Aet. lib. 14.
cap. 12.

Aet. ibidem.

Auic. ibid.

DE PAPVLIS SEV VARIOLIS.

CAP. XXII.

ERUPTIONES Similes his, quæ a feruida aqua am-
bustis emergunt, & sponte per uniuersam infantis cu-
tem florescunt, a Græcis ἐκκνιπτα, & a Latinis papulæ, &
pustulæ uocantur. Et duplices ipsæ papulæ uidentur, quædam
enim sublimes, quædam uerò latæ. Sublimes a uulgo medi-
corum morbilli uocantur. Et latæ, & humiles uariolæ ge-
nerantur ex crassiss, & cuti impactis humoribus, & ubi
densior pelliculæ superficies extiterit, propullulant morbilli,

DEFINIT.
MORE.

Auic. lib. 1.
F. 3. doc. 1.
cap. 3.
Paul. lib. 4.
cap. 8.

CAUSAE.
Gal. lib. 6:
aphor. 9: in
comm.

A a seu

SIGNA

SIGNA

Hipp. lib. 6.
aphor. 9.
Gal. ibidem
in comm.PROGNO-
STICA.PROGNO-
STICA.PROGNO-
STICA.PROGNO-
STICA.

seu sublimiores pustula a calidiore, & tenuiore humore fiunt, latae uero seu uariolae, a frigidiore, & crassiore. Neoterici ut plurimum in infantibus causam esse dicunt, sanguinis ebullitionem, superuenientem per modum putrefactionis, uel nutrimenti menstrualis reliquias, uel propter conceptum foetus tempore mensium fluxionis. Attamen omnes papula nascuntur, natura corporis profundum expurgante. Quamobrem paucissimi uidentur, qui ad legitimam aetatem perueniant, & hunc morbum effugiant. Signa sunt febris, dolor uehemens capitis, & dorsi, difficultas spiritus, pruritus narium, & aurium, punctiones totius corporis, pādiculationes, & oscitationes crebrae, & initio morbi, facies maculas quasdam ostendit, quae, uel in morbillos tolluntur, uel in uariolas extenduntur. Sublimiores, in tumorem manifestum cutem attollunt, exulcerant, & pruritus excitant. Latae exiguum tumorem efficiunt, neque tamen exulcerant, neque etiam pruritus excitant; Quare, ob duplicem causam, latae pustulae non pruriunt; Una, quia diffillantur in latitudinem, circum extensa, Altera, quia humor faciens ipsas minorem acrimoniam habet; Et si a sanguine proficiantur, per colorem rubrum, si a bile, per spicuum; a pituita per albedinem; a bile atra per liuorem, cum nigredine apparebunt. Et pustularum ipsarum magna ex parte in infantibus, & iuuenibus, rarissime, & cum difficultate senibus, fit eruptio, & progressio ipsarum, quorum cutis crassa, & densa existit. Difficilior autem semper latarum est exitus, quia ex crassioribus humoribus oriuntur, propterea quod magno labore cutem penetrare possunt. Quamobrem si accidit cutis densitas, saepe intus pustulis detentis, moriuntur, at in eruptione

pitione sublimium pustularum, propter caliditatem, & tenui-
 ratem humoris ipsas facientis, qui eruptionem faciliorem red-
 dit, pauci pereunt. Et quæ ex eis pustulis sunt ulcerosæ, uel
 spissæ, sublimis, rubræ, & parvæ, cum febre, uel nigræ, mor-
 tales sunt. Veluti eæ, quæ anno 1574. per uniuersam ferè
 Italiam, in infantibus grassatæ fuerunt, adeò, ut ferè omnes
 ab earum nequitia affecti, medicina nihil proficiente, interie-
 rint. Quæ autem sunt albæ, rubræ, raræ, latæq; saniores sunt;
 Et secundum sententiam Neotericorum, qui semel a mor-
 bilis, seu uariolis corripitur, non amplius ab ipsis afficitur. In
 curatione autem cum omnes pustulæ procreentur, natura corpo-
 ris profundum expurgante, ut supra dictum est: propterea ca-
 uere oportet summa cum diligetia, ne naturæ motus impedia-
 tur. Ex indicatione igitur istius morbi: aer eligatur calidus,
 & frigidum deuitare oportet, cutem enim densat, & sic pu-
 stularum eruptiones prohibet, & infans in lectulo, aut ulnis,
 stragulis calidis ab iniuria frigiditatis aeris, cooperiatur, &
 probe muniatur, non tamen adeò calidis, ut syncope correptus
 suffocetur. Nutrix legitima fruatur dieta: caueat a fructi-
 bus uerbis recentibus; et præcipue fugacibus, quia facile putre-
 scunt: ab aromatibus, a salitis, ab acribus, ab allijs, porris, cæpis,
 raphanis, ab oleribus, et ab oïbus facillè calefacietibus, et putre-
 scentibus, et duræ digestionis, et mali succi, et a uino: Ex his, n.
 sanguis augetur, et humores exacuuntur, et utilissimū erit nu-
 tricæ dulcioribus ferculis pasci, et infantem, neq; pleniore, neq; ni-
 mis tenui cibo alere. caueat ab animi perturbatione, et a somno
 diurno post cibū, et quotidie se exerceat, secundum consuetudi-
 nem. & alius tam in nutrice, quàm in infante, uel sponte, uel
 a 2 arte,

Auic. lib. 8.
 F. 1. doc. 1.
 cap. 3.

VICTVS
 RATIO.

Paul. lib. 1.
 cap. 6.

Hipp. lib. 1.
aphor. 20.MEDICA-
MENT.
RATIO.

Auc. ibid.

arte deiciat. Verum si natura ipsas probe excreuerit pustulas, nullo medicamento, aut alio negotio indigemus. Quae enim iudicantur, & iudicata sunt integre, neque mouere, neque nouare aliquid, siue medicamentis, siue aliter irritando, sed sinere oportet. Si uero satis non defloruerint, solemus infantes inuolucris rubris inuoluere, ut ad crebrum illius aspectum intuentes, ad exteriora, atque adeo summam cutem ferantur humores, & decoctum ficuum, uel lentium loco potus praebeatur. Vel si fieri poterit, infanti ad adiuuandam pustullarum excretionem haec praebeatur decoctio. R. radicū apij, alaminthae, faeniculi petroselini an. M. s. seminum anisoforum, asparagorum, rusci an. dr. ij. caricarum ficuum an. numero vi. coquantur omnia in s. q. aquae, usque ad consumptionem mediae partis, postea coletur, & cum saccharo q. s. et adiectione syrupi acetosi simplicis unc. iij. misce, & s. a. f. potio, de qua detur quotidie infanti mane, & uesperis, unc. iij. aut plus, aut minus, secundum aetatis rationem. Verum si infans, sumere decoctum ipsum non poterit, nutrici exhibeatur ad pondus unc. vi. Est ubi bene pustulae defloruerunt, si minus periculosa sunt, dimittantur, donec maturentur, deinde curentur. Si uero ulceratae fuerint, fiat eis unguentum ex cerussa, & accidit etiam ut necesse sit lauare eas aqua mellis, & pauco nitro, & similiter alchola; cum autem spissae fuerint, indigebunt eo, quod sit uehementius lauabuntur tunc ex aqua nitri, cum lacte mista, ideo, ut tollerari possit; quod si cutis eorum uescabitur, uaporetur, & lauetur aqua, in qua coctae fuerint myrtus, & rose, & squinantium; Et folia arboris mastiches, & tamarisci. Et quia oculis aliquando ex isto

isto morbo euenit affectio illa, quæ uocatur a latinis albedo, et a Græcis λευκισμος. Propterea ne infans ab ipsa macula corripatur a loco pellucido, siue luminoso, atque rerum intuitu subrarum remouendus est, oculiq; eius cum collyrio aquæ rosacæ, in qua nonnihil sumachij insit, abluendi, & conseruandi sunt. Et si guttur etiam, aut ulceribus, aut erosionē afficiatur, ut euenire quandoq; solet in isto morbo succurrendū est cum succo mororum, uel diamorum, aut uino granatorū, adhibita aqua ordeī, gargarizando. At si in facie infantis, propter ipsius assiduam fricationem, signa uariolarum permanere post morbi resolutionem uidebuntur, tunc R. pinguedinis humanæ, pinguedinis ursi, medullæ ceruinæ, medullæ bubulæ, balsami ueri, pulueris camphoræ an. partes æquales, misce parum, & signa inunge. Vel R. pulueris seminis crucæ, pulueris chrysocolle, alcyonij primi, & secundi, farine fabarum, pulueris sulphuris, lithargirij argentei, cornu cerui usti, pulueris ireos, pul. tartari albi, pulueris thuris an. dr. s. radice brionie oleo decoctæ, & subtilissime contusæ, olei amygdalarum dulcium, olei è luteis ouorum, olei de myrrha an. unc. s. unguenti rosati, unc. i. misce, & in mortario plumbeo s. a. fiat linimentum, & utitor.

D E S C A B I Æ.

CAP. XXIII.

Q V O N I A M Verò sæpè ob contagionem facile penetrantem in corpora nostra, infantes a scabie uexari, & tentari uidemus: propterea de hac ipsa affectione in hoc libro silendum nobis non est. Porro ea nihil aliud est, quàm durior cutis rubicunda, ex qua pustulæ cum pruritu oriuntur, quæ

DEFINIT.
MORB.
Cel. lib: 5:
cap. 28.
Paul. lib. 4.
cap. 2:

CAUSA.

SIGNA.

Hip. lib. 6.
aphor. 6.
Gal. ibidem
in comm.

PROGNO-
STIC.
Auc. ibid.

VICTVS
RATIO.

DEFINIT.
MOR.
Cel. lib. 2.
cap. 2.
cap. 3.
cap. 4.

quædam humidiores, quædam sicciore, uel est, quæ summâ corporis cutē uaria erosione figurat, fursureaq; ex se corpuscula edit, cū pruritu, & corporis colliquatione, & à Grecis *Λυγα* uocatur. Causa in infante interdum excitatur ob cōtagium, uel silac fugit propter cibos à nutrico ingestos salso, & nimis calidos, & aromata acuta, amaraq;. Duplex autem ab ipsa scabie sumitur indicatio; cū una humidior sit, altera sicciore, quæ enim humidior est, generatur a sanguine, cui admiscetur phlegma salsum. Altera, quæ sicciore est, existit a sanguine bile flaua permisto; Signa uerò sunt pruritus, cutis rubicunda, & pustule quædam late, quædam eminentes, a quibus sanies interdum glutinosa, interdum tenuis fluit; ceterum ex ijs, quæ eminentiores sunt, quoniam a calidiore humore generantur, pruritus efficiunt, quod late non item; diffilatur enim, & in latitudinem extente, & facientem ipsas humorem minus acrem habent. Et scabies excorticata multiplicatur in autumno. Pruritus materia aggregatur inter duas cutes. Et scabies quidem sæda attrahit exituras, & permutatur ad impetigines, alsabafati, & inducit corporis colliquationem. Scabies uerò si humida est, uictus ratio in omnibus sex rebus non naturalibus (ut indicationis rationem obseruare uideamur) ad frigidum, & siccum uergat; si sicca parum declinet ad humidum. Et nutrix, si infans lac fugit, exercitationi incumbat; euitet diurnum somnum, post cibum; aluus quotidie deijciat, uel sponte, uel arte, clysterijs communibus, uel balanis ex melle, perturbationes animi fugiat; Et inter olera comedere poterit endiuia, lactucam, spinachiam, cichoream, lupulos, & melones, & cucur

cucurbitas, & similia. Euitet in cibo ea, quæ habent facultatem calefaciendi, prout sunt aromata, salsa, oleagino-
sa, acuta, & acria, ut allia, porri, cæpe, & raphani; absti-
neat à uino generoso, uescatur cibis boni succi, & facili-
concoctionis. Quod uero ad ipsam curationem attinet, du-
plici ea modo perficitur; uno cum purgatione corporis; al-
tero loci affecti inunctione. Purgatio statuenda est, hoc
pactio. Nutrix si lactat infantem, quotidie sumat deco-
ctionis infra scriptæ. unc. vi. diluculo, per dies septem con-
tinuos, quæ hoc modo perficitur. R. fumiterre, endi-
uiæ, cichoreæ, boraginis, lupulorum, epithymi an. M. i.
bulliant omnia in s. q. a. usque ad tertias postea coletur
decoctio; cui adde sacchari optimi. q. s. & denuò lento
igne bulliat una leui ebullitione; deinde in uase cooper-
to seruetur. Infanti uero, si ablactatus est, uel si ali-
quid sumit, exhibere possumus hanc potionem per dies quin-
que continuos, loco syrupi, diluculo: R. aquæ lactis. unc.
iij. succi fumiterre. unc. i. misce pro syrupo. Verum post
quam assumpserit nutrix decoctiones supradictas, sumat,
per horas duas, ante cibum, manè, bolum istum. R. ele-
ctuarij lenitiui de daçtylis, diacatholicon an. unc. s. misce, &
cum saccharo. f. b. uel sumat similiter ante cibum per horas
quatuor pilulas has. R. pilularum de fumoterra, de agarico
Mesuæ an. dr. s. cociarum scrup. i. misce, & cū melle rosato
reformantur p. v. & aurentur. Infanti uero si bimus est, post
syupos detur agarici præparati drac. i. uel cum saccharo rosa-
to, uel cū ferculo, quam Itali panatela uocant, aut reubarbari
electi, et mundi, contriti scrup. i. cum saccharo rosato. Deinde
sic

MEDICA
RATIO.

medici.net

medici.net

sic facta purgatione, ad inunctionem deueniendum est, quæ
 pluribus modis perficitur, at in infante propter virum eius
 imbecillitatem, mitibus, lenibusq; inunctionibus utendū est.
 Quotidie igitur per tres, aut quinque dies continuos, sero an-
 tequam dormitum uadat in loco calido apud ignem nutritrix;
 si scabies humida est, corpus suum in loco affecto unguento
 hoc inungat. R. succi lapatij acuti. unc. iij. olei de nucibus.
 unc. i. picis. unc. s. misce, postea parum bulliant lento igne,
 mox coletur, & colatura addantur sulphuris contriti subtili-
 ter, pulueris tartari an. drac. i. misce, & fiat unguentum. Vel
 ad siccam scabiem hoc unguento illinito. R. cerussæ, amyli
 an. unc. s. anchusæ M. i. cera, olei rosacei an. unc. ij. anchu-
 sam unā cum rosaceo elixato; deinde reliqua inijcito. Vel so-
 lo oleo sulphuris puluere misto, calefacto inungito. Infante
 uerò post lauacrum, ad ignem, si scabies humida est unguen-
 to hoc illinito; R. olei rosacei, laurini an. unc. ij. pulueris sa-
 lis, nitri, sulphuris. an. drac. iij. styracis drac. ij. misce & in-
 ungito. Et si scabies sicca est, hoc unguento inungito. R. tere-
 binthina lotæ unc. i. s. butyri unc. s. succi limonum, succi la-
 patij, & atitor. Vel R. aquæ rosacæ, aquæ ex floribus ma-
 lorum medicorum an. unc. ij. terebinthina, nitri, lithargyrij,
 an. dr. iij. misce, & utitor. Vel uitis ueteris corticem in uase
 fictili frigito, eodq; locum scabiosum fricato butyroq; illinito.
 Pruritus uerò a scabie excitatos, aqua marina calida, aut
 aceto calido perlue. Demum post inunctionem nutriticis, &
 infantis corpora uniuersa abluere aqua calida oportet, & ea
 induere ad euitandam contagionem uesti-
 mentis mundis, nouisq;.

ADIGEM
JOTIA

Pau. ibidem

Grib: lib. 7:
cap. 8.

DE

FEBRIS Etiam, quæ græcè dicitur πυρετος aliquan-
do infantibus accidit. In progressu enim cum iam den-
tire incipiunt, gingivarum prurigines, et febres superueniunt,
& hoc per consensum ex dolore, et cruciatu pruriginis gingiva-
rum inflammationem excitantibus. Signa, ex uigilijs per tactū
caloris extranei, & frequentie pulsus, satis innotescunt. Et
curatio facilis est, nā probè uictus ratio instituta tantum, post
ortū dentium, cessante inflammatione, febris cessabit. Igitur nu-
trici, (si infans lacte nutritur) uictus ratio in oībus institua-
tur ad humidū, & frigidum uergens, comedat in ferculis, la-
ctucā, blitū, endiuia, acetosam, spinachiā, atriplicē, ordeū, et si-
milia, quæ simul refrigerāt, et humectāt, lacq; augēt, ueluti ē
amygdalarū dulciū lac, & ptisana, et syrupus de endiuia, de
acetosa, uiolarū, acetosus simplex, et similes, tam nutrici, quā
infanti cōueniunt, pro nutrice hoc mō, R. syrupi acetosi simpl.
unc. i. de endi. unc. s. aquarū endiuia, acet. an. unc. i. s. misce pro
syrupo. Pro infanti uerò, si ablactatus ē, R. syrupi acet. simpl.
de endiuia an. unc. s. aquarū endiuia acet. an. unc. i. misce pro
syrupo, et magis, et minus secūdū etatis rōnem, morbi, tēporis,
et loci exigentiā. Et febre perseverāte, post ortū dentium, &
post assumptionē syruporū quinq; digesta materia, eā educere
poteris, adhibito uno scrupulo reubarbari electi, cōtriti, uel cū
saccharo rosato sumpto, uel in infusione cū suis correctiuis, s. a.
cū decoct. florū, & fructuū cordialiū disoluto, et in diluculo
per horas quinq; antè cibū asūpto. Quies ēt ī infante statuēda
ē, et alius, ut sæpe dictū ē, uel sponte, uel arte quotidie deijciat.

Hip. lib. 3.
aphor. 25.
CAUSA.
SIGNA.
PROGNO-
STICA.

VICTVS
RATIO.

MEDICA
RATIO.

Bb Et

Et si uigiliae superuenerint, aut stomachi dolor uomitus, & alia symptomata succurrendum est ipsi infanti, prout a nobis in suis proprijs capitibus, declaratum est.

DE AMBUSTIS.

CAP. XXV.

DESCRIP-
TIO
MORB.
CAUSA.

SIGNA.
PROGNO-
STIC.

VICTVS
RATIO.
MEDICA.
RATIO.

INTERDUM Per incuriam nutricum infantibus accidit etiam, ut uel casu in ignem, uel feruenti aqua, aliquo modo comburantur, quorum corpora combusta ^{αυγονακτα}, Graeci uocant. Causa patet. Signa sunt dolor, bullae seu pustulae, & exulceratio. Qui morbus si non recte curatur, ex ipsis ulceribus relinquit, & in facie, & in alijs partibus corporis signa monstruosa, & partes affectae, aliquando exsiccatae, captae, debilesque remanent. Propterea statim succurrendum est, & uictus ratio in omnibus nutrici instituta ad humidum, & frigidum uergens: loco ambusto hoc modo in principio linimentum hoc, sine ulla dubitatione apponito: Ego enim ipsum expertus sum feliciter cum multis ambustis, & praecipue cum Angela filia mihi carissima, quae dum tertium decimum mensem ageret in ignem ob incuriam eius nutricis cecidit, et totam fere faciem sibi combusit. R. albuminis duorum ouorum, olei rosati. unc. ij. aquae rosatae unc. i. misce, & simul omnia optime conquassentur: postea panniculus albus, subtilissimus aut lini, aut serici, qui non sit nimis strictae texture, madefactus prius in dicto linimento, superponatur loco ambusto, & ligetur, & nunquam auferetur, donec conualescat, sed quotidie bis, terue sine remotione ipsius panniculi, locus affectus super ipsum panniculum inungatur, & illinatur; transacto

facto uerò principio, & hoc usque ad diem ambustionis quartum loco albuminis ouorum, ponantur, & conquassentur in dicto linimento uitelli eorum, & semper super ipsum panniculum inungito, donec uideatur cutis regeneratio noua fieri; tunc uerò cum forfice paulatim, de die, in diem, ubi noua cutis ipsa, & sanitas apparuerit, panniculum incidere debemus, adeò ut totus paulatim auferatur, quo ablato, uidebitur locus affectus, procul dubio, sine ullo signo permanere. Et huius rei amplissimum testimonium omnibus afferre possunt *PETRVS, & BALTHASSAR CAROTTI* Humanissimi fratres, probi, ac peritissimi pharmacopole in ciuitate Verona ad signum aurei plaustri, ubi eorū clara officina medicamentorum salutarium plenissima, assidue ad quotidianum usum pro infirmis a medicis frequentatur; qui modo predicto, ac uirtute istius linimenti sola ab omnibus signis faciei, & totius corporis, infantes quamplurimos combustos, reuocatos, ac incolumes uiderunt. Multa alia inueniuntur remedia ex *Paulo Aegineta, & Aetio*, ad istum morbum attinentia, & ex multis alijs approbatis scriptoribus, qui tibi sunt consulendi. Sed ego fateor ingenuè coram Deo, & hominibus, me nunquam expertum fuisse hoc linimentum, modo superius assignato, nisi fœliciter, & quod penes me, tantquam arcanum habere decreueram; nihilominus utilitatis publicæ causa, in medium mihi proferendum putauit ad laudem, & gloriam

D. O. M.

Paul. lib. 4.
cap. 111.
Aet. lib. 14.
cap. 64.

F I N I S.

ERRATA, QVAE IN HOC OPERE

Impressio penitus vitari non licuit,
sic corrigenda.

Pag.			Pag.		
2.	Pro Biliosi	lege Biliosi	76.	ui expressus	ui expressa
7.	nutrimētiue	nutrimentumue	eadem.	excedens	exedens
15.	emplastei	emplastri	eadem.	Postulæ	Pustulæ
16.	Pupillarum	Papillarum.	eadem.	apparent	apparet
20.	in	si	77.	erysipelas	erysipelas
21.	rolati	rolati	79.	mixta	mixtæ
22.	præter	præter	80.	fulpharis	sulphuris
37.	pereunt	pereant	84.	faraminibus	foraminibus
55.	aliquo	aliqua	111.	facili	facilis
56.	uirum	uirium	127.	medicamētorā	medicamentorū
58.	inuidiores	uiuidiores	eadem.	iudicabunt	indicabunt
59.	incedendam	incedendum	185.	reietis	reiectis
70.	amare	amaræ	186.	alaminthæ	calaminthæ

